

د اماراتو سفر

(یونلیک)

محمد اسمعیل یون

Ketabton.com

د اماراتو سفر

(يونلیک)

محمد اسمعیل یون

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب پېژندنه

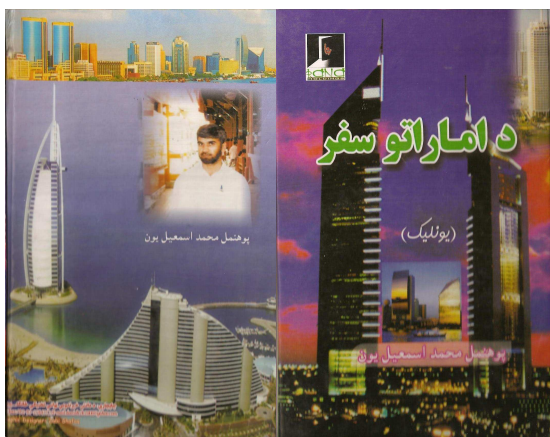
د اماراتو سفر	د کتاب نوم:
پوهنمل محمد اسمعیل یون	لیکوال:
یون کلتوري یون	خپرندوی:
۱۰۰۰ ټوکه	چاپ شمېر:
۱۳۸۴ ال کال	لومړی چاپ:
۱۳۸۷ ال کال	دویم چاپ:
	د لیکوال
(۱۹)	پرله پسې نومره:
	د خپرندوی
(۱۹)	پرله پسې نومره:
ضیا الرحمن ضیا	کمپوزر:

نيوليک

مخ	سرليک	گڻه
۱	ددې اثر پر دويم چاپ خوتکي	۱
۳	د خپرندوی يادښت	۲
۵	د اماراتو سفر	۳
۱۳۱	انځوريزه برخه	۴
۱۳۹	د محمد اسمعيل يون لنډه پېژندنه	۴

ددې اثر پر دویم چاپ خوټکي

«داماراتو سفر» زما لومړنی یونلیک دی. د ژوند په اوږدو کې مې ډېر سفرونه کړي، خو په دې نېټه مې نه دي کړي، چې زه به یې خاطرې لیکم. د ځینو سفرونو حوادث په لیکلو نه ارزې، خو ځینې سفرونه بیا داسې هم وي، چې خاطرې لیکل یې خورا ضرور

وي. یونلیکنه له کلونو راهیسې په پښتو ادب کې دود ده. البته د یونلیکنې محتویات طبعاً توپیر کوي، کېدی شي،

یونلیک یوازې د ادبیاتو په شان یوه واحد موضوع راوغاړي یا بېلابېلې ټولنیزې، سیاسي او نورې موضوعگانې. خو مهم ټکی په کې دا دی، چې لیکوال پښې لکه څنګه چې دي، همغه شان ثبت کړي که بل ډول؟ کوم پیغام په کې پروت دی که نه؟ او که نه څه شی چې پرې تېر شوي یوازې د همغو خاطرې یو تصویر یې کارولی دی؟

ددې یونلیک له لیکلو څخه زما هدف دا و، چې دوه بېلابېلې او ان مختلفې ټولنې سره پرتله کړم، یوه داسې ټولنه، چې ډېره ځپل شوې او ډېره شاته پاتې ساتل شوې ده او بله هغه چې ډېره

پرمختللي او لاهم پرمختلونکې ده. دا چې زه په دې ليکنه کې
خومره بريالی شوی اويا اوو ورځو کې د خومره ليکنې ظرفيت او
څه ممکن وو، دا قضاوت درنو لوستونکو ته پرېږدم. ددې کتاب تر
چاپ وروسته هغو خلکو، ځوانانو په تېره بيا هغو کسانو، چې دا
ډول سفرونه يې کړي وو او يا د سفر نيت يې درلود او دا کتاب يې
لوستی و، ماته تلفونونه وکړل او ددې اثر ستاينه يې وکړه، ځينو
وويل موږ ته يې ځکه خوند راکړ، چې موږ هم د سفر پر وخت له
ځينو دا ډول ستونزو او پېښو سره مخامخ شوي يو. په هر حال د
ليکوال دنده د يوه اثر ليکل دي او پاتې کارونه په نورو خلکو پورې
اړه لري، دا دی زه دا اثر يو ځل بيا، په داسې حال کې خپروم، چې
زما يو بل يونليک هم چاپ ته تيار دی، تر دې يونليکه، زما په دې
نوي يونليک کې تجربه يو څه زياته شوې ده، هيله لرم تر چاپ
وروسته د لوستونکو خوښ شي، زه له رڼا خپروندي مرکز، په تېره
بيا له بناغلي حاجي صيب ظاهر قدیر څخه منندوی يم، چې دا اثر
يې د لومړي ځل لپاره چاپ کړ او تر دې دويم چاپ پورې يې موږ ته
راورساوه. له درنو ليکوالو څخه مې هم هيله ده، چې د سفر پر وخت
قلم او يادښت کتابچه له ځانه سره ولري، د خپل سفر مهمې
خاطري وليکي، کېدی شي داسې مسايل په کې وي، چې گټه يې
زموږ ولس او ټول بشر ته ورسېږي.

په همدې هيله

محمد اسمعيل يون

ارگ- د جمهوري رياست ودانۍ

کابل- افغانستان

د ۱۳۸۷ ال کال د کب ۴ مه نېټه

دخپړندوی یادښت

رڼا علمي مرکز د ټول هېواد په کچه یو علمي او فرهنګي مرکز دی چې دخپل جوړښت په ډېره لنډه موده کې یې گڼ شمېر، علمي، فرهنګي او رغونیز کارونه تر سره کړي دي، ددې مرکز په هڅو تراوسه پورې د بیا رغونې تر لسو زیاتې لویې پروژې تکمیل شوي، دکرنې په برخه کې څو نمونه یي فارمونه او باغونه جوړ شوي، په لغمان او ننگرهار کې د اوبو څو سربندونه رغول شوي او د بدني روزنې په برخه کې سپورتي کلبونه جوړ شوي او مسابقي تر سره شوي دي، دې مرکز کلتوري چارو ته هم زیاته توجه کړې، رڼا انستیتیوت په نامه یې دننگرهار دښوونې او روزنې په پوهنځي کې یو روزنیز انستیتیوت جوړ کړی چې ژر به پر فعالیت پیل وکړي، دا انستیتیوت په یوه کال کې دیونیم زر زده کوونکو دروزنې ظرفیت لري، په دې انستیتیوت کې به زده کوونکي دکمپیوټر، انګلیسي ژبې او منجمنټ زده کړې کوي، دا زده کړې به زده کوونکو ته وړیا وي.

رڼا مرکز څو علمي غونډې، مشاعرې او سیمینارونه هم جوړ کړي او ځینو علمي او روزنیزو مرکزونو سره یې مرسته هم کړې ده. دغه راز (د دستار سپړی) دشهید حاجي عبدالقدیر دشخصیت په باب یو اثر، (علامه عبدالشکور رشاد په ننگرهار کې) د استاد رشاد په اړه دمقالو یوه ټولګه، (پرېوتې څېرې) دحفیظ الله تراب دتلویزیوني ډرامو یو اثر یې هم په مستقل ډول خپاره کړي دي.

دغه راز د دانش خپرندويې ټولنې په گډو هڅو يې انگليسي – پښتو قاموس په (۱۳۱۸) مخونو کې خپور کړی، چې دا د چاپ شويو پښتو کتابونو په تاريخ کې يوه ښه او غوره بېلگه ده. رڼا مرکز وياړي چې دخپلو خپرنیو هڅو په لړ کې د هېواد د نامتو ليکوال ښاغلي پوهنمل محمد اسمعيل يون (د اماراتو سفر) چې په زړه پورې يونليک دی او دده د سفر خاطري دي، خپروي. رڼا مرکز ښاغلي يون ته ددې کتاب د چاپ له امله مبارکي وايي او دنورو بريو هيله يې کوي، دغه راز له ټولو افغان ليکوالو سره ژمنه کوي، چې رڼا مرکز به تر خپله وسه هڅه او کوشش وکړي، چې دنورو ليکوالو علمي، څېړنيز او هنري اثار هم خپاره کړي، هيله من يو، يوبل سره فرهنگي همکاري وکړو او ټول د هېواد فرهنگ ته خدمت جوگه شو.

په فرهنگي او هېوادني مينه
حاجي عبدالظاهر قدير
د رڼا مرکز عمومي مشر

د اماراتو سفر

د ۲۰۰۲ م کال پر نومبر په جرمني کې د افغانستان په اړه یو علمي سیمینار جوړ شوی و، ددې سیمینار نوم و: "مدني ټولنه او د هغې په جوړښت کې د اساسي قانون رول" زه د یو شمېر نورو افغانانو په جمله کې دې سیمینار ته بلل شوی وم، دا تر افغانستانه بهر، زما لومړی سفر و، چې پر جرمني سربېره ډنمارک، هالنډ او بلجیم هېوادونه مې هم په کې وکتل، البته پاکستان ته ډېر تللی او راغلی يم، کوټه، لاهور، کراچۍ او اسلام اباد ته مې سفرونه کړي او پېښور کې، خو بیا میاشتي او کلونه پاتې شوی يم، خو پاکستان او ایران د اکثرو افغانانو په نظر د خارج په جم کې نه حسابېږي.

کله چې له جرمني څخه بېرته راتلو، نو ویل کېدل، چې د الوتکې یو تمخای په (دوبی) کې دی او دوبی ډېر ښکلی او زړه راکښونکی ځای دی. دا هم ویل کېدل، چې الوتکه دلته درې څلور ساعته تمپېري او مساپر کولای شي په هوایي ډگر کې له مارکېټ څخه د خپلې خوښې وړ سودا ترلاسه کړي، ما ډېره هیله لرله، چې له دې سفر څخه ګټه پورته کړم او دوبی لکه څنګه چې خلک یې ستاینه کوي، وګورم، خو هغه وخت د الوتکې الوتنې تغیر وخور، مور له فرانکفورت نه استانبول، بیا تهران او له تهرانه کابل ته لاړو.

له هغه وخته بیا دوه کاله تېر شول، په دې وخت کې مې هیله

لرله، چې يو ځل دوبي ته لاړ شم، خو ټولنيزې، سياسي او فرهنگي بوختياوې دومره زياتې وې، چې هغه د چا خبره سرگړولو ته يې هم نه پرېښودلو. په دې موده کې خو ځله ځينو انډيوالانو په تېره بيا حاجي صيب ظاهر قدير يادونه وکړه، چې ما سره دوبي ته لاړ شه او ښه چکر به درباندي ووهم، خو زه په خپلو کارونو کې دومره مصروف وم، چې يو ځل مې هم ددې چانس ترلاسه نه کړ، کله چې د اساسي قانون لويه جرگه پای ته ورسېده، د جمهوري رياست ټاکنې هم ترسره شوې او خو مياشتې لا پر دې تېرې شوې، نو يو څه نسبي فرصت پيدا شو، چې ځان سفر ته تيار کړم، يوه ورځ حاجي صيب ظاهر قدير بيا وويل: يون صيب پاسپورت تيار کړه، چې کله مې درباندي غږ وکړ، نو (نه) به په کې نه وي او ته به تيار يې، ما ويل حاجي صيب پاسپورت تيار دی، خو وېزه وخت غواړي، هغه وويل: د ويزې مېزې کيسه کې مه اوسه د اماراتو وېزه درته زه په دوه ساعتو کې اخلم، څو ورځې لا تېرې نه وې چې بيا يې راته وويل چې سبا دې پاسپورت عاجل د انجنير صيب اکرام په ادرس کابل ته ولېږه چې يوه ورځ کې حرکت دی.

ما خپل پاسپورت په هماغه ورځ د ښاغلي رحمت الله خان په لاس، چې تازه کابل او بيا له کابله گردېز ته روان و وړ ولېږه، رحمت الله خان په گردېز کې ديوناما د دفتر د سياسي چارو مرستيال و، رحمت الله خان پاسپورت په کابل کې زما اخښي ډاکټر مروان او هغه بيا اول الرحمن رودوال او رودوال صيب پر هماغه ورځ انجنير صيب اکرام ته ور تسليم کړ، انجنير صيب اکرام

ماته پر همنه سبا چې د ۲۰۰۵ کال د فبرورۍ (۲۱) نېټه کېدله، وېزه اخیستې وه. ما ته یې په تېلفون کې وویل چې زه دوی ته روان یم تاسې خپل پاسپورت یا زما له دفتر او یا هم له سفارت څخه ترلاسه کولای شئ.

حاجي صيب ظاهر ته مې وويل چې وېزه، خو يې اخیستې اوس نو په تا پورې اړه لري چې څه وخت خو. هغه وويل ته کابل ته خان رسوه او زه درېسې درځم، زه کابل ته لارم لومړی مې د انجنیر صیب اکرام دفتر ته مراجعه وکړه، د دفتر ملګرو یې وویل پاسپورت په سفارت کې دی، بیا انجنیر صیب عباس یو شخص موظف کړ او له سفارت نه یې زما پاسپورت راوړ، پاسپورت کې دیوې میاشتي لپاره یانې د فبرورۍ له ۲۱ د مارچ تر ۲۰ نېټې پورې د زیاره (سیاحت) وېزه لګېدلې وه. خو ورځې مې په کابل کې تېرې کړې، حاجي صيب ظاهر ته مې تېلفون وکړ، چې وېزه مې واخیسته، هغه وویل ته منتظر اوسه زه درځم، خو ورځې نور هم پاتې شوم، خو چې د هغه پته ونه لګېده، نو زه هم بېرته ننګرهار ته لارم، البته په دې وخت کې یې کابل کې یو ځل ماته تېلفون وکړ چې کېدی شي زه یو څو ورځې نور هم وځنډېږم که تاسو یوازې ځئ، نو ما به هلته ټول سهولتونه برابر کړي وي.

کله چې په کابل کې وم، نو له کرزي صيب سره مې په یوه اوونۍ کې درې ځله ملاقات وشو او پر څو مهمو مسایلو مې ورسره خبرې وکړې، په دې مسایلو کې یو هم د ایران کلتوري يرغل و، چې په کابل کې یې د خپلو لاسپوڅو او د فرهنگي چارو ددولتي چارواکو په واسطه عملي کوي، همدې چارواکو نه یوازې په

دولتي خپرونو لکه: کابل راډيو ټلويزيون او نورو کې پښتو برخه خواره کړې ان د بنديز تر بريده کونښن کوي د پښتو ژبې حق ضايع کړي، دغه راز دوی غواړي له بېلابېلو وسيلو څخه کار واخلي چې نوی پښتو چينل AVT خيبر هم په کابل کې بند کړي، د اطلاعاتو او کلتور وزير سيدمخدوم رهين ټولو کېلي خپرونو ته خبر ورکړی و، چې (خيبر چينل) خپور نه کړي، دغه راز طلوع ټلويزيون هم د خيبر پر ضد يو پروگرام جوړ او نشر کړی و. کرزي صيب ته ما دا ټول مسایل وويل، چې له خيبر ټلويزيون سره ددوی مخالفت په دې نه دی، چې دا ولې د پاکستان له خوا نشرېږي، بلکې د اختلاف ټکی يې دادی چې دا پښتو دی.

کرزي صيب خيبر ټلويزيون ښه چينل وگانه او د هغوی نوې خپرونې او سندرې يې وستايلي، فقط دومره يې وويل، چې افغاني موسيقي په ځانگړي ډول زړه افغاني موسيقي لکه د گل زمان، قديم، استاد اولمير، قمرگلي او نورې سندرې هم بايد نشر کړي، دې وخت کې يې جاويد لودين ته ټيلفون وکړ او ورته يې وويل، چې هېڅوک حق نه لري ددې ټلويزيوني چينل پر ضد نشرات وکړي، هرڅوک که غواړي مطرح شي بايد د خپلو پروگرامونو کيفيت ښه کړي، مور نه غواړو د ټلويزيونونو ترمنځ جنگ پيل شي.

دې وخت کې ما کرزي صيب ته وويل، چې زه خيبر ټلويزيون ديوې مرکې لپاره دعوت کړی يم، که تاسو څه پيغام لرئ زه يې ور رسولای شم. کرزي صيب وويل فقط سلامونه مې ورته ورسوه او بل افغاني سندرې بايد کېږدي چې هغه زموږ لويه پانگه ده.

له کابله بېرته جلال اباد ته لارم او حاجي صيب ظاهر مې له نږدې وکوت، کله چې يې زه وليدم، نو په خدا شو تر روغې وروسته مې سملاسي زموږ ديوه دولتي مشر يوه کيسه ورته وکړه، "هغه داسې چې زموږ يو دولتي مشر خپل يو انديوال ته ويلي وو که زه ددولت مشر شوم، نو ته چې هرڅه غواړي هغه به درکړم، ننګرهار ولايت غواړې، کابل ولايت، هرات ولايت که وزارت، هغه شخص ددولت له مشر سره له دعاگانو نيولې تر عملي منډو ترږو پورې هرڅه وکړل، په پای کې شخص ډېر انتظار وويست، چې څه نن او سبا به مې وغواړي خو کله چې شپې ډېرې تېرې شوې، دسرې حوصله تنګه شوه، په خپله يې په ډېر تکليف لاره چاره پيدا کړه او ځان يې تر ولسمشر ور ورساوه، هغه سره ځانته په يوه خونه کې کښاست، د روغ او رنځور تر حال احوال او پوښتنې وروسته دې شخص په ډېر احترام عرض وکړ، چې رئيس صيب که ياد دې وي يو وخت تر ولسمشر کېدو وړاندې هغه يوه ورځ چې ځانته په يوه موټر کې ناست وو، تاسو وويل چې که زه جمهور رئيس شوم، نو که ته ننګرهار ولايت او يا کابل ولايت غواړې او که وزارت، نو درکوم يې، اوس خو نه ولايت شو، نه وزارت، عادي ملازمت هم نه شته دا څنگه چل شو؟ ولسمشر ورته په ډېره خوږه لهجه وويل قربان دې شم د زرګي سره تاته به زما يو خواص معلوم نه وي هغه دا چې ما سره چې څوک وعده وکړي هغه مې تر مرګه نه هېرېږي او زه چې چا سره وعده وکړم هغه مې شېبه پس هېره وي، نو اوس پوی شوې، سر دې پرې خلاص شو، هه واخله دا يو چاکليټ خوله دې پرې خوږه کړه،

راځه چې څو چې ما ته ډېر خلک منتظر دي." ما چې کله حاجي صيب ظاهر ته دا خبره وکړه هغه کړس کړس وځنډل، ياره بېشکه چې لغمانی يې سخت دنسې منځ دي ووېشت، په يوه غشي دي دوه مرغی بېکار کړې، خو خبره چې له ټوکو وباسو والله که مې يوه شېبه هم هېر وي، خو تاته د ننګرهار حالت بڼه معلوم دی. دلته هره لحظه يوه ستونزه راولاړېدی شي او زه چې دلته نه يم سخت مشکلات پيدا کېږي. همدا اوس به کابل ته ټيلفون وکړم، چې دوه ټکټه بوک کړي، ما ويل نه زه اوس يو ځل اسلام اباد ته ځم، خيبر ټي وي سره مرکه لرم، کله چې راستون شوم، بيا به ګورو. زه د خيبر ټي وي خبريال نورحمن شېرزاد سره اسلام اباد ته لارم او له خيبر سره مې ژوندی مرکه وکړه، د مارچ پر ۱۳ مه نېټه بېرته راستون شوم، کله چې مې پاسپورت ته وکتل، نو ګورم چې ايله (۷) ورځې په کې پاتې دي. حاجي صيب ظاهر سره مې مشوره وکړه. ما ويل چې ددې وېزې وخت نور په ختمېدو دی، هغه وويل که ته ځې ځه لاړ شه، زه درېسې درځم.

له جلال اباده مې کابل کې د تجارت وزارت مرستيال بساغلي پوهنمل محمدنبي فراهي ته ټيلفون وکړ، نبي فراهي د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد او زما ډېر نږدې ملګری دی. هغه ويل څه وخت کابل ته راځې، چې سره وګورو، ما ويل همدا نن در روان يم، خو کېدی شي يو ځل لنډ سره وګورو، ځکه زه دویي ته روان يم، فراهي صيب وويل خیر چې دویي ته ځې، نو ټکټ به زه درته بوک کړم او که هلته ځای

نه وي، نو چې زه درته په هوټل کې د اتاق غم وخورم، زموږ تجارتي اتشه هم روان دی، هغه سره به يو ځای لاړ شي، ما به درته په کام اير شرکت الوتکه کې ټکټ تيار بوک کړی وي. کله چې مازينگر کابل ته ورسېدم، نو فراهي صيب ته مې ټيلفون وکړ، هغه وويل سبا سهار (۸) بجې زما او ستا وعده ده، سهار به زه تجارتي اتشه هم راوغواړم او ټکټ به يې هم راوړی وي. د شپې زه او زما بل ملگری ډاکټر محمداکرم خپلواک د انجنير صيب اکرام دفتر ته لاړو، هغه تازه له دوښې نه راستون شوی و، هغه ته مې وويل چې تاسو زما پاسپورت وگورئ، چې څومره وخت لري؟ هغه وويل چې ستاسو وېزه کې ډېر کم وخت پاتې، فکر نه کوم چې په دې وخت تاسو هلته داخلېدو ته پرېږدي، ما ويل ټکټ مې هم سبا نه بل سبا يانې د مارچ (۱۸) بوک کړی هغه وويل دا ډېر کم وخت دی، زه نه پوهېږم چې څنگه به شي، تاسو لږ صبر وکړئ زه دوښې ته ټيلفون وکړم، چې پوره احوال واخلم. کله چې يې دوښې کې کوم شخص ته ټيلفون وکړ هغه وويل چې دی راتللی شي، له هماغه تاريخه دده وېزه محاسبه کېږي چې دخول نېټه په کې ووهل شي، خو دی بايد د مارچ تر شلمې دمخه ضرور داخل شي، دې کار ما سره تشويش پيدا کړ، هسې نه چې لاړ شم او بېرته مې راستون کړي.

سهار چې (۸) بجې سوداگری وزارت کې د فراهي صيب دفتر ته لاړم، نو تر لږو خبرو اترو وروسته تجارتي اتشه هم راغی، موږ يې يو بل ته معرفي کړو، دهغه نوم (بسمل علوي) و، يو بل ته مو د ټيلفون نومې ورکړې، بيا مې پاسپورت ور وښوده او د وخت د

کمي ستونزه مې ورته بيان کړه، هغه وويل چې تاسو يو ځل پرې داخبلدی شئ خو د مارچ تر شلمې وروسته پرتاسو باندي د ورځې تر (۲) ډالرو زياته جریمه راځي، خير تاسو خو لار شئ، هلته به د قونسلگرۍ له لارې کونښن وکړو، چې وخت تمديد شي. ډېر تشويش ورته مه کوه.

فراهي صيب د تجارتي اتشې د مسؤل په باب ماته معلومات هم راکړل، چې دی د پخواني وزير مصطفى کاظمي د تره زوی دی، علوي له څېرې څخه رښتيا هم کاظمي ته پاتې کېده، تر دې دمخه هم ماته پته وه، چې په سوداگرۍ وزارت کې د بناغلي کاظمي په وخت کې له يوې مخې هزاره گان مقرر شوي، ماته دا پته هم وه چې د تجارت وزارت په (۲۴) رياستونو کې د (۱۳) رياستونو رئيسان هزاره گان د (۷) تاجکان وو د (۲) دوو پښتانه او د يو ازبک او د بل هم ترکمن دی.

دغه راز له هېواده بهر د افغانستان په (۲۳) تجارتي اتشو کې يوازې د يوې تجارتي اتشې مسؤل پښتون دی، ددې تجارتي اتشو د ټولو کارکوونکو شمېره (۷۳) تنه دی، چې له هغې جملې څخه (۵۳) تنه هزاره گان، بيا تاجکان او پاتې نور بيا پښتانه او نور قومونه دي، نو فراهي صيب ماته ځکه له کاظمي سره د علوي د خپلوی اړيکي په گوته کړل، هسې نه چې په لاره کې په تجارت وزارت کې د پخواني وزير له خوا د رامنځته شوې نا انډولۍ په باب څه ونه وایم. د مارچ (۱۶) مه د سهار (۹) بجې فراهي صيب خپل سکرتر ته وويل، چې د يون صيب ټکټ نه دی راغلی، هغه وويل "حالا تعقيب اش ميکنم" لږه شېبه وروسته راغی او ويې ويل

ټکټ يې د کام ایر د ټکټ پلورنې په غرفه کې دی، څوک نه شته چې را يې وړي که دی خپله هلته ځي، نو ورتسلیم به يې کړي. ما ويل ټيک ده لار به شم، فراهي صيب وويل نه ممکنه نه ده، خپل سکرتر ته يې بيا وويل ورته ووايه چې همدلته يې راوړي، هغه بيا ټيلفون وکړ هغوی ورته وويل، چې سل فيصده مطمین اوسئ ټکټ به در ورسېږي. ما دې وخت کې فراهي صيب ته وويل، زه به يو ځل پوهنتون ته لار شم حاضري به امضاء کړم او بېرته به راشم، تر هغه به ټکټ راغلی وي، هغه ويل بېخي سمه ده.

پوهنتون ته لارم حاضري مې لاسلیک کړه او بېرته پوره يوولس بجې د فراهي صيب دفتر ته راغلم، د ټکټ پوښتنه مې وکړه سکرتر وويل تر اوسه نه دی راغلی، ما ويل که تکلیف نه وي ټيلفون وکړه، اخوا دېخوا يې ټيلفون وکړ خو ټيلفوني تماس يې ټينگ نه شو. فراهي صيب ته مې وويل چې ټکټ نه دی راغلی او تماس هم ټينگ نه شو، زه به ورپسې لار شم، هغه بيا ټينگار وکړ، وېل نه تاسو مه ځئ، بيا يې خپل سکرتر راوغوښت ويې ويل ژر يې راورسوه يو څوک ژر ورپسې ولېږه، هغه يو ډرپور په ټکټ پسې ولېږه (۱۵) کم يوولس بجې وې، چې ډرپور له اخوا ټيلفون وکړ، چې د کام ایر شرکت پر ضد مظاهره ده او اخوا ټوله لاره بنده ده، د شرکت دفتر ترلی څنگه چل وکړم، د شرکت خلک وايي چې د مارچ په (۱۸) دپنجشنبې ورځې پرواز د شنبې ورځې ته معطل شو او مساپرين يې ټول رخصت کړي، زه ډېر زيات خپه شوم، فراهي صيب وويل، خير نو اوس څه وکړو، ما وويل ونه شو

تبر به شو ترې، د شنبې تر ورځې زما د وېزې وخت ختمېږي بيا
تک نه کېږي، همدا بحث مو کاوه چې د جمهوري رياست د
تشریفاتو د خانګې مرستیال بناغلي بلال احمدزی چې زما او
د فراهي صیب دواړو ملګری و، له خپلو څو تنو ملګرو سره
راننوت، سترې مشي مو سره وکړل، فراهي صیب لږ خبرو کې
مصروف شو، بلال احمدزی زما ترڅنګ کېناست، تر حال احوال
وروسته مې ورته وویل، څنګه دي حالات؟ هغه وویل حالات خو
به تاته معلوم وي چې پټ پټ ملاقاتونه کوې، ما ورته وویل چې
د تشریفاتو مسؤل ته یې او معلومات ما سره دي؟ عجیبه ده،
همدې خبرو کې وو، چې ده وویل زه والله نن اسلام اباد ته
روان یم، ما ویل زه هم اماراتو ته تلیم، خو ټکټ پیدا نه شو، شنبې
ته معطل شو او شنبه زما وېزه ختمېږي، کام ایر خپل سبانی پرواز
کنسل کړ او شنبې ته پاتې شو، بلال وویل (اریانا) کې لاړ شه، نن
شارجې ته پرواز لري، ما ویل اوس (۱۲) بجې دي کله ممکنه ده،
هغه وویل ورور ته دې ووايه دا څه خبره ده، همدا اوس اریانا
ته تېلفون کوم، ژر یې تېلفون وکړ، تر لږ مصروفیت وروسته تېلفون
رخ شو. د اریانا یوې بنځمنې چارواکې سره یې خبرې وکړې او
ورته یې وویل، چې زما یو نږدې دوست دی غواړي اماراتو ته لاړ
شي عاجل د شارجې یو ټکټ ورته ورکړی، له اخوا اواز راته او
ويې ویل چې ټکټونه خلاص دي، خو ستاسو په خاطر به دده یوه
چاره وکړو را دې شي. دې وخت کې مې بلال احمدزي ته
ووېل انډيواله که غواړې ټکټ راته واخلي، نو راسره لاړ شه، دا
ټکټونه په تېلفونونو نه کېږي، هغه ویل ځم درسره، خو دې

فراهي صيب سره مې يو پټ کار دی دلته ډېر خلک دي او دی هم سخت مصروف دی، ما ويل دده کار دې پر ما، همدا اوس يې درته وزگاروم او هلته به په بل اتاق کې ورسره پټ کېښي او خپله خبره به خلاصه کړي، ده وويل فقط لس دقيقې.

ما فراهي صيب ته وويل، دبلال درسره فقط لس دقيقې مخفي کار دی چې ده سره ځان ته وگوري او ستا تر کتنې وروسته يې زه ځان سره بيايم، چې د اريانا ټکټ راته واخلي، هغه وويل اريانا نن پرواز لري؟ بلال وويل هو! زه ورته ټکټ اخلم، دې وخت کې فراهي صيب وويل دا دی مفت ټکټ کې دې نصيب نه و، اوس به دا پيسې درباندي راځي، دې سره يې ټوکې وکړي ويل يې څه ددې ټکټ قصور به بيا زه په وچه درکړم.

بلال او د هغه ملگرو فراهي صيب سره څو دقيقې وکتل او نور زه، بلال او د هغه نور ملگري د هغه په موټر کې له تجارت وزارت څخه د وزير اکبر خان مېني په نيت په موټر کې سواره شو.

کله چې د طلايي زنبق څلورلاري ته راوړسېدو، نو لاره سخته بنده وه، بلال وويل نن د امريکا د بهرنيو چارو وزيره مېرمن کاندوليزا راييس راځي او دا لاره يې د هغې په خاطر بنده کړې ده. له همدې څلور لاري دنوي ښار پر لوري لاړو او بيا د شېرپور په نويو جوړو شويو کورونو کې مو په سختۍ سره ځان د ماشوم روغتيا روغتون ترڅنگ ورسوه، هلته نو لاره سخته بنده وه او بلال له خپلو ملگرو سره خدای پاماني وکړه او د شانديز هوټل مخامخ راډيو ټلويزيون شمالي دروازي ته يې چې په همدې کونج کې د اريانا افغان هوايي شرکت دفتر دی، ځان ور ورساوه، پوره يوه

بچه وه، د د فتر ور تړلی و، بلال دروازه ټک ټک کړه، یو چا ور بېرته کړ، دې وخت کې یو شخص چې د اریانا د ټکټ مدیر و، د بلال مخې ته راپورته شو او هغه سره یې ښه گرم روغېر وکړ، هغه ورته زه معرفي کړم او ویې ویل چې عاجل ټکټ په کار دی، هغه وویل: لسټ پوره دی، خو ده ته به یو هوایي ټکټ ورکړم توکل پر خدای. ډېر ژر یې راته ټکټ ولیکه ویې ویل دوه طرفه که یو طرفه ما ویل یو طرفه؟ سملاسي یې تعرفه راکړه، چې پیسې تحویل کړم، د خزانې شعبي ته چې ورغلم د هغې شعبي مدیر ته یې زه ور معرفي کړم هغه تر ما هم زړه خوړینې و او د ترانسپورت وزارت له وزیرناغلي قاسمي څخه یې ډېر سر ټکاوه، ویل یې په زړه بین سره پښتون نه پرېږدي او تقاعد شوي هزاره گان یې بیا مقرر کړل، دا زما عرض به کرزي صیب ته ورسوي، د خدای لپاره چور روان دی چور. ما ویل ښه به وي چې تاسو خپله کرزي صیب سره وگورئ، هغه وویل، کاشکې ما ورته څوک بوځي چې زه یې سر خلاص کړم. دې وخت کې بلال څخه ما د ټکټ د پیسو پوښتنه وکړه مسئول مدیر ماته وویل، ډالر یا افغانی؟ ما ویل ما خو افغانی او ډالر کور کې کېښودل، ځکه چې ما ویل نن به ټکټ ونه شي خو اوس راسره جیب کې کلداری دي، هغه ویل کلداری خو نه اخلو، خو ستاسو په خاطر به اوس چاره وکړو، حساب یې وکړ ټولې لس زره کلداری شوې. ټکټ یې راکړ، دې وخت کې زه او بلال د هغې مېرمن شعبي ته لاړو چې ده ورته ۱۲ بجې تلیفون کړی و، ښه لوکسه ښایسته ښځه وه، هغې ته یې وویل: چې دادی ټکټ مو واخیسته، هغې ویل ښه شو، دې وخت

کې ما وویل پرواز خو بجې دی، هغې وویل څه همدا اوس ځان رسوه، بلال وویل پنځه بجې پرواز دی، نو اوس څه کوي؟ هغې بڼځې وویل (۲) بجې ځان ورسوه چکن کېږي، بلال نه مې خدای پاماني واخيسته، له همدې ځايه د شش درک پر يوې پلې لار روان شوم، پر لاره مې پيربخش او حاجي صيب ظاهر ته تلفون وکړ، چې په دوبي کې ضروري نمبرونه راکړي، حاجي صيب ظاهر راته وویل چې خپل فلايت نمبر او وخت راته راکړه، کله چې ځې هلته به میدان کې سړی درته ولاړ وي. پيربخش د خپل ورور حبيب نمبر راکړ او ويې ويل چې تر تگ دمخه يې يو ځل چک کړه.

يوه نيمه بجه مې حبيب ته تلفون وکړ، هغه وویل چې ماته حاجي صيب ظاهر تلفون کړی و، په خير راشي موږ درته منتظر يو. نيم ساعت کې مو دريشي، بيک او نور شيان منظم کړل او د سفر خرچه مې بېله کړه، نږدې (۱۵۰۰) ډالر. خپل اخبني مروان ته مې وویل تر هوايي ډگر راسره لاړ شه، کله چې له کوره بهر شو، نو د شش درک څلورلارې کې بيا موټر ولاړ دي او لاره بنده ده، گومان کېده چې د امريکا د بهرنيو چارو وزيره له دې لارې تېرېده، تر څو دقيقو انتظار وروسته لاره بېرته شوه، يوه ټکسي راغله، چلوونکي ته مې وویل، چې تر هوايي ډگره به په څو لاړ شي؟ هغه وویل پنځوس افغانی، موټر ته وختلو تر څو دقيقو ځنډ وروسته هوايي ډگر ته ورسېدو، تر لومړۍ چک پوستې تېر شو، خو هوايي ډگر ته لا نه وو رسېدلي، چې بيا پوليسو ودرولو ويل يې اجازه نه شته، ټکسيوان ته مو پيسې ورکړې او هغه مو رخصت کړ،

خو کله چې مو غوښتل ترمینل ته داخل شو عسکرو وویل پرواز نه شته اجازه نه شته، دې وخت کې دوو کسانو نورو چې غالباً د پکتیا له سیمې به وو، هم ډېر فریاد کاوه او ویل یې، چې وروره مور ته یې ویل چې دوه بجې راشئ او اوس دوه نیمې بجې دي، ته وایې چې پرواز نه شته، که مور له پرواز پاتې شو زموږ تاوان څوک راکوي؟

دې وخت کې دې پولیس ته ما وویل صاحبه ته پټکه مه کوه ته اول خبرې ته غوږ کېږده، نن پنځه بجې پرواز دی، دا ټکټ ته وگوره، اوس دوه نیمې بجې دي، څو چې دا خلک ترمینل ته داخلېږي ددوی شیان او اسناد چکېږي پنځه بجې کېږي داسې خو نه دی چې پنځه بجې پرواز دی او دا خلک فکس پنځه بجې حاضر شي، مور ته یې ۲ بجې وویل اوس لا ان دوه نیمې بجې دي.

دې وخت کې دهوايي ډگر یو بل پولیس راغی او دې نورو پولیسو ته یې وویل: دا پرېږدئ چې ځي هلته خپل مالونه او اسناد چک کوي او کله چې پنځه بجې پرواز وي دوی تیار وي، داسې خو نه کېږي چې د پرواز په وخت کې دوی تاسو پرېږدئ، همدې سره یې اول ماته بیا دې نورو ته اجازه ورکړه، ما له مروان سره خدای پاماني وکړه او خپل موبایل تلفون مې هم هغه ته ورتسليم کړ، ۲۵ کم درې بجې ترمینل ته ور داخل شوم، د (جدې) او (شارجې) پرواز مشترک و او بل پرواز اسلام اباد ته و، چې اکثره بهرنیان په دې پرواز کې وو، د جدې او شارجې په لین کې اکثره کاروباري خلک یا هغه کاریگر وو، چې په اماراتو او

سعودي عربستان کې يې کار کاوه، جامې يې پاکې نه وې، عيناً داسې لکه په افغانستان کې، چې تازه له کوم کارځي څخه راستانه شوي وي، خو د يو نيم په کې پاکې او سپينې جامې په تن وې، يو څو تنو لا په کې احرامونه هم تړلي وو. زه د(جدې) په لين کې ولاړ وم، خو په دې ليکه کې يو چا راڅخه پوښتنه وکړه چې شارچې ته څې که جدې ته؟ ما ويل شارچې ته، نو ويې ويل هغې بلې غرڼې ته لاړ شه، چې فرصت په کې دی، هغه د شارچې غره ده، رښتيا هلته چې لاړم څوک نه وو، ژر يې زما پاسپورت او ټکټ وکتل او د الوتکې دسيت يو ټکټ يې هم راکړ. بڼې لاس ته يوه بله غره هم وه، په هغې کې يوه پانه وه، چې تر وتو دمخه بايد هغه ډکه شوې واى، په هغې کې نوم، د مېرمن نوم، کورنۍ نوم، د پاسپورت نومره، د وېزې نومره له کومه ځايه ويزه اخيستل شوې او کوم ځای ته ځي؟ دا فورمه مې ډکه کړه، دې وخت کې يو رېرور دريشي کړی سړی د همدې غرڼې دمېز تر شا ولاړ و، پانې يې ډکولې، ما فکر وکړ چې دی رسمي مامور دی، ما ويل مدير صيب دا زما پانه واخله، هغه فکر وکړ، چې زه غواړم په ده پانه ډکه کړم په ډېر غرور يې وويل زه وروره مامور نه يم په بل چا يې ډکه کړه، ما ويل پانه مې ډکه کړې دا وايه چې چاته يې وسپارم؟ هغه يوې بلې غرڼې ته اشاره وکړه دوه تنه په کې ناست وو، د دواړو مخې ته کمپيوټر ايښي و او پوليسي درېښي يې اغوستې وې، زما پاسپورت، ټکټ او پانه درې واړه يې وغوښتل، پانه يې وکتله يوازې د پاسپورت د اخيستو ځای ننګرهار ولايت يې په کې زيات کړ، پانه يې راستنه کړه، پاسپورت کې يې

خروجي ټاپه ولگوله، همدې سره د ترمينل بهرني هال ته لارم، چې گورم دوه دوه نيم سوه کسان په کې ناست او څه ولاړ دي، همدلته يو کوچنی کانتین هم شته او په يوه وړوکی پارټیشن يې د لرگي په کرکيو جلا کړی، په دري ژبه پرې ليکل شوي چې د انټرنېټ اسانتيا شته، خو دا وخت په واقعيت کې دا اسانتيا نه وه، په دې کانتین کې د شيانو بيه د بازار تر نرخه يو نيم چند زياته وه، يوه پياله چای او غير الکولي مشروبات، وچ چپس، نخود او د خارج لپاره پسته او بادام په کې پيدا کېدل، پر چای د خلکور ش زيات و، نيم ساعت انتظار چې مې وويست، نو لږ تېری شوم، کانتین والا ته مې وويل، چې يو گيلاس چای به وي، هغه وويل چای خلاص شو، مجبور شوم پيپسي مې واخيسته، دا وخت په کابل کې هوا داسې وه، چې پيپسي چندانې بڼه نه لگېده. په زور مې وڅښله، ددې هال سور او اوږدوالی تقريباً مساوي و (۱۵×۱۵) متره به و، تر اوسه چې ما د نورې نړۍ کوم هوايي ډگرونه ليدلي ان د (کوټې) او (ترمز) له هوايي ډگر سره هم د پرتلې وړ نه و، پېښور، اسلام اباد، کراچي، تهران، کونپهاگن، فرانکفورت او نور هوايي ډگرونه خو لا څه کوي.

په دې ترمينل کې ټول (۳۰۰) تنو په شاوخوا کې په ولاړه او ناسته ځايېدی شي. څلور بجې شاخوا به وې چې اسلام اباد ته دملگرو ملتو (UN) د ځانگړي الوتکې د الوتنې وخت راورسېدل، اکثره بهرنيان همدې پرواز ته منتظر وو، هغوی په نوبت سره له ترمينله ووتل او په يوه مخصوص ۳۰۲ ته ورته سرويس کې د الوتنې تر ځايه ورسېدل، نيم ساعت به لا تېر نه و، چې په ترمينل

کې یو پولیس او یو هم بل البته مسؤل شخص اواز وکړ: د شارجې او جدې مساپرین دې تیار شي، اعلان له لوډسپیکر پرته و، اشخاص همداسې ګرځېدل، دې وخت کې زیات خلک په لین کې ودرېدل، خو یو نیم په کې یې نوبتي او وارخطايي هم کوله، یو څو تنه لا پر خپلو څوکیو غلي ناست وو، دې وخت کې ما له یو تن څخه پوښتنه وکړه، چې د الوتکې څوکۍ نومرې نه لري که څنګه چې دا ځینې خلک داسې وارخطا دي؟ پر څوکۍ یو ناست سړي وویل، دا کارونه خو زموږ د افغانانو عادت دی، والله که خو یې اصلاح کړي.

زه هم په لین کې ودرېدم، کله چې له ترمینل نه وتلو، نو زموږ ټکتونه یې چکول، د الوتکې د څوکۍ ټکټ یې په نیمه نیماوه او د نومرې برخه یې مساپر ته ورکوله، سم لاسي یو اوږد ګاډی راغی، څوکۍ په کې کمې وې، خو د ودرېدو لپاره یې ځایونه ښه وو، پاس د لاس د نیولو ځایونه او تسمې په کې وې، تر یوې نیمې دقیقې مزله وروسته د اریانا افغان الوتکې وروستۍ برخې ته ورسېدو، ټول مساپر یې په لین کې ودرول او دوو پولیسو په منظم ډول د اسنادو پر چکولو پیل وکړ، د هر چا ټکټ وپزه او پاسپورت یې چکول او بیا یې الوتکې ته د جګېدو اجازه ورکوله، الوتکې ته د ختو همدا یوه لاره وه، نورې لارې بندې وې، پر الوتکه لیکل شوي وو، ۷۲۷ بویټګ، د الوتکې تخنیکران څو ځله تر الوتکې ګردچاپېره وګرځېدل، د الوتکې وزرونه، ټایرونه او شا یې ټول چک کړل، هر ځای به یې په لاس ډباوه او بیا به یې کاته، له لاندې یې پاس خوا ته ښه ډېر وکتل، ټول په نوبت کې ولاړ وو،

کله چې زما نوبت راوړسېده، نو تر ما دمخه شخص په وېزه کې لکه چې وخت کم پاتې و، یو تن پولیس وویل چې ستاسو وېزه ختمه ده، مساپر وویل درې ورځې پاتې دي، هغه پاسپورت پولیس ته ورکړ، ورته یې وویل چې زه خو وایم چې وېزه ختمه ده او دی وایي چې پاتې، ته وگوره چې څنګه ده؟ هغه پولیس چې پاسپورت ته وکتل وېې ویل رښتیا ددې وېزه کې وخت شته دا دی وېې گوره، دې وخت کې دې پولیس هغه بل ته ټوکه وکړه وېې ویل ترڅو به زه درته ژوندی یم او د وېزې چلونه به درښیم، دواړه پولیس پښتانه وو او مساپرین هم تقریباً په سلو کې (۸۰) پښتانه وو، الوتکې ته وختو، په لین کې ودرېدلو به ټول ۱۰ دقیقې وخت نه وي نیولی، کله چې الوتکې ته پورته شو، خپل ټکټ مې ښکاره کړ یو مساپر راته وویل، مخکې لار شه ۱۴ ډېر مخکې دی، زما د ټکټ نومره ۱۴ وه، ښه وړاندې تقریباً د الوتکې له لومړۍ برخې سره نږدې مې د الوتکې دسیتونو له مسئول شخص نه پوښتنه وکړه هغه وویل دغه دی کښه. هر لین کې درې څوکۍ وې، یوه د الوتکې د کړکیو بله په منځ کې بله ددهلبز خوا ته، ما ته یې وویل چې په منځ کې کښه، هلته بل مساپر و ما وویل چې دلته خو بل څوک دی، هغه چې خپل ټکټ ښکاره کړ هغه هم ۱۴ و، مسئول شخص وویل هو والله ډبل راغلی، دا خو اوس ټولې څوکۍ غلطېرې، دې وخت کې ما ورته وویل وروره زه جنجالي سړی نه یم، ددې په خاطر چې ټولو مساپرو ته جنجال پیدا نه شي، همدا اوس ماته بل سیت پیدا کړه، دا غلطې هم همدا اوس حل کړه چې ټول بېغمه شي.

دې وخت کې يو بل کارکوونکی راغی، هغه ماته وويل خیر دی پروا نه کوي، نور به نه غلطېږي همدا يو ټکټ ډبل شوی، هغه بل مسافر ته يې وويل وروره ته ددې شيشې خوا ته سيټ کې کېنه دی به خپل سيټ کې کېني مشکل حلېږي، مور کېناستو زما د بڼي لاس سيټ خالي و، تر لږ ځنډ وروسته يو بل ځوان چې يو بيک او په دسمال کې غوټه شوي کالي ورسره وو، همدې مسؤل ته راغی او ويې ويل: زما څوکۍ چېرته ده؟ هغه زما ترڅنگ کېناوه، خیرنې او خولو وهلې جامې يې پر تن وې، له روزگار ډېر ستړی ښکارېده، ستړي مښي يې راکړل، ما ورته وويل بيک او جامې دې پاس کېده او خپله آرام کېنه، کالي يې ځای پر ځای کړل، زما ترڅنگ کېناست، ما ته يې وويل پښتون يې؟ ما ويل هو، د کوم ځای يې؟ د لغمان، چېرته ځي؟ شارچې ته، څه کوي؟ خپل دوستان او انډيوالان گورم، دولتي يې که شخصي؟ شخصي، ښه ده ډېره ښه ده، ما ويل چې مور غوندي مزدوری پسې سرگردان يې که څنگه، دا څنگ ته دې لکه چې پارسيان دی؟ ما ويل هو دی فارسي وايي.

ما ويل ښه ځوانه اوس ته ځان معرفي کړه، د کوم ځای يې چېرته ځي او څه کار کوي؟ اصل نوم مې سمعيل (اسمعيل) دی، خو په پاسپورت کې مې نوم (نيازمحمد) دی، ان پلار مې هم په نيازمحمد نه پېژني.

دا ځکه چې زه څو کاله مخکې دطالبانو په وخت کې سعودي ته تلم، نو د پاکستان په پاسپورت لارم، هلته مې نوم بدل وليکه، اوس چې مې پلار نه پوښتنه وکړې چې نيازمحمد پېژني هغه يې

قران که وپېژني، جدې ته ځم هلته کار کوم، کوهيان وباسم. کوهيانو کې گټه شته؟ پخوا ښه وه دا سخت کار دی يو کوهی به مو په زر يو نيم زر ريالو وېسته، خو اوس برمې راوتي دا دله گمان ټول اوس برمې وهي، خو بيا هم خپل قسمت را رسېږي، ما او نیازمحمد خپلې کيسې کولې، چې دې کې د الوتکې د پيلوټ له خوا انانس ورکړ شو چې الوتکه پرواز ته تياره ده، پوره ۵ کم پنځه بجې پرواز پيل شو، پيلوټ وويل زه هاشمي ستاسو پيلوټ يم زموږ پرواز پيلېږي تر شارجه پورې به دوه ساعته او پنځوس دقيقې منزل وي، په شارجه کې به لنډ توقف او بيا به له هغه ځايه جدې ته په خير سره پرواز وي، پيلوټ خپل انانس په درېيو ژبو پښتو، دري او انگليسي ورکاوه.

پيلوټ وويل په الوتکه کې دحرارت درجه په نورمال حالت ساتل کېږي، زموږ پرواز به د بحر تر سطحې څخه (۲۸۰۰) فټه لوړ وي. کله چې الوتکه دکابل له هوايي ډگره والوته، نو پر کابل ښار يې څو دورې وخوږې، نیازمحمد چې کله لاندې کابل ښار ته وکتل وي ويل های، های کابله بيا به مريم که ژوندی چې ودې گورم؟ دې وخت کې يې بيا وويل کابل ښه ښار دی، ښې ډېرې اوبه لري خو ډېر ناپاکه او له خټو ډک دی. دسعودي ښارونه څومره پاک دي، جده، رياض څومره پاک دي.

ما ويل هغوی خو کار کړی، هغوی خو پيسې لري دلته څه دي جنگونه دي او مرگونه، ده ويل رښتيا وايي والله چې نیازمحمد يو ځل بيا يو سوږ اوسپلی وکښ، خدای خبر چې بيا به خپل وطن ته راشم، اوس مې هم له مورې پټ راغلم، ښځه مې هم خبره نه

کړه، یو وړوکی زوی لرم ډېر راباندې گران دی، زه چې به چېرته دباندي تلم هغه به هم راسره ته، یوه شېبه یې یوازې نه پرېښودم، دا جامې گوره دا ولې داسې خپرنې دي؟ له کوره پټ راوتی یم، که مې مور خبره شوې وای، چې په دې نېټه زما د تگ وخت دی نو ډېر به یې ژړلي وای، ما دهغې ژړا نه شوه زغملای نو ځکه پټ راغلم، نور خو په هر ترتیب، پلار او کوچني وروڼه، خو مور او کوچنی زوی مې ډېر یادېږي. دې وخت کې یې دخپل کوچني زوی تصویر راوویست نږدې و، چې دنیازمحمد سترگو کې اوبنکې راشي، خو ما یې لاس ټینګ کړ او غوښتل مې خبره په بله واړوم، څه ځوانه په ژوند کې دا سختې په هر چا راځي په زوی دې تعلیم وکړه ته اوس پیسې وگټه همدا دې دگټې وخت دی، دځوانۍ قوت هر وخت نه وي. نیازمحمد بیا خبره واخیسته گټه مټه نه شته، پس له دریو کلونو کورته راغلی وم، هغه داسې نه چې په خپله خوښه راغلم، په کوهي کې مې کار کاوه له پاسه راباندې ډېره راگوزاره شوه، په ورانه کې مې پښه ماته شوه، همالته سعودي کې یې پښه راته وتړله. په تیاره کې یې واچولم، په څوکی کې نه، هلته د تیاري په شا کې په یو ځای کې پروت وم، خوست ته لاړم دا یو کال کور کې وم همدا اوس چې مې پښه ښه شوه دادی بېرته روان یم، گټه مټه نشته، څه پیسې هغه چاته ورکوم، چې زه یې بیولی یم، څه پیسې هلته عرب ته ورکوم چې هغه ما تصدیقوي، چې ماسره کار کوي، څه پیسې د اتاق او دوډۍ شي، کله اوزگار پاتې شم د تیاري ټکټ (۲۸۰۰۰) روپۍ دی دچا پلار به یې پوره کړي، زړه مې دی، چې دا حل درې کاله

تبر کرم او خپل قرضونه ټول خلاص کړم، نور بېرته خپل وطن ته لاړشم، مېرمن دمسافری... مسافري ډېر سخت شی دی، خدای دې جمله مسلمانان ترې وساتي.

دنیازمحمد د نیاز او رازکیسې خورا اوږدې وې، خو په همدې مې ورته تسکین ورکړ، چې خیر دی کار کوه، خو په زوی دې ضرور تعلیم وکړې او ده هم راسره ومنله. نیازمحمد وویل، یاره چې دا یو زوی یې راسره پریښی وای بیا به مې هم دومره زړه نه تنګېده، خو دکافر زامن دي والله که ماشی تېرولای شي. ما او نیازمحمد به دخپلو خبرو په بهیر کې کله کله لاندې ځمکې ته هم کتل، الوتکه یو وخت دلورو غرو پر سرو روانه وه لاندې، سپینې واورې وې، ما دخپل څنگ ملګري نه پوښتنه وکړه، چې دا کوم ځای دی؟ هغه وویل سالنگ است کوهای هندوکش، ټول غرونه په واورو پوښلي وو او د ښیرازه راتلونکي زېری یې ورکاوه، نور، نو الوتکه دومره لوړه وه، چې ترې لاندې د ورېځو او ګرد له امله هېڅ نه معلومېدل. یو وخت زما د څنگ بل ملګري وویل به خاک ایران داخل شدیم، تر څو دقیقو منزله وروسته دبحر څنډه معلومه شوه او یو ځای کې درنا څرک، کله چې الوتکه ټیټېده، نو رناګانې نورې هم زیاتېدلې، څو شیبې وروسته پیلوټ غږ کړ: اوس موږ د ایران بندر عباس ته نږدې کېږو او (۲۰-۲۵) دقیقې وروسته به په خیر سره د شارجې هوايي ډګر ته ورسېږو. رښتیا هم شل دقیقې به نه وې تېرې شوې، چې دبحر تر غاړې د رناګانو څرکونه ولګېدل، هرې خواته رناګانې، دبحر تر غاړې په منظم ډول درناګانو دومره څراغونه بل وو، چې اټکل یې نه

كېده. دا خراغونه داسې د بحر تر غاړې راتاو لکه د ناوې په غاړه کې چې امېل وي. دبحر ټولې خواوې ځل وبل وې خو شپې وروسته دشارجې هوايي ډگر ته ورسېدو، پیلوټ غږ کړ، الوتکه دکوزېدو په حال کې ده، لطفاً خپل کمربندونه وتړئ الوتکه په هوايي ډگر کې تر یو څرگند ټکان وروسته کښته شوه، سملاسي یو موټر د الوتکې تر کښته کېدو وروسته راوړسېد، پیلوټ غږ کړ، دشارجې مسافرینو ته ښه راغلاست وایم او د جدې له مسافرینو څخه هیله کوم، چې پر خپلو څوکیو کېني، الوتکه دیوه ساعت لپاره توقف کوي او بیا له خیره جدې ته پرواز کوي، وخت دماښام ۷ بجې او ۴ دقیقې وې، ماله نیازمحمد او دخپل څنگ ملگري څخه خدای پاماني واخیسته، دې وخت کې بسمل علوي صیب (د افغانستان تجارتي اتشه) راباندې غږ کړ، چې یون صیب یکجا میرویم، کله چې په کابل کې زه الوتکې ته پورته شوم، نو علوي صیب هم ناست وروغږ یې راسره وکړ او ویې وبل چې کام ایر پرواز کنسل شو، نو ځکه زه هم دلته راغلم او ښه شو، چې سره یو ځای شو، بیا به دکښته کېدو په حالت کې سره وگورو ماویل سمه ده.

زه، علوي او په الوتکې کې دشارجې نور مسافرین ترمینل ته ورداخل شو. دپاسپورت او وېزې چک خانکې مخې ته په لین کې ودرېدو، دهر چا نوبت چې ورته، نو لومړی یې په یوه مخصوصه کامره کې چې دېوال کې یې نصب کړې وه دښي سترگې عکس اخیستل کېده، په چپه سترگه به دې لاس ایښوده او ښي سترگه به دې دکمرې دایرې ته برابروله، خارجیان او نور مسافرین څو

خُله سهوه شول، خوزه يو خُل سهوه شوم او بيا زما تصوير واخيستل شو.

پاسپورت مېې غره كې مسؤل شخص ته ور كړ. يو خوان عرب په سپينو جامو كې ناست و، مخې ته يې كمپيوټر ايښی وی، زما پاسپورت يې واخيست، كمپيوټر كې يې خه وليكل، تر لږ خنده وروسته يې ټاپه كړ، يانې دخولي يې ووهله او بيا يې راکړ، له ترمينل نه زه او علوي بهر شو، علوي ماته وويل خوك نه دي راغلي، ما وويل كېدی شي راغلي وي، خو هغه زه په خبره نه پېژنم، كېدی، شي تلفون ورته وكړو، علوي خپل تلفون راواخيست ما د حبيب نومره وركړه هغه لاتر خو نومره دايروله چې زما مخې ته په سپينو جامو كې يو تن صوفي زما نوم (اسماعيل يون) په سپين كاغذ ليكلي او ولاړ دی، ما علوي صيب ته وويل دغه دی ولاړ دی، ما وويل زه اسماعيل يون يم. هغه روغېر راسره وكړ له علوي صيب نه مې خدای پاماني واخيسته، هغه وويل كه خه مشكل وي بيا ته ماته تلفون وكړه، ما ويل نه مننه اوس مې خلك پيدا كړل.

په تلفون كې ماته حبيب وويل، چې يا به دلجان درته ميدان ته درشي او يا هم تاج ولي، كله چې ټكسي كې كېناستو، نو دلجان ته مې وويل تاسو خو تاج ولي نه يې؟ هغه وويل نه زه دلجان يم، تاج ولي او حبيب سخت مصروف وو، نو خكه زه راغلم. دلجان سره په خپل راوړي موټر كې كېناستم، كله چې له هوايي ډگره وتلو د ټكس غره ته لاړو، كمپيوټر پانه وركړه او ده خپل ټكس تحويل كړ، پاتك جگ شو او روان شو، دلجان وويل: چې دلته ټكس د وخت له مخې دی خومره چې دلته درېږي همدومره

ټکس به ورکوي، نو له دې لارې دوی ته ډېر عايدات راځي. دلا جان ته مې وويل چې دې ته کوم ځای وايي؟ هغه وويل: چې دې ته عرب (شارقه) او نور بهرنيان ورته (شارجه) وايي، د متحده عرب اماراتو يو امارت دی، چې د ابادۍ او اقتصاد له مخې په اماراتو کې (څلورمه) درجه کې راځي، د اقتصاد له پلوه اول دوبي چې تجارتي مرکز دی بيا ابوظبي چې مرکز دی بيا الاین بيا شارجه او نور دي ټول اوه امارته دي.

دلجان چې ښه صوفي او دينداره مسلمان شخص معلومېده، وويل چې دشارجه د امير يو ښه کار دادی چې دلته يې فحش بېخي منعه کړي، دلته شريعت چلېږي، شراب خوري، بداخلاقي او نورو ناوړه کارونو ته اجازه نه شته. ماچې دشارجې ښار ته کتل، نو په رښتيا ډېر ښکلې راته معلوم شو، واړه، لوړ، او منځني هر ډول تعمیرونه، دښار څلورلارې، مسجدونه، د اوبو فوارې او نورې ودانۍ رښتيا ډېرې ښکلې وې، سړي چې د اماراتو نور ښارونه نه وي ليدلي، نو رښتيا هم داسې تصور کوي، چې تردې نو بالا زياتې ابادۍ ته ضرورت نه شته او نه امکان لري، تر څو دقيقو مزله وروسته هغه ځای ته راوړسېدو، چې ماته ځانگړی شوی و. دلجان وويل يو ځل به ځای وگوري، بيا دې خوښه چې ماسره ځې گرځې او که استراحت کوي، وروسته تاج ولي او نور ملگري هم راځي. زه يې الياسين پلازا ته چې تر (۱۰۰۰) زيات پلاټونه يا اپارټمانونه په کې دي، بوتلم، لغت کې وختلو، څلورم منزل (۶۰۸) نمبر پلاټ، ژر مې د پلازا نوم او د پلاټ نمبر ياداښت کړل، په دې پلاټ کې دوه خوب خونې، يو سالون، دوه تشنابه او يو

پخلنځی شته، چپرکت او بستره او نور لوازم یې ټول پوره وو، تلویزیون هم په سالون کې پر مېز ایښی او دکبیل لین ورته راتېر و، دلجان زما بیک په اتاق کې کېښود، ماته یې وویل: دغه ځای دی خوښه دې استراحت کوي او که ماسره ځي؟ ما وویل: چې استراحت وکړم ښه به وي بیا به سبا سره ګورو، فقط ماته تشناب راوښیه او دا تلویزیون که راته چلان کړې خبرونه مېروڼه به واوړم، هغه تشناب راوښود، تلویزیون کې یې ګوتي متې ووهلې اخر یې وویل: دده په چلاندولو والله نه پوهېږم ما مخ ولاس ومینځه او همداسې په چپرکت کې پرېوتم، خوب وړی وم یو وخت مې د دروازې زنگ ترغورې شو، ور مې بېرته کړ، چې ګورم دوه تنه ځوانان راغلل، او روغېر یې راسره وکړ. یو تن تاج ولي و او بل هم د هغه ملګری، تاج ولي وویل موږ ته حاجي صاحب ظاهر هم تلیفون کړی و، چې تاسو ته هوټل کې ځای ونیسم، ماځکه دا ځای مناسب وګاڼه، چې زموږ خپل ځای دی موږ هم وخت پر وخت راتلای شو او پوښتنه دې کولای شو هوټل داسې ځای وي چې بل بلدي شخص در سره نه وي، باندي به هم وتلی نه شي او زړه به دې په کې تنګ شي، ما ویل نه دا تر ټولو ښه ځای دی، دې وخت کې هغه په یو دینګي کې چرګ غوښه پخه کړې راوړې وه او هم ډوډۍ او هم یو بوتل پیپسي او اوبه ورسره وې. ډوډۍ یې تیاره کړه، ډوډۍ مو وخوړه، تاج ولي سره مې یوه شېبه ګپ ولګاوه، هغه ویل، زه خپله میدان ته درتلم، خو نن دلته ددې بلاک شاته د کرکت میدان دی، دلته زموږ او د نورو ترمنځ د کرکت مسابقه وه زه هغې ته تللی وم او همدا څو

شېبې مخکې ترې راخلاص شوم، اوس مې دا ټول وجود همداسې درد کوي ما ويل دا ووايه چې لوبه چا وگتله؟ ده وويل لوبه والله هغوی وگتله ما ويل اوس، خو به دې وجود ضرور درد کوي، که تاسو گتله وای بيا کېدی شو درد يې نه وای معلوم شوی، هغه په خدا شو هو همداسې ده.

خو دقيقي تاج ولي او ملگري سره يې ناست وو، هغه وويل: دلته دخلکو دکار وختونه فرق کوي دسيل او استراحت وختونه هم بېل بېل دي، ددې خای شيخان يوازې يوولس بجې خپل کارخي ته خي، هلته هم دخپلو نورو کاروباريانو دليدو په خاطر يوه شېبه چاسره په موبايل خبرې وکړي او يا دخپلې معشوقې تپوس وکړي، نور بېرته لاړ شي، دماسپښين تر لمانځه وروسته بيا د خوب وخت وي، تر مازيگر وروسته بيا د چکر وخت وي، البته هغه عرب چې په رسمي دفتر کې کار کوي هغوی سهار تر اتو بجو دمخه خپلو دفترو ته خي تر (۲) کار کوي، د افغانانو دکار ټايمونه هم مختلف دي.

تاج ولي تلویزيون راته چلان کړ او چل يې هم راوښود، ويې ويل چې دلته تلویزيوني چينلونه هم کنترولېږي او دولت ناوړه چينلونه خپراوي ته اجازه نه ورکوي، دا کېل هغه تلویزيوني چينلونه را اخلي چې اخلاقي فساد نه خپروي، تاج ولي وويل: زه درڅخه اوس ځم سبا به انشاء الله چېرته لرې لاړ شو او چکر به ووهو. ماوويل ټيک ده.

يو څو شېبې تلویزيون ته کېناستم، اکثره عربي چينلونه وو، دپاکستان تلویزيوني چينلو په مقدار ازادي يې لرله، ځيني لا تر

هغو هم تېز وو، خو شېبې مې دهسپانيې او ايتاليې ترمنځ د فوټبال يوه جالبه مسابقه وکتله او بيا ويده شوم، سهار چې له خوبه پاڅېدم، نو تشاب کې مې سر او ځان ووينځه، دريشي مې وکړه، تر يو څه ځنډ وروسته، چې مې ساعت ته وکتلې د افغانستان پر وخت (۸) بجې وې، مافکر کاوه چې اوس به تاج ولي دوی راشي، يو شو شېبې انتظار مې وويست څوک رامعلوم نه شول، له کړکې نه مې بهر وکتل، پر سرکونو ګڼه ګڼه ډېره کمه وه، تېر ماښام چې ما پر دې سرکونو کومه ګڼه ګڼه ليدلې وه دهغې نيمه برخه هم نه وه، وروسته راپه يادشوه، چې نن د جمعې ورځ ده، همدې وخت کې د دروازې زنگ راغی، ور مې بېرته کړ، يو څوک رانوت السلام عليکم، ما ويل، وعليکم السلام، نورې خبرې يې ونه کړې، دوه ترموزه چای او يوه غوړه ډوډۍ يې له کاغذه راخلاصه کړه او پر مېز يې کېښودل، ماته يې ويل "يې هې تمارا چای" زه پوه شوم چې دا کوم اردو ژبې دی او تاج ولي ورته د سهار د چای سپارښتنه کړې ده، ده ماته چای کېښود په پخلنځي کې يې ټک ټوک وکړ او نور لار، ما چای وڅښه، خو شېبې وروسته راباندې خوب راغی، همداسې دريشۍ کې پر چپرکت ويده شوی وم، چې د دروازې زنگ راغی، ګورم چې تاج ولي او درې تنه ورسره نور ملګري دي، ماته يې وويل يون صېب تيار يې چې څو چکرته، ما ويل: هو، دوی وويل: نن جمعه ده اول به لار شو د جمعې مونځ به وکړو بيا به لار شو چکرته، ما ويل خير يو څو دقيقې وخت راکړئ چې زه اودس وکړم، اودس مې وکړ، ما ويل ځی چې څو، کله چې دهلبز کې له څلورم پور څخه په لفت کې

کښته کېدلو یو تن په دوی کې ماته وویل یون صیب عمرزیوال پېژنی؟ ما ویل عمرزیوال خو ډېر دي کوم یو نښی؟ یو خو هغه شاعر عمرزیوال دی، دوی ویل: نه هغه نه ښه یم، ما ویل: هسې خو زه ډېر پېژنم دلغمان ولایت پخوانی مستوفي صېب پېژنم دهغه ټوله کورنۍ، دې وخت کې ده وویل هغه زما خپلوان دی، ما ویل خیر بیا به ساپي صیب هم پېژنې هغه وویل هغه مې ماما دی ما ویل بیا به دزړیني استاد زوی یې که څنگه؟ ده وویل بېشکه دهغه زوی یم ما ویل خپره کې هم استاد زړیني ته ورته یې، ده وویل زما نوم عبدالحفیظ دی، زه ستا نوم سره ډېر اشنا وم، تا زه نه پېژندله، خو ما ته پېژندلې، پرون چې تاج ولي وویل یون صیب راځي نو زه ډېر خوشاله شوم، ځکه زه هم ورسره راغلم، عبدالحفیظ نه مې دکور په اړه پوښتنه وکړه، چې استاد اوس هم په هالنډ کې دی که بل چېرته تللی؟ هغه وویل: پلار مې په هالنډ کې دی، خو مور او دوه وروڼه مې په پېښور کې دي، ساپي صیب او کورنۍ یې په استرالیا کې دي او زه دلته په اماراتو کې دسپړپاټو کاروبار کوم زما او د عبدالحفیظ خبرې په موټر کې تر ناستې پورې تمامې نه شوې، په موټر کې زه مخکې سیت کې عبدالحفیظ او دوه نور ملګري شاته کېناستو، تاج ولي د موټر جلو ته کېناست، په موټر کې مې عبدالحفیظ ته وویل: چې استاد ماشومان څه وخت بیایي؟ هغه وویل: وخت کم پاتې انشاء الله چې لاړ به شي، خو اوس دهالنډ حکومت مهاجرو ته دتګ شرایط ډېر سخت کړي دي، نو ځکه خو دومره ټال شول، که نه وخته به تللي وو، عبدالحفیظ ته مې وویل، چې څنگه ستا پښه خوږې

چېرته بنده کړې نه ده هغه وویل: ولې نه دسایې صیب (لطف الرحمن سايي) له لور سره مې کوژدن شوې، دې وخت کې ما وویل: خبر نو بیا تاسو خو نور هم خپلوان شوې، دې وخت کې ټولو وخنډل له شارجې نه د اجمان پر لورې به مو (۲۵-۳۰) کیلومتره مزل کړی و، چې تاج ولي موټر یوه مسجد ته تاو کړ، ساعت نه یې وکتل (یوه بجه) او خدای دې وکړي چې جمعه راڅخه تېره شوې نه وي، ټولو ویل: خدای دې وکړي، چې جمعه نه وي تېره شوې، چې یې موټر ودراره، نو له مسجده خلک راووتل، زموږ یو تن ملګري وویل او ه جمعه خلاصه شوه، ډېر بد کار وشو، خیر ټولو ویل: چې راحی خپل لمونځ به وکړو، مسجد ته وختو، ځینو خلکو لا سنت نه و خلاص کړي، په مسجد کې څلور پنځه ایرکنډیشن لګېدلي وو، ډېر ښکلی فرش په کې غوړېدلی و او دلمانځه لپاره ټول سهولتونه په کې برابر وو. ما مسافرانه او دوی خپل مقیم لمونځونه وکړل، په لمانځه کې ګڼ شمېر افغانان، پاکستانیان او هنډیان لیدل کېدل، خال خال عرب هم په کې وو، دمسجد په برنډه کې کوم شیخ خو کارتنه اوبه راوړې، په پلاستيکي ګیلاسونو کې داسې ایښودل شوې او پوښل شوې وې، لکه بازار کې چې څوک دګیلاسونو مکمل سیت اخلي، همداسې هر چا دخپلې خوښې مطابق یو ګیلاس را اخیسته او اوبه یې څښلې، تاج ولي هم دوه ګیلاسه راواخیستل یو یې ماته راګر او یو یې هم خپله وڅښه. بېرته موټر کې سواره شو او د اجمان پر لورې وخوځېدو، تاج ولي وویل اجمان د اماراتو یو بل امارت دی، خو دا دومره پیسه

دار او پرمختللی نه دی، پرمختللی یو دوبي، ابوظبی، العین دي،
دې نه وروسته بيا ام القوين راځي، هغه هم دومره مالدار نه دی،
تر هغه وروسته راس الخيمه ده او تر هغه وروسته بيا الفجيره ده.
که نن خدای کول مور به دا ټول گورو، رښتيا اجمان نه خو په
دې لاره لاره ووتو، دسړک دواړه غاړې ښې ابادې وې، خو بيا
هم ډېرې دښتې او نااباده ځمکې په کې وې، چې تراوسه لا
چاورته لاس نه و وروړی، دسړک له دواړو غاړو څخه د شل شل
مترو په اندازه دسيمونو محافظوي ديوال راتاو و، چې کوم
حيوان سړک ته داخل نه شي او د کومې ناوړه ترافيکي پېښې
سبب نه شي. کله چې له ام القوين څخه د راس الخيمې پر لورې
روان وو، نو دلارې په دښتو کې مو يو زيات شمېر اوبان او د اوزو
رمې تر سترگو شوې، اوبان خو دومره زيات وو، چې د چا خبره
رمې يې گرځېدلې، په دښتو کې يوه نيمه ونه او ځينې بوټي هم
تر سترگو کېدل، دسړک ځينې غاړو کې واښه هم راټوکېدلې وو او
په ځينو ځايونو کې گلان غوړېدلې وو ما ويل والله عجيب گلان
دي، دې وخت کې تاج ولي ويل: دا د قيامت علامې دي، پېغمبر
صېب ويلي وو، د قيامت يوه علامه دا ده، چې د عربو په صحرا
کې به گلان وغوړېږي، ما ويل د عربو صحرا کوم ځای دی؟ هغه
وويل همدا ده که نه؟ ما ويل بيا خو نو کېدې بار کړی، دا خو نو
گلان غوړېدلې دي، دې وخت کې يو بل ملګري وويل قيامت
نور څه ته وايي، دلته په عمر کې باران نه دی شوی او سړکال په
کې واوره وړېدله امارات وگوره او واوره، همدا د قيامت علامې
دي که نه؟ دا گلان او بوټي چې غوړېدلې دا دهمدې باران له

امله دي، که نه پخوا دا ځايونه دومره سپرې وو چې حد نه لري. په همدې بحث کې راس الخيمې ته ورسېدو، راس الخيمه ښه ښايسته ځای و، البته مور ته چې دوبي، ابوظبي او العين مې نه ووليدلي، ډېر ښايسته ښکارېده، خو زموږ نورو ملگرو ويل: چې راس الخيمه هم ډېر رسېدلی نه دی، ځکه چې دومره تجارتي ارزښت نه لري او ددې ځای شيخان هم دومره تکړه نه دي. مخکې مې دراتگ پر مهال له دلاجان څخه د اماراتو د داخلي روابطو په هکله پوښتلي وو، چې ددوی ټولې پيسې يوه بانک ته راټولېږي او که نه؟ دوی گته او لگښت خپل خپل دي که بېلابېل، هغه ويلې و، چې د هر امارت گټه خپله ده، يوازې په پوځ، پوليسو، خارجي سفارتونو کې ددوی لگښت مشترک دی، هسې په نامه عربي متحده امارت دي که نه هر يو بېل بېل دي، البته ځينې هغه امارتونه، چې کمه گټه لري دهغو نورو لکه دوبي او ابوظبي له خوا چې ډېره گټه لري، يو څه ناڅه کمک ورسره کېږي.

نوځکه خو ديو امارت نه بل ته د تگ پر وخت تفاوت اوچت معلومېږي، له شارجې نه تر راس الخيمه پورې دسړک دواړه غاړې شنې نه وې او بوتې په کې نه و کرل شوي، ځای ځای دسرې بخنې شکلنې خاورې غونډۍ معلومېدلې، چې باد به ترې ځای نيم گرد هم پورته کاوه، داسې لکه دلغمان دسرخکانو دسيند هغه غاړه، چې شکې بادېږي او کله کله سړک هم بندوي، البته دوی سړکونه ډېر جگ او اساسي جوړ کړي دي، ټول سړکونه دوه طرفه وو، درې موټر و، يوې خوا او درې بله خوا تگ کولای شو،

منځ کې دبرېښنا ستنې او دڅلور پنځو مترو په اندازه حایله سیمه وه، چې تراوسه په کې څه نه و کرل شوي، دموټر ټک په نورمال ډول (۱۲۰) کیلو متره په ساعت کې وو، تقریباً تر یو ساعت مزله وروسته راس الخیمې ته ورسېدو، ځای نیم کین لاس دبحر تر څنډو هم تېر شو او یو ځای په کې داسې هم راغی، چې یو نوی هوايي ډگر په کې جوړ شوی و او څو لویې ترانسپورتي الوتکې په کې ولاړې وې، د راس الخیمې مرکز ته لاړو، دستي سنټر یا دښار دمرکز په نامه په کې یوې لویې مغازې ته لاړو، چې یو لوکس هوټل هم په کې وو، لومړی مو موټر پارک کړ، دستي سنټر مخې ته لوکس پارکنګ و، چې په سوونو موټر په کې ودربدلای شول، بیا ډوډۍ ته لاړو د افغانستان پر وخت څلور څلورنیمې بجې به وې، دغرمې ډوډۍ ته کېناستو، په اماراتو کې خلک خصوصاً عرب دورځې یوولس بجې له خوبه پاڅېږي دماسپښن ترلمانځه وروسته ډوډۍ خوري یا ویده کېږي اوبیا ترمانځام دمخه کارځي ته ځي او دشیپې تر ناوخته ۱۱-۱۲ بجو کار کوي. دعبداالحفیظ خبره عرب د ورځې خوب کوي او د شپې خپلې عیاشۍ، هسې خدای ورکړې ده، نو...

تاج ولي وويل څه خورئ، فرمايش ورکړئ، تاج ولي نو نام خدای په اماراتو کې ښه بلد و عربي، اردو او انگلیسي يې ښې زده وې او کاروبار يې هم ښه دی، ما ويل وروره مور ددې ځای په غذا نه پوهېږو، څه چې دې زړه غواړي او کله دې خوړلي وي همغه به راوړې، هغه ويل دلته عربان کارکوي، ډېره ښه عربي غذا تياروي، همدا عربي غذا به ورته ووايو، مور وويل بېخي ټيک ده،

وروسته غذا تياره شوه، هوټل گارسون نه درلود هر چا په خپله ډوډۍ راوړله، عبدالحفيظ او تاج ولي لاپل ډوډۍ يې راوړه، غوښه، چپس او نور ډول ډول شيان په کې وو، چې پښتو کې يې لا تر اوسه نوم نشته او زه پرې نه پوهېږم، له يو يوگيلاس پيسې سره، ډوډۍ يې ډېره خوندوره وه په بهر کې د افغاني غذا پوره مينه او تونده پرې ماتېده، تر ډوډۍ خورو وروسته ماته تاج ولي وويل که سودا مودا کوې، چې همدلته يې واخلو، دلته هر څه پيدا کېږي دا سوپر مارکيټ دی، ماويل نه اوس ضرورت نه شته سودا بيا اخره کې کوم. په هوټل کې دننه د اوبو فواره لگېدلې وه او په ښکلي ډول يې اوبه پاشلې، دفوارې ترڅنگ يو نر او يو ښځه پوليس ولاړ وو، ډېر ځنډ يې خپلمنځي خبرې کولې، نارينه پوليس جگ قدی او ښځه پوليس ټيټ قدې، خو ټنډه منډه او نمکي معلومېدله، داچې څه به يې ويل، خو پته نه لگېده، خو دومره، معلومېده، چې خبرو يې يو بل ته خوند ورکاوه، په هوټل کې ځای ځای څوکۍ ايښې وې او خلک به پرې کپياستل، دهوټل کارکوونکي اکثره عربان وو، خو چا چې دلته ډوډۍ خوړله هغه د بېلابېلو هېوادونو او د بېلابېلو نسلونو خلک وو، خو يو نيم به په کې د سپينو جامو ځوان عربان هم ښکاره کېدل، کله چې له هوټل څخه راوتلو، نو عبدالحفيظ يو تورې څوکۍ ته اشاره وکړه ماته يې وويل استاده دا گورې! ما ويل هو! ترڅنگه يې دسکه انداز په شان يوه ستنه هم ولاړه وه، دوه تنه پرې تاوېدل، ماته يې ويل دې ستنه کې ماتې پيسې (سکې) اچويي، داڅوکۍ سره راټولېږي او سړی چاپي کوي، ښه ما ويل پکه

دادې لا بله سپکه، اوس نو د چاپي کولو کار هم څو کيو ته ورسېد، دا بڼځې به څه کوي... عبدالحفیظ په خدا شو هغه به نور کارونه کوي....

له دې ځایه ووتلو، تاج ولي وویل راځه چې اوس درباندي د اماراتو غرونه هم وگورم، مخکې تر دې چې موږ د راس الخيمي مرکز ته راشو له لرې څخه مو په لرې پرتو سپيرو غرونو سترگې ولکېدې، تاج ولي ويل دا د اماراتو غرونه دي، همدلته به که خدای کول ځو، دا غرونه داسې ښکاره کېدل لکه دتورخم له لويې لارې څخه چې چپ لاس سين نه اغاړه دلاپورې او کامې ترمنځ غرونه گوري. د اماراتو پلازمېنه ابوظبي ده، خو مرکزي سيمي يې شارجه او دوبي دي، راس الخيمه او ام القوين د اماراتو شمال ته واقع دي، ابوظبي جنوب او الفجره شمال شرق ته!

د راس الخيمي له ستي ستر څخه شمال خواته دغرونو پر لوري وخوځېدو، دسرک دواړو غاړو ته پرېمانه ابادۍ شوې وې، ځای ځای واړه واړه کلي هم راتلل، چې لوکس او نوي جوړ شوي وو او ځای نيم په کې شنه باغونه هم وو، چې اکثره په کې همدا د خرما ونې وې، هر ځای مو اوزې او مېرې ليدلې چې شاوخوا به گړځېدلې، ددې ځای سرکونه هم ښه وو، خو هغومره پلن نه چې مخکې مو يادونه وکړه ددې ځای عمومي لارې دوه سرکه وې يوه خوا او بله خوا منځ کې يې حايله سيمه چې دگروپونو لپاره ستنې په کې ودرول شوې وې څومره چې غرو ته نږدې کېدو، سرکونو خپله بڼه اړوله يو ځای کې بيا سرک دوه طرفه و، خو د يو

يو موټر په اندازه او خای بيا داسې هم راغی چې يوازې يوسرک و او حایل يې نه درلود. دغرونو منځ کې مو کړې وړې لارې ووهلې، دسرک دواړو غاړو ته ډېر کورونه ودان وو، چې اکثره يې نوي بڼکارېدل، د هر کور مخې ته دوه درې موټر ولاړ وو. ارامه ارامي او چوپتيا خوره وه تابه ويل، چې دې کورونو کې بنده کس نه اوسېږي، ما تاج ولي څخه پوښتنه وکړه، چې دا ولې داسې خاموشي ده؟ هغه وويل، يو خو نن دجمعي ورځ ده، بل دا ددې شيخانو کليوالي تفريحي کورونه دي، کله کله يې چې زړه وغواړي دسيل لپاره له خپلې کومې ملگرې سره ورته راشي او که نه نور نو کوم مزدور په کې اوسي او بس، دهر کور مخې سيوري ته به اوزې کتار پندې وې او شخوند به يې واهه، تا به ويل دکور پهداران اصلاً دوی دي.

غرونه يې داسې وو چې نه يې کاني درلودل، نه خاوره وه هېڅ داسې بل قسم يې ثمره خاوره وه، چې دهېڅ بوټي دنېبرازی امکان په کې نه وو، ما تاج ولي ته وويل چې دا څه قسم غرونه دي، له دې غرو څخه، خو هېڅ ګټه نه اخيستل کېږي، د افغانستان غرونه خو ډېر ګټور دي هم ونې په کې زرغونېږي اوهم بوټي، هغه وويل ته رښتيا وايې دې ته عربان (رمل) وايي. رمل په عربي کې هغې خاورې ته وايي، چې ګټه ترې نه اخيستل کېږي، خدای پاک ته حيران يم، چې دې خاورې سره يې دې خلکو ته هر څه برابر کړي، اصلاً خبره داده، چې پېغمبر صيب دې عربو ته دعا کړې چې خدای به يې نه خواروي، نو دا دهغه د دعاوو برکت دی.

ما ويل كاشکې لږ دعا خو يې مور ته هم کړې وای، چې لږ خو مو له ژوند نه خوند اخیستی وای، هو دځینو ملایانو په وینا پېغمبر صیب ویلي دي، چې زما دین به په ټولو ځایونو کې ختم شي، خو افغانستان کې به نه ختمېږي، هغه خلک به زما دین راتینګوي او بیا به یې ټولې دنیا ته خوروي، دې وخت کې تاج ولي وویل: ریښتیا، چې افغانان په دین کې ډېر ټینګ دي. منزل مو کاوه د وړو وړو غرونو تر منځ ځینې خوږونه هم وو، ما پوښتنه وکړه، چې دلته سیلاب راځي؟ تاج ولي وویل دلته باران ډېر کم کېږي، خو ددې غرونو په خوږونو کې کله چې باران وشي، لږ سیلاب راځي، خو هسې نوم یې دسیلاب وي. همدې خبرو کې وو، چې داسې یو ځای ته ورسېدو، چې نور نو پوخ سرک ختم شو، پنځه سوه متره وړاندې کورونه ښکاره کېدل، خو چې نور په اخوا کلي او کورونه و که نه پته نه لگېده، له همدې ځایه بېرته راستانه شو، بېرته په خپله لاره راغلو په لاره کې مو یوه داسې کلا ولیدله لکه خیبر دره کې لویې کلاګانې له دې خوا مو هم ولیدله، خو بحث مو پرې ونه کړ، دې وخت کې تاج ولي وویل هغه ده دخټو کلا څنګه ښه ښکاري، چې ورنږدې شو دخټو کلا نه وه، ښه پخه کلا وه، خو هسې دخټو کاگل یې ورکړی و یوه پوځي چونی په کې وه، له هغه ځایه همداسې په شمال شرق د الفجیرې خواته وخوځېدو، عمومي هایوی (لویي لارې) ته ووتلو موټر په (۱۲۰) کې روان و، دا لاره هم نوې جوړه شوې وه او شاوخوا اوس هم ماشینونه لګیا وو کار یې کاوه، دا لاره همداسې ځینې ځایو کې سمندر ته نږدې له ځینو برخو تېرېږي او زموږ دملګرو په وینا

سعودي او د فارس خليج ته رسېږي، له همدې عمومي لارې بيا يوه بله لاره د الفجيري خواته ځي چې هغه هم لويه او ښکلې لاره ده.

دغرونو منځ کې ځای ځای شنه او اباد کلي چې اکثره پکې دڅو وروستيو کلونو ښکاره کېدل، ودان وو، مازيگر شو په لاره کې تاج ولي د يو مسجد ترڅنگ موټر ودراره، دمسجد دروازي ته چې نږدې شو تاج ولي وويل دا دښځو مسجد دی، دې بلې دروازي باندې ځو، هغې بلې باندې لارو، دوی اودسونه تازه کړل، دا وړوکی دلارې سر مسجد و خو ډېر ښکلی و د اوداسه لپاره يې ښه پوره ځای او اوبه درلودل ما او زموږ دسفر بل ملگري خان محمد اودس درلود، موږ مسجد ته وردننه شو، ترمسجد دباندې برنډه کې فکر کوم شين ايراني فرش غوړېدلی و، لږ څه تور شوی و، زه ځکه وایم چې ايراني فرش و چې څوکاله مخکې ما همداسې ايراني فرش اخیستی و، يو کال وروسته تور شو او بيا له منځه لاړ او هم مې د تکړه ليکوال عبدالغني هاشمي صيب درخت په دوکان کې همدا ډول فرش ليدلی و، چې خپل رنگ يې له لاسه ورکړی و تور شوی و، خو دننه په مسجد کې بل ډول لوکس فرش چې دهر لمونځ غاړې د ودرېدو، حد په کې معلوم و او د محراب شکل يې درلود، هوار و، دا ډېر پاک و، سره له دې چې اوس هوا دومره گرمه نه وه، خو بيا هم په هرې کړکۍ کې چې عرض او طول به يې ۱۲×۸ کې و درې نیشنل ايرکنډيشنونه لگېدلي وو او سړي دراحت احساس کاوه.

کله چې ما لمونځ خلاص کړ، نو باندې په برنده کې کېناستم، دې کې یو عرب راغی، زه یې چوپ ولیدم، وېې ویل السلام علیکم، ما وویل: وعليکم السلام ډېر خوند یې وکړ، ما فکر وکړ، چې عرب راسره پښتو خبرې وکړې که څنگه؟

دې وخت کې هغه دپښتون حاجي کیسه راباندې وشوه، چې حج ته تللی و او بېرته چې کله راستون شو، نو خلک به ستړي مشي ته راتلل او ځینو به دبيت الله شريف په هکله پوښتنې کولې او ده به په ځواب کې وویل، چې هلته ټولو خلکو په قران شريف خبرې کولې، یوازې اذان پښتو و او یوازې سپیانو پښتو غپلې او بس.

یوه شېبه مې ځان سره غلی وخنډل، دې کې تاج ولي، عبدالحفیظ او عصمت الله هم لمونځ خلاص کړ او وویل ځی چې څو په خبر.

په موټر کې چې کېناستو ما تاج ولي ته وویل، دلته دښځو لپاره ځانته مسجدونه دي که څنگه؟ په افغانستان کې خو نه شته یوازې دننګرهار په اډه کې دنجیب زراب په مرسته یو ډېر لوکس مسجد جوړ شو، هغه دښځو لپاره ځانګړی ځای لري، هغه هم یوازې دتراویح لمانځه کې راځي او بس. تاج ولي وویل: دلته اکثره مسجدونه دښځو لپاره ځانګړی ځای لري، خو دلاري دسر مسجدونه، ځکه ښځې او نارینه چې په سفر کې وي، نو دلته موټر ودرېږي نارینه خپلې برخې ته او ښځې خپلې برخې ته ځي، لمونځونه کوي او بیا سفر کوي.

سفر ته مو دوام ورکړ. په لاره کې يو ځای داسې راغی چې ما فکر کاوه تر کمکي خيبر نه پورته د تورخم د لويې لارې چراهي ده. تاج ولي وويل دا کوم ځای ته ورته دی؟ ما ويل، خيبر نه پورته چراهي، ده ويل بېشکه ما همدا اوس درته ويل، ما ويل که لږ نور لارښې کېدی شي (گردی) هم ترسترگو شي، دې کې ټولو وخنډل. سفر ته مو دوام ورکړ، دې وخت کې تاج ولي، عصمت او خان محمد ته وويل: هلکانو اسناد مو راخيستي که نه؟ هغوی وويل نه پوليس مليس نه شته، مور نه دا څوکاله چا پوښتنه نه ده کړې، تاج ولي وويل هسې نه چې چکر راباندې خراب کړئ، څو کيلو متره منزل به نور وهلی وي چې دې کې يو ځای دپوليسو چک پوست را ورسېد، مور چې پوليس وليدل نو تاج ولي ماته وويل يون صيب کمربند وټره جريمه نه شو ژر دې کمربند وټره په اماراتو کې دا قانون دی، چې په موټر کې کېنې، نو کمربند به تړې او که نه پوليسو گير کړې جريمه کېږي.

پوليسو زموږ موټر ته لاس ورکړ اول يې عصمت الله خان محمد نه اسناد وغوښتل، چې هغوی دواړو نه درلودل، بيا تاج ولي او عبدالحفیظ خپل اسناد ورنسکاره کړل، مانه يې اسناد نه غوښتل، خو ما خپله جيب ته لاس کړ او پاسپورت مې ورکړ، زما پاسپورت يې وکوت، ماته يې ويل زیارة زیارة (سياحت) ما ويل هو کې زیارة مانه يې پاسپورت بېرته راکړ، تاج ولي ورکښته شو او پوليسو ته يې خپل کارت وښود، چې زه دلته شرکت لرم او دا کسان ماسره کار

کوي، نن دجمعي ورځ ده، نو ځکه دا خلک په چکر راوتي او اسناد يې دفتر کې دي. عبدالحفیظ دپوليسو په غوښتنه موټر له سرکه لري په يو ځای کې ودراره او خپله له موټر کښته شو دپوليسو څنگ ته ورغی، پوليسو خپله دفکس نمبر ورکړ او تاج ولي ته يې وويل، چې په دې نومره دې ستاسو شرکت موټر ته فکس وکړي چې، دا خلک خوشې کړو، که نه يې خوشې کوو، تاج ولي او عبدالحفیظ تېلفونونه سر کړل او پوليسو ته يې وويل: چې اوس به فکس وکړي، څنگه چې دفتر رخصت او اسناد په الماری کې دي، نو يو بل سړی مو له کوره راوغوښت، چې تاسو ته له دفتره فکس وکړي، دا سړی، چې څو دفتر ته ځي، دې کې وخت لگي، دوی يو څو شېبې انتظار ويست، کله چې پوليس په دې پوه شول، چې دا خلک دروغ نه وايي عبدالحفیظ ته يې لاس وخوځوه او ورته يې وويل ځی! بېرته ټول موټر کې سواره شو او دالفجيري پر لورې مو حرکت وکړ، خان محمد دې وخت کې ويل دا پنځه کاله کېږي، زه دلته په اماراتو کې اوسم دجمعي لمونځ هم ما څخه نه دی قضا شوی، نن راڅخه جمعه هم لاره دا ټول دلمانځه قصور دی.

تاج ولي وويل: څو ځله مو درته ويل، چې اسناد گرځوی، دا دغسې کله کله راوځي بيا به يې افغانستان ته استولي ياست بيا نو گرځی، خان محمد وويل، په دې لاره له ايران څخه ځيني قاقاقي کسان تېرېږي، ځکه دوی دلته سخته تالاشي کوي که نه نورو ځايونو کې دومره تنگول نه کوي. تر لږ مزله وروسته تاج ولي وويل، دلته به لږ موټر ودروو څه شی به وخورو، پښې به مو هم

وغورېري، دلارې پر سر دهندوانو دچايو ځاي و، يو يو گيلاس چای مو وڅښه، ښه دمه يې راوسته او بېرته موټر کې سواره شو، بيا مو چې يو څه مزل وکړ لاره کې دتازه مېوو دخرخولو يو پلورنځی راغی، تاج ولي وويل، دلته به تازه مېوه وخورو، ټولو وويل اشتيا به شته ، تاج ولي وويل يون صيب زه او ته به جوار وخورو، دکتوي وخورو که په اور سور کړي؟ ما ويل څه دکتو سهي دي، دوه دکتوي جوار دانه درې درهمه شول، جوار پخوونکی هندو و ماته يې ډېره مالگه او ده ته يې ښه ډېر مرچ واچول او په کاغذ کې تاو کړل، ما چې خولې ته کړ، نو دخامی وړم په کې و، خوند يې رانه کړ غلی مې کاغذ کې تاو کړ، خو تاج ولي، چې لږ وخور نو دمرچو سرې اوبه يې پر کاليو وڅڅېدې، هغه هم ژر بس کړ، دواړو په پلاستیک کې واچول او خان محمد ته مو وويل: چې کله موټر چېرته څنډې ته شو، نو له لرې يې گوزار کړه، موټر الفجيري ته ورسېد، الفجيره دلارې پر سر پرته وه، دشارجې په شان ښکلې نه وه او نه دومره لويه وه، خو شاوخوا يې شينوالی زيات و داسې شينوالی نه لکه د جلال اباد پشان بلکې تر ام القيوين او راس الخيمي نه لږ زياته شنه وه، مانېام مانېام شارجې ته ورسېدو.

اول مو د تاج ولي د شرکت دفتر وکوت، چې نږدې يو جريب ځمکه يې نيولې وه او ټول دموترو له سپرپاټ سامانه ډک و، په يوه اوږده کانتينر ورته ځای کې يې دفتر او همداسې يوه اوږده کوټه کې يې دناستې لپاره ځای جوړ کړی و. زه او عبدالحفیظ ترې جلا شو. تاج ولي، خان محمد او عصمت الله همدلته پاتې

شول، عبدالحفیظ لومړی ماته خپل دوکان، چې هغه هم د سپرپاتو و د تاج ولي دې دفتر سره نږدې و، وښود او بیا دواړه په هماغه موټر کې دشارجې دښار د مرکز پر لورې رهي شو.

دا ځای (روله) نومېږي، په لسگونو زره پاکستانیان، هنديان او په درېیمه درجه کې افغانان به هلته وگورې، دښار په پارکونو کې دومره هنديان او پاکستانیان دي، چې سړی فکر کوي دپېښور په جناح پارک یا هم دلاهور او یا دهلي په کوم پارک کې گرځې خصوصاً دجمعي ورځ چې درخصتۍ ورځ وي، دوی پارکونو ته راوځي او ځینې يې شپه هم دلته تېروي اکثره په ونو مصروف وي، ځکه چې دجمعي پر ورځ په کې په سلو کې دېرش فیصده تخفیف وي، عبدالحفیظ راته وویل: چې دلته ټول تجارت ازاد دی، خو دموصلاتو یانې شبکه د دولت په لاس کې ده، چې هېڅ کمپنۍ ته په کې د گډون حق نه ورکوي. په همدې وجه دلته په کې درغلي ناممکنه ده، دشارجې دښار د منځ (رولې) ترافیکي نظام پاکستان ته ورته وو، چې چا د اشارې ډېر خیال نه ساته، ارنډونه هم ډېر زیات وو او خلک هم چې اکثره د نورو ملکونو وو د اشارې خیال نه ساته او همداسې له موټره مخکې کېدل، عبدالحفیظ وویل چې دلته په اماراتو کې دلیسنس اخیستل ډېر سخت دي، دسړي زړه خولې ته راوړي، دنورو ملکونو لکه افغانستان، ایران، پاکستان او نورو لیسنس دلته نه منل کېږي، څو چې دوی خپله درنه امتحان وانه خلي او مطمئن نه شي، رشوت مشوت هم دلته کار نه ورکوي، ترافیک او پولیس درسره کېږي او ټول ښار کې دې گرځوي، په پای کې دا یو وایي ښه و بد نه و

کامیاب دې شي هغه بل بیا خان په قهر کړي نور کار هم غواړي
خام دی لنډه دا چې زړه به درته شین کړي.
بله خبره دا ده چې که دلته چا څوک په موټر وواهه او مړ شو که
دا شخص مړی (مقتول) مسلمان وي (۱۵۰۰۰۰) زره درهمه جریمه
به ورکوي او که نا مسلمان وي نو (۸۰۰۰۰)، البته دا قانون په
شارجه کې دی، په دوبي کې بیا داسې نه دي، په دوبي کې
دمسلمان او نامسلمان مړي ترمنځ تفاوت ډېر کم دی، ما ویل دې
نه معلومېږي چې په شارجه کې اسلامي شریعت قوي دی،
عبدالحفیظ وویل هو که نه، شارجه کې څوک شراب نه شي
څښلای که مسلمان یې وڅښي (۲۰۰) ورځې قید دی او څو درې
یې وهي او که کافر یې وڅښي دهغه قید لږ څه کم دی خو
شریعت پر ټولو تطبیقېږي، دغه راز په شارجه کې زنا کاري او نور
بد فعلونه ټول منع دي. دلته په ټوله شارجه کې یو بوتل شراب
هم نه خرڅېږي، خو هلته چې موږ او تاسې اجمان ولیده، هلته
یې کارخانې دي او تولیدېږي ما ویل، دا څنگه یو امارت دی او
بېل بېل قوانین؟ ده وویل دا نو دهر امارت په شیخ پورې اړه
لري، چې هغه څنگه قانون تطبیقوي، پاتې شوه دوبي هغې ته
فري زون وایي، چې هلته هر څه ازاد دي، فحاشي بداخلاقي،
شراب خوري اونور... د دوبي له شیخ نه چا پوښتنه وکړه، چې
ستاسو په اسلامي امارت کې ولې دومره فحاشا ده؟ هغه ورته په
ځواب کې ویل: " په دوبي کې یو نیم میلیون مجردان اوسېږي،
چې له بېلو بېلو هېوادونو څخه راغلي او دلته کار کوي دا ټول
ځوانان دي او ښه مکلفه غذا خوري، که دوی ته کومه لاره

خلاصه پرېښودلای شي، نو دا خو به ټول زموږ د عربو پر ښځو راودانگي واله که خو يوه هم ترې روغه وگورې، نو دوی ته هم بايد يوه لاره وي دوی پوهېږي او بهرنيان، دې مسلې ته بايد په عادي نظر ونه کتل شي.

ما او عبدالحفیظ د شارچې د ښار زیاتې برخې وکتلې بیا ما هغه ته وویل دلته که چېرې صرافي وي ماسره یو څه ډالر دي هغه به درهم کړو، عبدالحفیظ وویل په شارجه کې دکانداران ډالر نه اخلي، بند دي یو درهم چلېږي مگر دوی کې درهم او ډالر دواړه چلېږي ځکه هغه فري زون دی او اکثره پکې خارجیان دي او کاروباري مرکز دی یو ځای کې مو موټر پارک کړ، یوې صرافي ته داخل شو عبدالحفیظ وویل دلته صرافي او د سرو زرو نرخ فکس دی، دلته که درهم د ډالر په مقابل کې څه پورته کېږي هغه هم په میاشتو کلونو کې یو ځل دی هغه هم دکومې پیسې په اندازه چې موږ ورته پول وایو، صراف اردو ژبی و، عبدالحفیظ سره یې پېژندل موږ سره یې ښه روغبړ وکړ داصرافي فدرال صرافي نومېده، څلور سوه ډالر مې ورکړل، یو ډالر (۳،۶۶۸۰۰) درهم په مقابل کې تبادله شو، ټولې ۱۴۶۷۰۰ درهمه شول، له صرافي نه راووتلو ما عبدالحفیظ ته وویل کله چې اوزگار شو لږه سودا به هم وکړو. هغه وویل اوس چکر ووهه سودا به په اخر کې وکړې او ښه شو پلار ته به مې هم وکړم او ستا احوال به هم ورکړم، هالنډ کې یې زریني صیب ته وکړ او ویي ویل یون صیب هم راسره دی هغه ویل هله هغه ته تلفون ورکړه ما استاد زریني سره روغ او بر وکړ دواړه ډېر خوشاله شو، هغه ویل له بي

بي سي او نورو راډيو گانو سره دې مرکې اورم ډېر زيات خوشحالبېرم، له دوستانو سره دې هر وخت په غورو او مجالسو کې يادوم پر ټولو ډېر گران يې، خو گوره چې خان سره به ډېر احتياط کوي، چې دا خلک (مقصديي شمال ټلواله و) دسرې زامن نه دي، چې خدای مه کړه، رانه ژوبل دې نه کړي، ډېر احتياط به کوي، گوره هالنډ ته هم راغلی وي او زموږ پوښتنه دې ونه کړه، ما ويل د شپې تللی يم او ټکور صيب سره مې شپه کړې، سهار وختي بېرته راغلی يم، هسې نوم مې دهالنډ شو نور مې ليدلی هم نه دی، هغه په خدا شو او ويل گوره دا حل چې راغلي ضرور به ما کړه راځې، ښه لوی حويلی مې نيولې ساعت به دې ښه تېر شي گوره عبدالحفیظ دې گړخوي که نه، ما ويل، هو دې بېچاره راسره له کاره وتی استاد ويل: لکه عسکر غوندي به امر پرې کوي هو.

استاد نه مې خدای پاماني واخيسته، هغه بيا عبدالحفیظ سره خبرې وکړې او فکر کوم زما په اړه يې پرې ډېر تاکيد وکړ، له استاد زريني نه چې له خبرو اخلاص شو عبدالحفیظ وويل: ودرېږه، چې ساپي صيب ته ټلېفون وکړو، ډېر کونښن يې وکړ خو رخ نه شو، بيا مو خپل چکر ته دوام ورکړ ما يادونه وکړه دوی له شارجې نه ډېره لرې ده که څنگه؟ عبدالحفیظ وويل نه بابا له دې ځايه ايله ۲۵ دقيقې لاره ده. سهار کې گڼه گونډه وي موټر لږ په ځنډ رسېږي، خو ماښام کې دومره گڼه گونډه نه وي. بل د دوی ترافیکي نظام لکه د شارجې هغسې نه دی، هلته ټول ترافیکي قوانينو سره سم حرکت کوي، څنگه زړه دې نه دی، چې لاړ شو

بيا که وخت پیدا شو بيا به لار شو او که نه اوس بڼه فرصت دی، چې لار شو، ما ویل که ته ستړی نه یې لار به شو هغه ویل نه بابا څه چې څو موټر ته یې پښه ورکړه، عبدالحفیظ وویل د دوبي او شارچې ترمنځ سرحد مرحد نه شته کله چې شارجه ختمه شي پوه به هم نه شي په دوبي به ور داخل یې، رښتیا هم تر شل پنځه ویش د دقیقو وروسته بلې نړۍ ته ورسېدو پراخ پراخ سرکونه چې دموترو پنځه لینه په یوه خوا او پنځه په بله خوا لکه د جوجو ماجوجو په شان روان دي او په لسگونو رڼا ګانې سره تېر وېر کېږي، یوه بله نړۍ وه، چې زما په تصور کې هم نه ګرځېده یو تعمیر تر بله لوړ او یو تر بله ښکلی، عقل کار نه کوي چې څنګه او څه ډول انجنیرانو دا نقش او نگار کړی، ژوند په دومره چټکۍ سره روان دی چې دسترګو په رپ کې پناه کېږي، د شپې او ورځې هېڅ تفاوت نه کېږي او که رښتیا وویل شي شپه یې تر ورځې ډېره ښایسته ده.

عبدالحفیظ وویل دوبي خو ټوله د کتو ده بيا به یې په فرصت کې وګورو، خو اوس به یو څو مشهور ځایونه وګورو، چې په هغو کې یو هم د دوبي برج نومېږي چې دننه په بحر کې اباد شوی دی او دنیا تر ټولو قیمتي هوټل همدلته دی.

د دوبي برج ته لارو ترهغه ځایه چې موټر یې د سیل د تلو اجازه وه هلته لږه شېبه تم شو، عبدالحفیظ وویل هغه د تعمیر له څوکې نه راکښته کاسه ګوري ما ویل هو، ده ویل دلته هیلوکاپتر کېناستلی شي او دنړۍ ډېر خاص خاص مېلمانه چې راځي هغه په هیلوکاپتر کې دلته راځي ما ویل څنګه دلته هیلوکاپتر کېني

عجیبه ده؟ ده ویل دا لوی های دی دجلگې چمن او گلان په کې دي له دې هایه وروکی بنکاري، عبدالحفیظ وویل د دنیا قیمتي هوټل همدلته دی، په یوه شپه کې یې دیوه اتاق کرایه له ۶۰۰۰ - ۱۲۰۰۰ ډالرو پورې ده. ما ویل ولې دومره قیمتته؟ ده ویل د دنیا څه نعمتونه چې شته او څه شی چې غواړې هغه دلته شته، ما ویل څنگه نعمتونه؟ هغه ویل نور خپله پوه شه نو...

عبدالحفیظ وویل زموږ او ستاسې د بهرنیو چارو وزیر ډاکټر عبدالله هم همدلته راغلی و او شپه یې تېره کړې ما ویل نه به وي هغه ویل نه رښتیا ده ما ویل نه شي کېدی له دې هوټل څخه د شپې اسناد او بېل ترکوتو کړې نور یې بیا ماته پرېږده چې زه له دې اسنادو څه جوړوم؟ هغه ویل والله مشکله ده ددې هوټل اکثره شیان سکریټ (مخفي) دي دنړۍ اکثره مشران دلته راځي فکر نه کوم دوی دې د چا اسناد چاته ورکړي. عبدالحفیظ ماته په لاره کې ویل ددوی برج نقشه یو عیسوي انجنیر جوړه کړې وه او له داسې مهارت نه یې په کې کار اخیستی، چې د وچې له خوا گوري دتعمیر نقشه ده، خو چې دبحر له خوا ورباندې راشي په داسې حال کې چې هم تعمیر دی، خو دصلیب بڼه هم لري او صلیب ترې جوړېږي، دې انجنیر بیا چیرته ویلي، چې زما ارمان پوره شو او عیسویانو ته یې ویلي و، چې تاسې غم مه کوئ، ما د اسلام په زړه کې ستاسو صلیب ودرولی دی، د عبدالحفیظ دا خبرې ډېرې جالبې وې، ما غوښتل هغه خپلې خبرې نورې هم وغځوي، هغه وویل: کله چې مسلمانان په دې خبر شول، نو دسعودي شیخانو او پیسه دارو د دوی امیر ته وویل، چې دتعمیر

چپه کره، مور د ددې ټول لگښت درکوو او له سره بل نوی جوړ
کره خو د دوبي امير ونه منله او وې ويل چې دا مهمه ده، چې د
دنيا ډېر قيمتي او لوکس هوټل د دوی په سيمه کې دی.

کله چې مو د دوبي برج کاته نو ښي لاس ته يوه بله لويه کلا ته
ورته ودانۍ وه، چې دغرنیو ډبرو څه غونډۍ هم په کې جوړې
شوې وې، عبدالحفیظ وويل دلته يو ډېر لوی حوض دی، نر او
ښځې په کې په گډه لامبي څه بندیز نه شته سل درهمه يې ټکټ
دی او ښه د سيل ځای دی.

له هغه ځايه راووتو پرسرک چې تلو نو ښي لاس ته يو ځای
راغی جگ او ښکلی دېوال ترې تاو و اوږد والی يې نږدې دوه
کيلو مترو ته رسېده، عبدالحفیظ وويل، چې دا د دوبي د امير کور
دی. دومره لوی او دومره لوکس دی، چې په نړۍ کې يې ساری
نه شته، څوک ورته نه پرېږدي ددوی ښځې او کورنۍ ډېرې
سترې وي. عبدالحفیظ زیاته کره زموږ او تاسې (حبيب) ماته ويل،
چې زه د دوبي امير کور ته ديوه کار له خاطره ورغلی وم، داسې
يو ډول ابادي په کې ده او داسې شيان په کې وینې، چې د
سړي د سر ويښتان ورته له حيرته پورته کېږي، خپل سفر ته مو
دوام ورکړ، په لاره کې دبرښنا پر سترو ډول ډول اعلانونه ځوړند
و، په يوه اعلان کې يو ډېر لوی او لوړ سپين تعمير چې د
انگلستان لوړو تعمیرونو ته ورته ځوړند و، ما ويل دا څه شی دی،
عبدالحفیظ وويل يوه (زړه دوبي) ده يوه (بره دوبي) او يوه هم
اوس نوې جوړېږي هغې ته نيو دوبي (نوې دوبي) وايي همدا
اوس پرې کار روان دی دغه اعلانونه چې ته کورې دا ټول ددې

نوي دوبي دي ډېر ژر به دا جوړه شي، ځيني برخې يې په بحر کې جوړېږي، ځيني په وړو وړو ټاپوگانو او ځيني هم لږ څه وړاندې دښته کې فقط يو څو کاله مخکې دغه (بره دوبي) هم وچه دښته وه او شگې په کې بادېدلې اوس وگوره دا بڼه يې خپله کړه بيا چې له خيره سره راځي، نو نوي دوبي به وگورې دلته چې يوه جمعه راشي يو تعمير په نښه کړي، بله جمعه بيا هغه نه شي پيدا کولای، بل يې څنگ ته جوړ شوی وي، دا نوی تعمير د دوبي برج نومېږي، چې دا به په دنيا کې تر ټولو لوړ، لوی او لوکس تعمير وي او س په ماليزيا کې د دنيا تر ټولو لوی تعمير دی، خو دا به تر هغه هم لوړ وي، ددې تعمير بله خاصه داده چې دنور لوړوالي قابليت هم لري يانې دا به دنيا کې ريکارډ وي که بل چا تر دې لوړ جوړ کړ، نو دا به تر هغه نور هم لوړېږي انجنيريې نقشه داسې جوړه کړې، چې هر وخت وغواړي نور يې هم لوړولای شي يانې دا تعمير تر ځانه پورته تعمير نه مني.

په لاره کې د ډېرو نورو تعمیرونو او ټاونونو نقشي څرېدلې وې چې هر يو مو کاته، تا ويل چې تخيل کې يې گورم، ماچې به کله دا حالت له افغانستان سره پرتله کړ، نو له ډېر تعجب او حيرته به خدا راغله، هغه د حميد بابا خبره هسې مالره له غمه خدا راغله، د دوبي د ښار بېلابېلې سيمې مو وکتلې د شپې يوولس بجې به وې، په ښار کې دښځو دومره ازادي وه، چې جرمني، هالنډ او ډنمارک کې مې هم نه وه لېدلې، افريقايانې، اروپايانې، هنديانې د دنيا د هر نسل ښځې په هر ډول جامه کې چې يې غوښتل گرځېدلې، مجرد او بې حوصلې سړی که له داسې يو

حالت سره مخ شي، نو وار او پار ترې خطا کېږي، عبدالحفیظ وویل موټر به پارک کړو لاړ به شو ډوډۍ ته، ما ویل ټیک ده، موټر یې تر یو تعمیر لاندې ځمکنی پور کې پارک کړ او دواړه د لفت په ذریعه له تعمیره ووتو، ما ویل کوم افغان هوټل به نه وي، ده ویل په ټوله دوبي کې دوه افغاني هوټله دي. یو یې دلته نږدې دی هغه ته به لاړ شو، هلته لاړو دا هوټل (افغان کباب هاوس) نومېږي، چې د ښار په منځ کې د الغازی مسجد مخامخ موقعیت لري، پر افغانانو سربېره د نورو هېوادونو گڼ شمېر اتباع هم ورته راځي او عرب هم ورته راځي، هوټل وړوکی دی خو کش یې زیات دی، دویم پور ته پورته شو، هوټل همدا دوه پوره لري.

عبدالحفیظ ورسره فارسي وویل، د هوټل شاگرد پښتو وویل دا په داسې یوه لوی ښار کې لومړی ځل و، چې ما د هوټل داسې یو شاگرد ولید، چې له فارسي نه یې پښتو ته ترجیح ورکړه، سړی ښه شل پښتون معلومېده، مور ته یې دوه خوراکه کباب او یو خوراک وریچې راوړې ډوډۍ خصوصاً کباب یې ډېر خوندور و. ډوډۍ مو په خوند خوند وخوره، فکر کوم ټولې پیسې څه کم شپېته درهمه شول او مخ په شارچې مو حرکت وکړ، د شپې دولس دولس نیمې بجې خپل ځای ته ورسېدو، عبدالحفیظ زه دخپل استوگنځي مخې ته کوز کړم او دی روان شو، خو تر روانېدو دمخه یې راته وویل سبا زه ځینې کارونه لرم که دې زړه وي ماسره لاړ شي زه به خپل کارونه وکړم او ته به ځایونه وگورې ستا خو مقصد هسې هم د ځایونو کتل دي، ما ویل سهي ده، سبا ته درځم، ده ویل دیوولسو بجو شاوخوا ته راځه ما ویل سهي ده.

د مارچ (۱۹) د شنبې ورځ وه زه او عبدالحفیظ بیا د شارحې مرکز (رولې) ته لاړو، ده غوښتل افریقایي هېوادونو ته له تاج ولي سره یو ځای سفر وکړي، دجنوبي افریقا دهبواد (یوکانادا) د ویزی د اخیستلو لپاره په کار وه، چې د اماراتو بهرنیو چارو وزارت دسندونو څانګه دلته دده دکاروبار اسناد تصدیق کړي، هغې شعبې ته لاړو ټولو ځوانو عربانو په کې کار کاوه ډېره لوکس او لوړ پوړه ودانۍ ده اول پور کې یې د تصدیقونو څانګه وه، عرب مامور ورته وویل د ویزی او د پاسپورت فوتو کاپي راوړه، ده یوتعمیر ته اشاره وکړه، هلته چې لاړو فوتو کاپي ماشین ایښی وه، پرې خپل اسناد فوتو کاپي کړل او بېرته راغلو، دې څانګې باندي ډېره ګڼه ګڼه وه، اکثره کسان هندوان وو، چې خپل کاروباري اسناد یې تصدیقول، نیم ساعت انتظار به مو کړی وي، چې د عبدالحفیظ اسناد ټاپه شول او پنځوس درهمه یې ورځینې واخیستل، په تصدیق کې د ویزی دپانې پر شا لیکل شوي وو: صرف دشرکت دمالک امضا تصدیق شوه او نور مسؤلیت نه لرو. په اماراتو کې هر څوک چې شرکت پرانیزی باید له یو عرب سره ملګری شي جواز د عرب په نامه اخیستل کېږي او هېڅ بهرنی حق نه لري، چې خپله په خپل نامه جواز تر لاسه کړي، خارجي اتباع بیا عربو امتیاز والو ته هره میاشت معینه اندازه پیسې ورکوي او کله لا دټول کال پیسې یو ځای ورکوي، عبدالحفیظ خپله ویل چې موږ هم کال کې څو زره درهمه یو عرب ته ورکوو، د جواز بل مشکل دادی چې کال پر کال به یې نوی کوي او اکثره عربان چې دویم ځل ستا کار تصدیقوي په دې کې هم پیسې

زیاتوي، لنډه دا چې سخت جنجال دی.

له هغه ځایه د اماراتو د بانک پر لوري راغلو، موټر مو پارک کړ، بانک ته ننوتو، دوه وړې وړې پېغلې چې غالباً له فلپین یا چین څخه به وې کمپیوټر ته ناستې وې، عبدالحفیظ نه یې پوښتنه وکړه، چې څه غواړې؟ هغه وویل په دوه تېرو میاشتو کې دخپل حساب ریکارډ غواړم او همدارنگه څه پیسې مې چې ایستلي دهغو راته یو فارم راکړه! دې وخت کې یې ماته وویل یون صیب ته راته تر څو د نوبت ټکټ را واخله، زه دوه ګامه وړاندې شوم، یو سړی د ماشین ترڅنګ ولاړ دی، د چاچې نومره په کار شي نومره ورکوي ما ورته په انګلیسي وویل نمبر غواړم، هغه له ماشینه نمبر راوویست (۳۳۸) عبدالحفیظ ته مې ورکړ، هغه وویل څه وخت شته تر څو به دخپل حساب تېر دوه میاشتنی ریکارډ معلوم کړم فورمه یې ډکه کړه هغوی ته ورکړه، هغو ورته دتېرو دوه میاشتو ریکارډ راوویست او (۹۰) درهمه یې پرې چارج کړل، عبدالحفیظ وویل دا ډېرې زیاتې دي، هغوی ورته دوه درې پانې ورکړې ورته یې وویل، دا ډکې کړه تردې وروسته یې په انټرنیټ غواړه، مور به یې درلېږو چارج به پرې نه راځي.

د پیسو اخیستلو نوبت کې څلور پنځه غرفې شماری لري، دهرې شماری لپاره یو تن ناست و، بره په دېوال کې یوه سره اشاره لګېدلې وه، چې کمپیوټر به د شخص نومره او د غرفې نومره ښودله، شل ۲۲۲-۳ یانې ۲۲۲ دې (۳) غرفې ته مراجعه وکړي، همداسې دهر شخص نمبر یوې مشخصې غرفې ته راجع کېده په دې ډول ډېر ژر کار خلاصېده، په نیم ساعت کې عبدالحفیظ

خپلې پيسې تر لاسه كړې او له بانک بهر شو، عبدالحفیظ وویل افغانستان کې به بانکي سیستم څه وخت دې حالت ته ورسېږي؟ ما ویل فکر نه کوم، مور یوازې سلو کالو کې دې سلیقې او پاکۍ ته نه شو رسېدلای، پاتې خو لا دې کار ته! کله چې مور بانک ته ننوتو نو دیوه مېز تر شا یوه ځوانه ښځه ناسته وه، تورې جامې یې پر تن وې یوازې دمخ کاسه یې ښکارېدله، مخې ته یې کمپیوټر ایښی و خوله یې له خندا ډکه وه، کونې یې په کمپیوټر ډېرې چټکې خوځېدلې دومره ښایست خدای ورکړی و، چې هغه د چا خبره په یو ځل کتو یې سړی چپه کاوه، شاعرانو همېشه د ښکلو نجونو سترگې د هوسۍ له سترگو سره تشبه کړي دي، ما ویل دابه هسې گپ وي، خو کله چې مې ددې پېغلي سترگې ولیدې دهوسۍ ورته هم کمې وې، همغسې یې ډکې ډکې تورې کړې هم وې، په تور لباس کې ډک سپین مخ او تورې سترگې دښکلا یوه عجیبه طبعي ننداره وه، یانې چې پیرمحمد کاروان غوندي نازک مزاجه شاعر وای، همدلته یې ورته په شعر لیکلو پیل کاوه، له بانک نه د وتو پر وخت یوه پښتون مور ته د راوتو بله لاره وښوده او ویې ویل، چې هغه لاره د ډوډۍ درخصت له امله بنده شوه، ماته یې ډیر خوند ځکه راکړ، چې یو پښتون هم دې حد ته ځان رسولی، چې د اماراتو په بانک کې کار کوي. له بانک نه د راوتو پر مهال تاج ولي وکړ، چې ډوډۍ ته دفتر ته راشئ، دفتر ته ورغلو، شاوخوا په زرگونو سپریات سامان پروت و، سړي ته یې د تورخم بازار یاداوه، عصمت، خان، تاج ولي، دلاجان، عبدالحفیظ او دحاجي صیب پیرمحمد یو زوی په گډه ډوډۍ وخوړه، تر

دوډۍ لږ شېبه وروسته تاج ولي وويل يون صيب ځي، چې څو د لمانځه وخت دی، ما ويل درځه، کله چې له سرکه پورې وتلو يو تور بينز موټر ودرېد، دحاجي صيب دين محمد کشری زوی (خليل) له خپلو څو تنو نورو ملگرو چې دحاجي صيب عبدالحق مشر زوی (عبدلمجيد) هم په کې و، راکښته شول، ټول ښه لوکس سمارت ځوانان وو، ما سره يې ستړي مه شي وکړل، نور نو تاج ولي سره وپڅېدل، تاج ولي خبرې هغوی سره کولې او ماته يې هم کتلې، بالاخره تاج ولي راغی ماته يې وويل څه چې څو مانځه ته ناوخته کېږي، له سرکه پورې وتو، ما ويل دا د حاجي صيب دين محمد زوی نه و؟ تاج ولي وويل ولي نه کشری زوی يې دی، ما ويل څه يې ويل، ده ويل څه يې ويل بيا يې چا سره جنگ کړی او ماته وايي راسره لار شه دا يې راته وويل چې يون صيب ته ونه وايي، ځکه هغه مې د پلار انډيوال دی، چې بيا ورته ونه وايي مسجد ته لاړو، ما اودس وکړ او بيا پر جمع ودرېدو، دهر ملک خلک په جومات کې و، په جومات کې ايرکنديشنونه لگېدلي او د مسجد داخل هوا يې ښه کړې وه، مخکې تر دې چې مسجد ته داخل شو، تاج ولي وويل بوتان دې ځان سره واخله داخل کې ځای شته، خو ما راوانه خيستل، ماتصور وکړ، چې دلته دبوټانو غلا نه شته، زما داخيال دی هر کله چې په اسلامي ټولنه کې دمسجد ترمخه دبوټانو غلا ورکه شوه، هغه ټولنه د اصلاح پر لورې روانه ده او اصلاح شوې، په افغانستان کې په مسجد کې د بوټانو غلا له سوونو کلونو راهيسې روانه ده، په افغانستان کې داکثرو لمونځغارو فکر د خدای د ذکر پر ځای خپلو

بوټانو ته وي، چې ترلمانځه وروسته به پر کوم برخليک اخته کېږي؟ ښه مې په یاد دي د استاد رباني د حکومت پر وخت په داسې حال کې چې کابل هره ورځ د دواړو لوريو له خوا په سوونو څه چې په زرگونو توغندي خوړل، خو بیا هم چې کله ورځ نیمه وقفه وه او یا به توغندي لږ کم وو، نو استاد به د اسلامي دولت د قیام تمثیل کاوه، په همدې وخت کې یې یوه ورځ د ایران او بنګله دیش سفیران هم مېلمانې وو، دلمانځه د ادا کولو لپاره د وزیر اکبرخان مسجد ته لاړل بوټان یې له معمول سره سم د مسجد دروازي مخې ته وایستل، کله چې له لمانځه څخه خلاص شول چې بېرته راوتل د بنګله دیش او د ایران د سفیر بوټونه چا غلا کړي و، ځکه چې دا لږ قیمتي او تر نورو ښکلي و، بیا یې ژر دواړو ته خپل غم وخور او دهنوی بوټان بیا ترننه پورې چا ونه لیدل.

نو ما هم دا تجربه کوله، چې دلته بوټان ور کېږي که نه؟ د بوټانو د ور کېدو داستان عام دی. نواب امیرزی د خوست ولایت د اتاقونو رئیس او په بېړنۍ لویه جرګه کې د خوست دخلکو وکیل و، د عجیب منطق خاوند دی.

هغه د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره په انتخاباتو کې د کرزي صیب په ګټه کمپاین کاوه، په خوست کې که څه هم مطلق اکثریت د کرزي صیب پلویان وو، خو دملایانو له جملې څخه به یو نیم پر کرزي صیب انتقاد کاوه چې په دې تېرو دوه نیمو دريو کلونو کې یې څه وکړل، غل غدوی توپکسالار یو هم ورک نه شول، نو بیا چې انتخاب شي څه به وکړي؟ نواب

اميرزی يو ورخُ ستيج ته وخوت او خپل کمپاين يې شروع کړ: عزیزانو! ملایان پر ما ډېر گران دي، دوی واقعاً ددين ستنې او دپيغمبر صيب وارثان دي که ملا نه وي نکاح به څوک تېري او دجنزې مونخُ به څوک اداکوي؟ ديني علما زموږ دسر سترگې او ډېر قدردان خلک دي، ددوی ځينې کله کله په خپلو خبرو کې وايي چې کرزي نو په دې تېرو درې کلونو کې څه وکړل؟ چې لا وروسته به يې وکړي، نه يې غل ورک کړ نه غدوی؟ اوس هم همغه غله دي هر ځای کې واکمن دي زه خو وایم چې دملا صاحبانو خبره دې په گل بدله وي، خو زه دوی نه هم يو تپوس کوم څوارلس سوه کاله کېږي، چې ملا دمسجد پر ممبر واعظ او نصيحت کوي دوی تراوسه دمسجد دڅپلو غل ورک نه کړ، نو کرزی صيب به څنگه په دې څو کلونو کې دا غټ غټ غله ورک کړي، تراوسه پورې دمسجد فضا دڅپليو دغلو له لاسه دلمانځه لپاره ارامه او مساعده نه ده، دغسې کرزي صيب ته هم وخت په کار دی چې دا غله ورک کړي دا ديوې ورځې کار نه دی.

مسجد کې لمونځ ډېر خوند وکړ، کله چې له مسجد نه راووتلو بوتان مو پرخپل ځای وو، چا نه وو وړي، نو هله ماته پته ولگېده، چې دلته دقفر مخه نيول شوې او لږ تر لږه دلمانځه لپاره ارامه فضا برابره شوې ده.

بېرته د تاج ولي د دفتر پر لوري لاړو، کله چې دفتر ته لاړو دحاجي صيب دين محمد زوی سره له خپلو ملگرو تاج ولي ته منتظر وو، يو پکې پاکستانی پنجابی عيسوي هم و، غاړه کې يې دصليب علامت پروت و، ټولو ځانونه د سپورتمينانو په توگه ښکاره

کول، تاج ولي ورته وويل جنگ ونه کړئ، چې ټول به له اماراتو نه وباسي، تحصيل به هم درنه پاتې شي او په غضب به ککړ شي، مور به هم خان سره درپه در کړئ، ددې خای قانون بدماشي نه مني، خو هغوی ډېر ټينگار کاوه چې مور سره لاړ شه، بيا تاج ولي ورته وويل، چې زه به پوليس ته تليفون وکړم يو پوليس زما اشنا دی، خو دوی نه منل نه مور جنگ نه کوو هسې خپل خان هغوی ته بښو، تاج ولي ورسره لاړ نه شو، خو عبدالحفیظ ورسره لاړ، يو شو دقيقې وروسته عبدالحفیظ بېرته راغی پوښتنه مو ترې وکړه، چې څنگه چل و، هغه ويل هغه پنجابيان وو، وچ ډنگر سوي سکاره او په بدلعت، کله چې يې مور وليدو په زاريو يې شروع وکړه، چې مور خو هېڅکله جنگ نه کاوه، معافي غواړو مور هم ترې بېرته راغلو، مور ويل څه بڼه شو چې جنگ ونه شو.

عبدالحفیظ وويل اوس اوزگار شوم، څه چې ځو، تاج ولي وويل چېرته ځو، مور ويل يوازې العين او ابو ظبي پاتې، که دواړه مو ونه شو کتلاي، نو يو خو به وگورو، هغه ويل والله ډېر تکړه ياستئ په درې ورځو کې مو ټول مملکت وکوت، زه هم درسره تلم خو زه لږ مصروف يم، کله چې دتاج ولي له دفتره راوتلو، نو عبدالحفیظ خپل دوکان ته وکړ (ژوندون) په دوکان کې يې؟ هغه وويل، هو، جامې دې پاکې دي؟ هو! خان تيار کړه، چې چېرته ځو، ژوندون له عبدالحفیظ سره په دوکان کې کار کوي ددوی خپلوان دی او له لغمان څخه دی، درې کاله کېږي اماراتو ته راغلی، عبدالحفیظ وويل احمدشاه به دوکان کې کېږي مور دوکان ته راځو، ته ځان تيار کړه، ژوندون مو ځان سره پورته کړ،

په موټر کې مې ورته وویل ژوندونه څنګه دی ژوندون دي؟ هغه ویل ښه دی بد نه دی، ما ویل پوښتنه مې ځکه درڅخه وکړه چې اکثره نومونه او تخلصونه په عمل کې هسې نه دي، بلکې سرچپه دي تخلص به یې ګړندی وي خپله به سست وي نوم به یې دانش وي خپله به بې علمه وي، تخلص به یې یون وي او خپله به ولاړ وي، په دا ډول تخلصونو باندې رفیع صاحب یوه لیکنه هم کړې، نو ځکه مې درڅخه پوښتنه وکړه چې په ژوندون کې دي ژوندون شته که نه؟ هغه ویل هو بد نه دی، ښه دی.

دشنبې ورځ دمارچ ۱۹ نېټه د افغانستان پر وخت دمازیګر (۶) بجې له شارچې څخه د العین پر لوري روان شو، موټر لویې لارې (های وی) ته شو.

هر شل دېرش متره بعد دسړک په حایله سیمه کې درنا ستنې لګېدلې، او دسړک دواړو لوریو ته یې رڼا ورکوله های وی (لویه لار) داسې وه، چې پر یوه وخت په کې څلور موټر یوه خوا او څلور بله خوا تللی شول، یانې د اسلام اباد غونډې جوړې شوې های وی په شان، خو ترهغې هم یو څه پراخه او لوکس.

دسړک په منځ حایله سیمه کې، چې درې څلور متره پلنوالی یې درلود او د سړک دواړو غاړو ته رنګارنګ بوټي، ګلان ونې کرل شوې وې، چې خرما بوټي په کې د معمول په شان تر بل هر هغه ډېر وو، دسړک دواړه لوري یې زرغون کړي وو او دسړک دواړو خواو ته چې کله کله لري او نږدې کلي او ودانۍ راتلل نو شینوالی به هم ورسره مل و.

کله چې موټر له راس الخیمې څخه الفجرې ته تللو، نو په لاره

کې مو له تاج ولي خخه وپوښتل چې دلته اوبه په څو مترو کې وځي، هغه وويل: په دوه درې مترو کې، ما ويل چې په دومره لنډه فاصله کې اوبه وځي، نو دا خلک ولي کوهيان نه باسي او ولي په دې دښتو کې باغونه نه جوړوي؟ تاج ولي وويل: اوبه خو لنډې وځي، خو دا اوبه تروې دي دبحر اوبه مالکه لري او سختې تروې دي حتی کله چې په کې خلک لامبي پوټکي يې سوځوي، دبحر غاړو ته چې کله خلک ولامبي بيا ځانونه غوروي تر هغه وروسته هملته تشابونه دي په پاکو تصفيه شويو اوبو ځان وينځي، دا شنه بوټي او ونې چې اوس يې گورې دا ټولې دنل په واسطه شپې دي، که نلونه نه وي دا څو ورځو کې وچېږي، دلته يې د اوبو نلونه تېر کړي بيا يې هرې ونې او بوټي ته جلا پلاستيکي نل تېر کړي او هغه کې د هرې ونې لپاره د هغې په اندازه اوبه راځي، وگوره هغه د ونو بېخو ته چې د برق د لېنونو په شان تور تور څه ښکاري دا ټول نلونه دي.

له شارچې نه د العين په ټوله (۱۵۰) کيلو متره لاره کې د سرک دواړه غاړو او حايلې سيمې کې همدا تور تور نلونه غځېدلي وو، دسرک دواړه لوري يې ان دشلو مترو په اندازه شنه کړي وو او هرې ونې يا بوټي ته به دې، چې کتل تربېخ يې د تور نل يو سر ښکاره کېده.

له شارچې نه تر العين پورې يوازې د رڼا ستنې تر زرگونو اوبښتې، چې يوه هم ويجاړه نه ښکارېده او يوه ونه هم بې نله نه معلومېده، ما چې کله د اوبو د نلونو دا حال وکوت بيا مې نو جلال اباد او کابل ښار را په ياد شو، څنگه ښه د اوبو سيستم لري؟

که سړی یې پرتله کړي، نو تر زرگونو ځله هم زیات تفاوت دی، کابل او جلال اباد کې لا اوبه تصفیه ته ضرورت نه لري که ددې په شان یې اوبه مالکینې وای نو څه حال به وو؟

عجیبه یو حالت دلته و، نو ته تصفیه کړې اوبه رسېږي، خو هلته انسانانو ته عادي نا تصفیه کړې اوبه نه رسېږي. پر لاره دسړک په حایله سیمه او ځینو ځایو کې په دواړو خواو کې په خاصو ځایونو کې کمږې لگېدلې وې، چې د موټر سرعت یې کنټرولوه، موټر ته اجازه نه وه، چې په یو ساعت کې تر (۱۲۰-۱۲۵) کیلو مترو زیات منزل وکړي، هر کله چې به دې سرعت اوچت شو، کمږې به اوتومات دموټر عکس اخیست، دا عکسونه دومره دقیق وي، چې دموټر نمبر او ان دموټر وان عکس او د سورلۍ عکسونه هم دقیقاً په کې معلومېږي بیا نو دا عکسونه د ترافیکو دفتر ته ځي او هغو په متخلف موټر پسي جریمه رالېږي، چې تر یو عکس تر دوو سوو درهمو کمه نه وي.

عبدالحفیظ وویل چې دا کمږې ډېرې په ګټه کې روانې دي، هم د موټر سرعت کموي او هم ګټه کوي، ځکه چې په یوه عکس د دوی ډېر کم لګښت راځي، عبدالحفیظ ته د ځینو کمرو د ایښودلو ځای معلوم و، ښه به یې سرعت زیات کړ، چې هلته به ورسېده سرعت به یې (۱۲۰) ته راکم کړ، خو بیا هم دوه ځله دده عکس واخیستل شو، اول کې خو عبدالحفیظ وویل ورک که ورو ورو به څو چې جریمه نه شو هغه پیسې چې په جریمه کې ورکوو، هغه به بل څه پرې واخلو، څه زموږ عجله خو نه شته، ما ویل: زموږ هدف د ځایونو لیدل دي څومره چې ورو تللی شي لاړ شه.

عبدالحفیظ لا دا هم وویل چې ځینې کمږې دشاله خوا عکس اخلي، ځکه اکثره بلدي موټروانانو ته د کمږې ځایونه معلوم دي، ترهغې به چې تېر شول نو سرعت به یې بېرته زیات کړ نو بیا یې داسې کمږې ورته ورونگولې چې کله موټر تېر شي او سرعت یې زیات وي عکس یې اخلي، ما ویل چې داسې ده نو بیا خو هېڅ چل ورسره نه کېږي ښه ده چې د قانون مطابق ورسره لاړ شي. دې وخت کې عبدالحفیظ خپل تلیفون راواخیست، ویل یو ښه وخت دی چې ساپي صیب سره خبرې وکړو، استرالیا ته یې تلیفون وکړ، استاد ساپي له خپلې کورنۍ سره لرې یو چپرته د یو افغان فاتحې ته روان و، مېرمن یې وویل، هغه اوس موټر ته ناست دی او تلیفون کې خبرې نه شي کولای، لږ وروسته تلیفون وکړی، عبدالحفیظ ورته وویل، چې استاد اسمعیل یون راسره دی هغه غواړي خبرې ورسره وکړي، هغې وویل نیم ساعت وروسته که بیا تلیفون وکړی موږ به ځای ته رسېدلي یو، نیم ساعت وروسته عبدالحفیظ بیا تلیفون وکړ، استاد ساپي د استاد شاپور احمدزي د ورور په فاتحه کې ناست و، استاد شاه پور دکابل پوهنتون استاد و، ماهم ورسره پېژندل، استاد ساپي سره تر روغېر وروسته هغه وویل، دغه دی تلیفون استاد شاپور ته ورکوم، دتلیفون له لارې یې فاتحه واخله او تسلیت ورته ووايه، استاد شاه پور احمدزي ته مې دتلیفون له لارې د ورور دعا وکړه او تسلیت مې ورته ووايه، استاد شاه پور ډېر خوشاله شو او ویې ویل پر موږ ټولو ډېر گران یې هر وخت دې په مجلسو کې یادوو او ټول وایو، چې هم دا یو سړی دی، چې ځان یې دې حالاتو ته ټینګ کړی دی، موږ ته که

دلته څه خدمت وي امر وکړئ، ما ويل، نه استاد ډېره مننه دعاگانې کوم، خدای دې مرحوم ته جنتونه ورکړي، که کابل، ننگرهار او مجموعاً افغانستان کې څه خدمت وي، پر مور امر کولای شئ ما ويل اوس درڅخه خدای پاماني اخلم، ځکه چې تاسو ته به فاتحه کې خلک ناست وي، هغه ويل ډېره مننه ټولو دوستانو هېوادم ل صيب او نورو ته مې سلامونه ورسوه، تليفون بېرته استاد ساپي واخيست هغه ويل ښه دا وايه چې دوبي ته د څه لپاره راغلی يې؟ ما ويل وېزه مې لرله وخت يې تېرېده، ما ويل څه دوستان به هم وگورم او سياحت به هم وکړم، هغه ويل ښه ما ويل، چې کوم رسمي سياسي سفر دی، ځکه چې ته خو په دې تور او سپين کې ډېرې گوتې وهې ما ويل، چې هغوی رالېږلی يې، ما ويل نه استاده شخصي سفر دی، استاد ساپي ويل گوره مور دې مرکې اورو او افتخار درباندي کوو، خو گوره چې دا خلک دې رانه ژوبل نه کړي، دا ډېر کچه خلک دي، د استاد ساپي مقصد هم لکه د استاد زريني په شان شمال ټلواله و. ما ويل نه اوس يې دومره وخت پاتې نه دی کمزوري کېږي، انشاء الله ورځ په ورځ، استاد زما دټول ژوندانه او ماشومانو پوښتنه وکړه، دخبر او خيريت ډاډ مې ورکړ، دغه راز استاد ته مې ويل، که افغانستان ته راځي، زه به هېوادم ل صيب سره خبرې وکړم، چې د دولت له لارې رسمي راشي، هغه ويل بيا به په دې باب فکر وکړو، استاد وويل څنگه دې عبدالحفيظ دې گرځوي که نه؟ ما ويل هو گرځوي مې ده وويل که نه وي، چې غوږونه يې پرې تاو کړم، ما ويل ټوله ورځ راسره همدی گرځي، ما استاد سره خدای

پاماني وکړه او تليفون مې عبدالحفیظ ته ورکړ، هغه تر لنډو خبرو وروسته خدای پاماني وکړه.

خپل منزل ته مو دوام ورکړ، په لاره کې عبدالحفیظ دلارې یو دوکان څخه چې (مسترچه) څه پرې لیکل شوي وو، خوراک لپاره چپس او پیپسي راواخیستل، هر څو کیلو متره وروسته یو (مسترچه) وه، چې دعمومي سړک پر سر به یې لوحه لگېدلې وه او (۵۰۰) متره منزل به چې دې وکړ، نو بیا به دسړک ترڅنګ یو سړک ورڅخه بېل شوی او هلته به ښه پوره لوی دوکان و او دضرورت وړ ټول شیان به په کې پیدا کېدل، ماښام د العین ښار مرکز ته ورنږدې شوو، عبدالحفیظ دیو لوی مسجد ترڅنګ موټر پارک کړ، ژوندون او عبدالحفیظ د اودسونو ځای ته لاړل او زه مسجد ته ورداخل شوم، جمع ولاړه وه، یو رکعت راڅخه تېر شوی و کله چې مو لمونځ خلاص کړ، نو عبدالحفیظ او ژوندون هم مسجد ته راننوتل هغوی پر لمانځه ودرېدل او زه دمسجد په ننداره شوم، ښه لوی مسجد و، دکابل تر پلخشتي مسجد نه لوی او دننګرهار د اډې صیب له نوي جوړ شوی مسجد سره به برابر و نږدې اته نهه زره لمونځاري په کې ځایدلای شول، ښه لویه برنډه او د مسجد مخې ته یې دموټر ښه لوی او منظم پارکنګ درلود، ترڅنګ یې دلوبو یو سټیډیوم هم و، چې دبرېښنا په دنګو دنګو سټنو یې د سټیډیوم ټوله خواوشا رڼا کړې وه، دموټرو پارکنګ کې ښې ډېرې ځوانې خرما ونې ولاړې وې، ټول پارکنګ ښه صفا و هغه د چا خبره چې مړی دې په کې ټولې کړې وای، نه سپېره کېدله، مسجد که څه هم ښه لوی و، خو دا وخت په کې ایله ټول (۱۵)-

۲۰) کسه په جمع ولاړ وو، کله چې عبدالحفیظ او ژوندون له لمانځه راخلاص شول، ما ویل، څنگه چل دی، دومره لوی مسجد او دومره کم خلک، داسې بنکلی جومات، چې په افغانستان یا پاکستان کې وای دلمونځ غاړو به په کې ځای نه و، څنگه چل دی دا خلک دلمانځه شوق نه لري که څنگه؟ عبدالحفیظ وویل نه داسې نه ده په العین کې شریعت نافذ دی او خلک یې ډېر لمونځ کوزار دي اصلاً دا مسجد چې دی دلارې پر سر او خاصاً ددغه سټوډیوم لپاره جوړ شوی دی، کله چې دلته کومه لوبه یا مسابقه وي، نو بیا په دې مسجد کې ډېر بیروبار وي. په لاره کې چې مور څومره د العین خواته نږدې کېدلو، نو شینوالی زیاتېده، خپله د العین ښار زیاتې برخې شنې وې، له لرې مو د العین دخلیفه، د شیخ زاید، شیخ خلیفه کور هم ولید، چې گڼو ونو او رڼاگانو پوښلی و، له بهره چې دومره بنکلی و، نو دننه به څه حال و!!

عبدالحفیظ وویل العین کې تر څلورو پورو لوړ تعمیرونه نه شته، کله چې مور له شارجې نه اجمان، راس الخیمې او الفجرې ته تلو، نو هر ځای مو د شیخ زاید بن سلطان پر لویو او وړو تصویرونو سترگې لگېدلې، چې اکثره په څلور لارو، هوټلونو او د تجمع په مرکزونو کې په ډېر اساسي او بنکلي شکل جوړ شوي او لگېدلي وو، شیخ زاید بن سلطان همدا څو میاشتې دمخه د (۷۴) کالو په عمر وفات شو او د جنازې په مراسمو کې یې د افغانستان د ولسمشر حامدکرزي په گډون د نړۍ گڼو مشرانو په تېره بیا د اسلامي هېوادونو مشرانو برخه اخیستې وه، عبدالحفیظ وویل ماته

بنکاري د دولت له خوا پر لوړ پوړو تعمیرونو بندیز دی، ما ویل کېدی شي داکار یې د ښار د پراخوالي په نیت کړی وي. په لاره کې ماته عبدالحفیظ وویل چې په العین کې د سیل ځایونه ډېر زیات دي، خو (جبل خفیت) دلته ډېر مشهور ځای دی دا یو لوی جگ غر دی، چې د اماراتو شیخ ورته په ډېر زیات لگښت سړک ور پورته کړی او هلته یې یو لوی تخت جوړ کړی دی، دغه راز د اماراتو شیخ د خپل ځان لپاره دغره په منځ کې یو ډېر خصوصي کور هم جوړ کړی، چې ان خپلې مېرمنې ورته هم نه راوړي دا دده د ساعت تېرۍ ځای دی او کله چې یې زړه وغواړي دلته (ویرجن) (باکري) پېغلې له خارج څخه په الوتکه کې راوړي، کله چې تلو بیا به دا ځای هم ووینو او هلته نور هوټلونه هم شته.

دالعین مرکز ته ورسېدو، عبدالحفیظ له خپل یو ملګري څخه چې پښتون و او دا شل پنځه ویشت کاله په العین کې اوسېده د تلفون له لارې پوښتنه وکړه، هغه ویل زه به هم درسره تللی وم، خو زه اوس په ډیوتی یم، عبدالحفیظ هم په تلفون خبرې کولې او هم یې دلارې پر سر لارښوونو ته کتل، عبدالحفیظ غوندې یو تکړه بلدي شخص چې هم دلته ښه بلد و، هم په ژبه پوهېده او هم یې ترافیکي لیسنس اماراتو کې اخیستی و، بل شخص ته په دومره ګڼ ښار کې هغه هم د شپې له خوا دلارې پیدا کول څه اسان کار نه و، سره له دې چې هلته شپه او ورځ یو شان ښکارېده خو بیا هم شپه شپه وي او ورځ ورځ، له څو ګڼو سختو لارو څلور لارو، درې لارو او دوه لارو تېر شو او ځان مو د جبل خفیت دغره

لوري ته برابر کړ، ما عبدالحفیظ ته وویل دلته څه ټکس مکس اخلي او څه ممانعت شته او که نه؟ هغه ویل دلته دا خبرې نه شته، نه پولیس شته او نه دا ټکټونه، دغره بېخ ته ورسېدو، دسرک دواړه غاړې په گروپونو رڼا شوې وې، عبدالحفیظ وویل لاره له دې ځایه بېلېږي، بڼه لوی او پراخه سرک چې د دوه موټرو دتگ راتگ لپاره په کې خطونه اچول شوي وو، خو دهر خط ترڅنگ دومره نور سرک هم و چې یو بل موټر په کې ودرېدلی وای، یانې دا چې څلور موټره پر یو وخت په کې چلېدلای شول، یانې دسرک ټول متن به د (۱۲) مترو په شاوخوا کې و، خو په تېز رفتار کې یوازې دوه موټرو ته چې لیکې ورته شخصي شوې وې اجازه وه.

هغه نورې برخې اکثره دموټرو خرابېدو په حالت کې دپارکټگ او ودرېدو لپاره وې. ټول سرک مخ پر ځور و او مارپېچ بڼه یې درلوده، لکه دملکنډ دسرک په شان همداسې مخ پورته به روان وې، ډېر مزل مو ووهه، هغه ځای ته ورسېدو، چې داماراتو امیر په کې ځانگړی کور جوړ کړی و، عبدالحفیظ راته وویل دغه ځای دی ما چې درته ویل، دسرک بڼې لاس ته دغره په منځ کې دکور ځینې برخې ښکارېدې، چې دځانگړي ښکلا استازي یې کوله، په لږې مسافې سره ترې چپ لاس ته دغره پر سر یو هوټل و، چې دا هم دمعتبرینو لپاره و، ما عبدالحفیظ ته وویل دا خلک ملامت نه دي، دومره پیسې چې هندو سره هم وي عیاش کېږي، پاتې خو لا عربو سره. څو کیلو متره مزل مو نور هم وکړ چې دغره اخري حد یانې تخت ته ورسېدو په لاره کې ماته عبدالحفیظ ویل، کله چې

مور او تاسې غره ته راوختلو، نو هلته ښي لاس ته يوه بله لاره ده، هلته دغره له منځه يوه ژرنده اوبه راوځي او دومره گرمې دي، چې سړی په کې ودرېږي پښې يې سوځي، عربان دې چينې ته دمټبرکې چينې په سترگه گوري، اوړی او ژمی ددې چينې اوبه گرمې او جاري وي هېڅ کمې په کې نه راځي، ماخپله دې اوبو کې لامبلي لږ شان تروې دي، خو دبحر د اوبو په شان تروې نه دي، کمې تروې دي، بيا به هلته هم لار شو، ما ويل ټيک ده.

کله چې دغره تخت ته وختلو رښتيا هم ښه دسيل ځای و، ټول العين ترې ښکارېده، العين او عمان سره نږدې پراته دي له دې، ځايه د عمان مرکز(مسقط) هم له ورايه ښکارېده، چې گڼو او منظمو رڼاگانو ښار ته يوه عجيبه منظره ورکړې وه سړی چې کله نه وي راغلی، نو داسې فکر نه شي کولای چې په اسلامي نړۍ کې دې هم د رڼاگانو دومره ښکلي ښارونه وي. دغره پر سر تخت د (۷۰) مترو مربع په شاوخوا کې مساحت درلود يانې تقريباً د کابل دحضوري چمن نيمايي به و، دموټرو د پارکنگ لپاره يې منظم ځايونه په نښه کړي وو، دتخت متن په داسې خښتو يا ډبرو پوښل شوی و، چې منظمو لیکو يې يوه برخه له بلې جلا کوله دتخت گرد چاپېره دسړي قد په اندازه د اوسپنې يوه کتاره راتاوه شوې وه او دوه درې متره لرې ترې لاندې ژور گړنگونه معلومېدل، عبدالحفيظ وويل چې دا کتاره مخکې نه وه، خو کله چې دلته يو ماشوم له گړنگه ولوېده نو بيا د العين شيخ امر وکړ، چې کتارۍ ترې راتاو کړئ، ځکه دلته دسيل لپاره زياتې کورنۍ هم راځي، چې ماشومان هم ورسره وي، ما ويل والله د العين

ښاروالي خو ښه ده، د کتاري پيسې خو لري ماته په جلال اباد کې يو فلز کار وويل، چې د جلال اباد ښاروالۍ د يوه پارک د محافظت لپاره د (۵۰) مترو کتاري فرمايش راکړ، شل متره مې جوړه کړه او لا لگولې مې نه وه، چې ښاروال ځواب راولېږه، نورې کتاري مه جوړوه، چې پيسې خلاصې شوې، دې وخت کې عبدالحفیظ او ژوندون ښه په کرس کرس وخنډل، عبدالحفیظ وويل استاده دې خلکو سره دومره پيسې دي، چې حيران دي په څه يې مصرف کړي.

عبدالحفیظ زياته کړه، استاده العين کې ډېر زيات پښتانه اوسېږي، وزير، مسيد، اږيډي، پکتياوال خوستيان او نور کله چې اختر شي تر لمانځه وروسته همدلته هغه غټ غټ ځونډي داره ډولونه راوړي او په دې تخت کې اتني کوي او عالمه د خدای پرې راټول وي، داټوله سيمه خوځوي. يو څو شپې هلته ودرېدو، عبدالحفیظ ته مې وويل، چې يوه کمره والا به پيدا نه شي چې عکس واخلو، هغه وويل ته صبر وکړه، چې هغه کانتين ته لاړ شم وگورم چې شته که نه؟ دلته هغه کمرې هم کله وي چې يوځل استعمالېږي او بس. کانتين د تخت په برنۍ برخه کې دغره دڅوکې تر څنگ و، کله چې يې پوښتنه وکړه، کمره نه وه، د تخت په کونجونو کې گرځند کنارابونه هم ودرول شوي وي، چې مسافرو د ضرورت پر وخت ترې گټه پورته کولای شوه، څو شپې دلته وگرځېدو او نور مې عبدالحفیظ ته ويل ځوبه په خير له هغه ځايه مو حرکت وکړ د چينې پر لوري. عبدالحفیظ ته مې د تخت پر سر وويل: څو کيلو متر دی؟ قيد يې کړه، چې د غره تر

بېخ پورې څومره لاره ده؟ هغه كيلومتر قيد كړ، كله چې دغره بېخ ته راوړسېدو، نو عبدالحفیظ كيلومتر چك كړ وپي ويل (۷) ميله ، دغره تخت ته ختل ټول مخ پر لورې و خو په نامستقيم ډول لورې، حتی ډېر نوي او قوي موټر هم په لاره كې پاتې كېږي او يو څنگ ته ولاړ وي.

له هغه ځايه دچينې پر لوري وځوځېدو، دغره له بېخه به مو تر (۱۵-۲۰) كيلومتره مزل كړی وي، يو ځای كې د غره له سره لكه دماهيپر دبر سر داوبو په شان اوبه راتوېږي، ما عبدالحفیظ ته وويل دا څه دي؟ ده ويل دا همغه چينه ده، چې فكر كوم دوی يې اوبه دې حد ته رسولي. خو چينه خپله لرې ده. دغرونو منځ ته لاړو ډېر لوړ دنگ غرونه نه وو عادي غرونه وو ټول غرونه په څراغونو روښانه وو، كورو چې دغرونو لمنې شنو كبلو نيولې، ما عبدالحفیظ ته وويل دا كبلې نه دي هغه وويل: ولې نه، دوی اوس غواړي داغرونه او دغرو لمنې ټولې شنې كړي دلته يې دتفريح لپاره ډېر لوکس ځايونه، حوزونه، فواري او هوټل جوړ كړي دي. لږ چې نور وړاندې لاړو په اصطلاح د څو غرونو منځ دی نسبتاً يو (۱۵-۲۰) جريبه اواره ځمکه هم شته خو نورې وړې وړې غونډۍ دي، دټولو پر سر څراغونه لگېدلي، داسې نلونه يې تېر كړي چې څو ثانيې بعد پر جلگې باندي اوبه پاشي او چې كله ورنږدې شو، نو دغرو لمنو ته هغه چې خاوره يې دبوتي د راشنه كولو وس لري، لكه دلاس دگوتو په شان تور پلاستيكي نلونه غځولي البته دغر پر سر دلويو لويو نلونو او د اوبو د ډيگيو څرك هم لگېده، چې كېدی شي له همغو څخه راجلا شوي وو،

ليدل کېدل، مين مين سوري په کې وو او کله چې به يې اوبه پرې راخوشې کړې نو له دې سوريو څخه به دباران دڅاڅکو په شان اوبه هرې خواته غورځېدلې، دلته هر رنگ واړه بوتې او گلان هم وو چې ټولو ته نلونه راټېر وو. عبدالحفیظ وويل چې دې ټولو بوتو ته تصفيه کړې اوبه راځي چې دمالکې څرک په کې نه وي، لږه شيبه وروسته عبدالحفیظ خپل بوتان او جرابې وايستل او په يوه لښتي کې چې دواړه غاړې يې پخې شوې وې او نږدې يوه ژرنده اوبه په کې روانې وې ودرېد، ما او ژوندون ته يې غږ کړ استاد راځئ، هغه چينه داده، راشه وگورئ چې څومره گرمه ده، سړی په کې نه شي ودرېدلای، مور هم ورکښته شو، رښتيا هم ډېرې گرمې اوبه وې، دسړي پښې يې سوځولې، خو تر لږ طاقت وروسته سړی ورسره عادي کېده بيا تودې نه لکېدې، ما لږ اوبه خولې ته کړې لږ تروې وې عبدالحفیظ ته مو ويل تروې دي، لږ تروې دي خو دبحر په شان نه، ما ويل داخو لښتی دی، خپله چينه چېرته ده چې اوبه ورڅخه راوځي؟ هغه ويل هغه بره دغرو ترمنځ ده، پلان داسې دی، چې داغرونه به ټول شنه کوي، شيخ زايد بن سلطان النهيان د اماراتو امير ما همدلته ليدلی و، مور تصادفاً سيل ته راغلي وو او مور چې کله ورغلو نوره نو بيا لاره بنده شوې وه او خلک يې نه پرېښودل، هغه همدلته څرځېده، چې مور ولید، هغه دتفريح داځای شروع کړی و او اوس يې زوی تعقيبوي ما ويل ددې چينې له اوبو څخه دبوټو په شنه کولو کې ښه نه اخلي که څنگه دا خو هم ډېرې اوبه دي، عبدالحفیظ وويل نه دا دوی ته د مقدسو اوبو حيثيت لري، دبوټو او جلکې

لپاره خو هغه دغره پر سر ګوره دوی له کومه کومه ځایه په لکونو ډالرو اوبه راتېرې کړي، تصفیه کړي اوبه دي له هغو څخه کار اخلي، هغه وړاندې تعمیر ګوري؟ یو سل متره وړاندې یو تعمیر و منځ کې یې ګڼې ونې ولاړې وې، ده ویل: دا چینه یې هغه ځای ته سیخه کړې، هلته یې یو حوض په کې جوړ کړی خو یوازې دبنځو لپاره دی او نارینه و ته په کې حق نه شته. د عربو بنځې دلته راځي دې غونډیو کې شپې هم تېروي سیل هم کوي او بیا ددې چینې د اوبو په حوض کې لامبي.

ددې ساحې شاوخوا کې ګڼ شمېر تعمیرونه جوړ شوي وو، هر ځای ورې ورې کېږدی هم ولاړې وې ما عبدالحفیظ ته وویل چې دا خپمې دڅه لپاره دي، ده ویل دلته چې خلک دتفریح لپاره راشي فامیلی وي او که غیر فامیلی، د شپې دا کېږدی په کرایه نیسي او شپه په کې تېروي، په خیمه کې ژوند عربو ته ډېر خوند ورکوي او ددوی تېر ژوند ورته ور په یادوي.

رښتیا هم چې مو وکتل شو فامیله وو، چې مو تر یې تر خیمو لږ لرې ودرولي وو او ماشومان یې دخپمې مخې ته ولاړ وو، لږ وړاندې یو جگه مصنوعي غونډۍ وه، چې خاورې یې هم له بل ځای نه ورته راوړې وې، شاوخوا یې ټوله شنه وه او منځ کې یې د اوبو یوه لویه فواره لګېدلې وه. له دې ځایه ډېر ځایونه بنکارېدل، دغرونو او غونډیو ډډې ټولې شنې معلومېدلې، درنا څراغونه یې دغونډو سینو ته داسې مخامخ برابر کړي وو، چې جلګه په کې د شپې له خوا هم شنه معلومېدله او سړي فکر کاوه، چې رڼا ورځ ده، ما عبدالحفیظ ته وویل: زما ډاټکل له مخې دا

يو تار جلگه دوی ته په خو ډالره تمامېږي او همدارنگه ديوې ونې کلنۍ لگښت ديو افغان تر کلني عايد څخه زيات برېښي، هغه ويل بېشکه چې همداسې ده.

عبدالحفیظ وويل: استاده اوس، خو راغلي يو راځه چې ابوظبي ته هم لار شو، ځکه موږ کېدی شي دوه ورځې وروسته سويلي افريقا ته لار شو، بيا به داسې څوک نه وي چې تاسو وگرځوي، ما ويل که سترې نه يې، نو څو او که سترې يې نو بېرته څو شارچې ته، ځکه ډريوري سخت کار دی سړی له حده باده باسي، هغه وويل نه سترې نه يم، ددې ځای ډريوري چې اصول دي زده وي نوره سخته نه ده، ما ويل ځی چې څو نو.

خومره لار به وي؟ ده وويل: له العين نه يوه لويه لاره ابو ظبی ته تللي چې نږدې (۱۵۰) کيلومتره کېږي، خو ښه لاره ده، له العين نه د ابو ظبی پر لوري چې د اماراتو مرکز دی، روان شو، پر لاره تر يوې معمولي تېروتنې وروسته عمومي لارې ته برابر شو... لکه څنگه چې دمخه مو ويل؛ العين دشارچې، ام القوين، الفجرې په تناسب ډېر شين و، دغسې دالعين او ابوظبی ترمنځ هاي وی (لويه لاره) نا اټکله ښکلې وه، دسرک دواړه غاړې او دمنځ حايله برخه په ونو پوښل شوې وه، دشارچې او العين ترمنځ له لويې لارې سره يې تفاوت دا و، چې دهغه سرک ونې او بوټي ښکاره کېدل، چې نوي کرل شوي او ساحه يې هم محدوده وه، شاوخوا يې باغونه نه و، خو د العين او ابوظبی ترمنځ د سرک شاوخوا ښې ونې او بوټي وو او پاخه بوټي او ونې معلومېدل. دغه راز دسرک دواړو غاړو ته بې شمېره باغونه وو، چې خرما ونې

په کې تر هر څه زیاتې وې، تقریباً هر (۱۰) کیلو متره بعد یوه لاره سرک مزرع (باغ) ته بېله شوې وه او پرې لیکلې و چې دباغ یا مزرع لاره ده، عرب باغ ته (مزرع) وايي ان تر ابوظبی پورې چې نږدې (۱۴۰) کیلومتره لاره ده، همدې حالت دوام پیدا کړ، عبدالحفیظ وویل چې د اماراتو ډېره ابادې او شنه سیمه همدا ده چې یې شمېره باغونه په کې دي، سربېره پر دې دمیوو د تصفیه کولو ډېرې زیاتې فابریکې هم همدلته دي او دخرما وو ډېر زیات باغونه همدلته دي، خرما همدلته پاکېږي، دهمدې فابریکو په واسطه تصفیه کېږي او په کارتونو کې اچول کېږي، ددې ځای پر باغونو سربېره له نورو هېوادونو څخه و چې میوې راځي، هغه هم دلته په فابریکو کې صفا کېږي او تازه میوو څخه ډول ډول مرباګانې او نورشیان جوړوي.

له العین څخه بیا تر ابو ظبی پورې دسړک په حایله برخه کې چې په ستنو کې کوم لوی لوی څراغونه نصب وو او دسړک دواړو لوریو ته، چې هره څلا کې پر یوه وخت تقریباً څلور موټرو حرکت کولای شو، رڼا ورکوله، دټولو شمېر لسګونو زرو ته رسېده او همدارنگه دښي او چپ لاس سړکونو دواړو غاړو ته نور په لسګونو زره فرعي او واړه ګروپونه بل وو، زه ډېر زیات متوجه شوم، چې کوم داسې ګروپ وګورم چې دنورو ترمنځ وېجاړ یا خراب وي او رڼا نه کوي خو تر ډېر تعقیب پورې ما پیدا نه کړای شو.

ماسختن لس بجې به وې، چې عبدالحفیظ ښي لاس د تېلو یو ټانک ته موټر ودروله، ویل یې تېل به هم واچوو او ډوډی به هم وخورو، دتېلو دا سټیشن او سوپر مارکیټ د (ادنوک) په نامه

يادېده او ډېر بنکلی او لوکس جوړ شوی و. ادنوک يوه ډېره پانگوره او پرمختللي کمپني ده چې په ټول اماراتو کې يې په يوه شکل او يوه ډيزاين پمپ ستیشنونه او ترڅنگ سوپر مارکیتونه جوړ کړي دي. په سوپر مارکیت کې لوکس هوټل او ډانټرنیټ سهولت وي او د ضرورت وړ ټول شيان په ثابت نرخ په کې پيدا کېږي، د ډوډی، فرمایش مو وړکړ، همبرگر چې دچرگ له غوښې نه په کې کار اخيستل شوی، يو گيلاس پيپسي او چپس يې راوړل، تر څو چې ډوډی تيارېده ما عبدالحفیظ ته وويل تلفون دې راکړه چې حاجي صيب ظاهر ته زنگ ووهم، حاجي صيب ظاهر سره مې تلفون کې خبرې وکړې ما ويل د العين نه اوس ابو ظبی ته ځو، عبدالحفیظ او تاج ولي جنوبي افريقا ته ځي، زه هم درځم، که پرواز مې له دوبي څخه وي نو مجبور يم، چې شپه نيمه هلته وکړم، حاجي صيب وويل زه تاج ولي ته تلفون کوم چې تاسو ته ټکټ بوک کړي او هم درته په دوبي کې په يوه هوټل کې ځای ونيسي تر څو چې دې پرواز وي هملته اوسه، حاجي صيب ويل کله چې دوبي ته راغلي، کورته او ملگرو ته به دې هم همدلته سودا وکړي، زه به تاج ولي ته ووايم چې تاسو ته اته سوه ډالره د سودا لپاره درکړي، ما ويل نه دسودا پيسې راسره شته که زه همداسې روان يم، نو پيسې مې کفايت کوي، فقط خبره دا وه چې ما له اخوا يو طرفه ټکټ اخيستی دټکټ اخيستل ماته ځکه سخت دي، چې نابلد يم او دغه راز د هوټل ريزرف، هغه ويل هغه نه بېغمه اوسه دا کار به وشي. تر ډوډی وروسته عبدالحفیظ وويل چې ته ودرېږه چې عبیدالرحمن سیلاب ته هم

تلیفون وکړم، هغه سره هم خبرې وکړه اکثره وخت دې یادوي،
عبدالرحمن سیلاب دلغمان دپخواني مستوفي عبدالرحمن ساپی
زوی او د پلوشې ساپی ورور دی، دکابل په خدایداد لېسه کې زه
او سیلاب یو کال همصنغان وو، سیلاب د عبدالحفیظ د ترور زوی
او اخیښی هم دی، د عبدالحفیظ خور (صفا) سیلاب ته ناسته ده،
صفا دکابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي، پښتو څانګه کې
مور سره همدوره او د ملوک رغون دې ټولګیواله وه، ښه تکړه
پښتنه او د جرئت خاونده وه.

سیلاب بیا پیلوټ شو او د ډاکترنجیب دنظام تر سقوط وروسته په
ډېره سختۍ او زړه چاودۍ ناروې ته لاړ او څو کاله بعد یې خپل
مېرمن (صفا) دوه زامن او یو لور یانې ټول فامیل هم بوتله،
عبدالرحمن سیلاب د ډېر ساده زړه خاوند او ډېر صادق انسان و،
کله چې عبدالحفیظ په تلیفون کې ورته زما وویل ډېر زیات
خوشاله شو او ویل لږ صبر وکړه، زه خپله درته تلیفون کوم، له
اخوایې تلیفون وکړ او ډېر زیات خوشاله شو، چې پس له کلونو
درسره خبرې کوم، له راډیو ګانو دې اواز اورم په هماغه مو تسلي
کېږي، که رښتیا درته ووايم دلته ډېر زیات خفه شوی يم، خپل
وطن مې ډېر یادېږي، دلته مور داسې کارونه کوو، چې که
افغانستان کې یې چاته ووايې درپورې وبه خاندي، ډېر زیات
خوشاله شوم، چې اواز مې دې واورېده دغه دی صفا هم غواړي
خبرې درسره وکړي، صفا خور تر روغېر وروسته زما دمېرمن (ارین)
تپوس وکړ او د ماشومانو احوال یې واخیست وې ویل د ارین د
تلیفون نمبر او ایمیل ادرس راکړه، چې زه ورته بیا تلیفون کوم،

د تلیفون نمبر مو ورکړ او خدای پاماني مو وکړه، بیا یې خپل ورور عبدالحفیظ او دماما زوی ژوندون سره هم خبرې وکړې، او په دې کې موږ دلارې ډېره فاصله هم لنډه کړې وه.

په لاره کې مو څو ځله کونښن وکړ چې په ابوظبی کې د افغانستان سفیر فرید ذکریا ته هم تلیفون وکړو او که چېرې هغه پرځای وي، چې ورسره وگورو. فرید ذکریا دلغمان دی، پښتون دی خو پښتو یې چندان زده نه ده. نور ښه دکار سپری دی په بېړنۍ لویه جرگه او د حاجي ظاهر په کور کې مې لیدلې، د حاجي ظاهر ښه نږدې ملگری دی او ماسره هم ښه پېژني ما ویل، چې اوس اماراتو ته راغلی یم، نو دهغه کتل هم ضروري دي، عبدالحفیظ ډېر زیات تلیفونونه وکړل، خو تلیفون ځواب ور نه کړ، بیا یې خپل یو انډیوال ته تلیفون وکړ، چې د سفیر بله نومره ترې واخلي او یایې پته ولگوي خو هغه عبدالحفیظ ته وویل، چې سفیر اوس افغانستان ته تللی دی.

نو دې سره دهغه دلیدو تمه بېخي قطع شوه، خپل سفر ته مو دوام ورکړ، په لاره کې چې عبدالحفیظ دوه درې ځله له خپل عادي ټاکلي سرعت څخه ورواوبست، نو کمرو یې عکسونه واخیستل ما ویل دومره خلاف ورزي دې وکړه، چې د سفر تر لگښت څخه به د جریمې پیسې زیاتې شي، عبدالحفیظ وویل کله کله دې کمرو کې هم مشکل وي، کله فلش ووهي، خو فلم په کې خلاص وي یا کله یې عکس سم نه وي اخیستی، خو په هر ترتیب مو پروانان یې سخت کنترول کړي دي.

د شپې یوولس بجې به وې، چې د ابو ظبی ښار ته ور داخل شو،

ښار دومره ښکلی وو، دومره پاک او دنگ تعمیرونه په کې وو، چې تابه ویل یا په نیویارک او یا هم په هانک کانک کې گرځم، یو تعمیر نه و چې لوړ و، په لسگونو وو او سوونو.. خو لوړ منزلو شیشي تعمیرونو ته، چې دې کتل هغه دچا خبره دسړي خولۍ ورته له سره غورځېدله، له حیرته به دې ورته خدا راغله، د څو تعمیرونو ښکلا چې ما وکتله ما عبدالحفیظ ته دهغه ساده کلیوال خبره وریاده کړه، چې کابل ښار ته راغلی و او چې سینما پامیر یې لیدلی و، نو له بېخ او سره یې شمېرلای و، څوارلس، څوارلس منزله یې پوره کړي وو، بیا یې نو ویلي وو چې یاره یولک افغانۍ به یې پرې لگولې وي، ما عبدالحفیظ ته وویل څنگه پر دې به یې هم یو لک افغانۍ لگولې وي او که کمې به لگېدلې وي، هغه سخت وخنډل یو لک افغانۍ، هه یو لک افغانۍ، بیا مې ورته د یو بل افغاني کیسه وکړه، چې نوی پخوانی شوروي اتحاد لیننګراد ښار ته تللی و د لیننګراد ښار یو زیات شمېر تعمیرونه څوارلس، پنځه لس شل (۲۱) یوویشتمنزله دي، نو ده چې ورته کتلي وو، ویلي یې اوه اوه دلته څومره ډېر سینما پامیرونه دي، اوس نو ابوظبی هم ټول سینما پامیرونه دي، عبدالحفیظ او ژوندون سخت وخنډل او ویې ویل استاده سخت مثالونه ورکوي.

ابو ظبی رښتیا هم ډېره ښکلې وه او ډېره رسېدلې او پاکه، د اماراتو دنورو ټولو ښارونو په پرتله یې ښکلا زیاته وه، سره له دې چې دوبي دتجارت له پلوه ډېره مشهوره ده او ورځ پر ورځ پراخېږي او ښکلې کېږي، خو ابو ظبی د اماراتو د مرکز په توګه لازياته ښکلا او ځلا لري، ترافیکي سیستم، دښار لوی او واړه

واتپونه به ډېر ماډرن او منظم ډول جوړ شوي او دگړد څرک هم په کې نه شته دښار سرکونه دومره پاک او صفا دي لکه د غوا بچي چې غوا نوی خټلی وي، عبدالحفیظ وویل په ابو ظبی کې، چې هر څومره گرځو ټول همدغه شی دی، چې گوري يې خوښه به وي، چې دښار مرکز ته يې لاړ شو او همدغه یو ځای وگورو دښار منځ (کرنش) نومېږي. کله چې دې ځای ته رسېدو، نو دښار په یوه څلور لارې کې مو د شیخ زاید بن السلطان النھیان یو ډېر ښکلې تصویر ولید، چې په خورا زیات لگښت جوړ شوی او لوړ والی به يې اټکل ۱۰×۶ مترو کې و، ښي لاس ته پر یوې بلې څلور لارې وگرځېدو، چې هلته هم د زاید بن السلطان عکس و، چې شاوخوا يې ترې نور ځوانان چې شمېر به يې ۱۵-۱۸ تنو ته رسېده ولاړ وو، ما ویل دانور څوک دي؟ چې دشیخ زاید شاته ولاړ دي، هغه وویل دايې ټول زامن دي، ما ویل دا څه کوي دا خو يې خوشال بابا نه هم اړولي، عبدالحفیظ وویل چې دې کې خو يې ټول نه دي راغلي نور هم شته. ما ویل، چې دومره زامن څوک ولري او دومره پیسي والله که د چا پلار ترې پاچاهي ونیسي.

لږ نور منزل چې مو وکړ، نو دبحر یوې ترانگې ته ورسېدو، چې د ښار منځ ته رانوتې او شاوخوا يې په سوونو لوړ پوري تعمیرونه ولاړ او په رنځگانو پوښلي وو، دتعمیرونو رنځگاني او تصویرونه په اوبو کې سرچپه معلومېږي او که تصویر يې له پورته واخیستل شي، نو د اوبو له منځه هم دښار راسته تصویرونه ترلاسه کېدی شي، همدلته يې دتفریح او سیل لپاره ځای او دموتېر پارکنگ هم جوړ

کړی او موټر بڼه وړاندې ځای ته ور رسېدلی شي، تر اوبو لږ په جگه ارتفاع د پلي مزله لپاره سرک دی چې لاندې دبحر غاړه يې په غټو خښتو او ډبرو چې غالباً له بل ځایه راوړل شوي، پوښل شوي، دلته دناستې لپاره څوکی ایښودل شوي، پر اکثر وځوکیو نارینه او ښځې جوړه جوړه سره ناست وو، دې ځای ته اکثره هغه خلک راځي چې د راز او نیاز مشترکې شپې ولري، همداسې یو حالت دلته روان و، څو شپې مو دلته تېرې کړې او نور ترې را روان شو لږ چې راغلو عبدالحفیظ وویل، چې استاده دا د ابو ظبی سټي سنټر دی دا د اماراتو دهر امارت په مرکز کې یو وي، چې هر څه په کې پیدا کېږي، که څه سودا کوې چې ورکښته شو ما ویل نه سودا وروسته کوو، دا غیر له هغه نه هسې هم ټول په یوه نقشه دي، یو چې دې ولید لکه ټول چې دې ولیدل.

له هغه ځایه مخ پر شارچې را روان شو، دښار دواړه غاړې تعمیرونه مو له نظره تېر کړل، یو تریل ښکلی زیات شمېر شیشه یي تعمیرونه هم په کې وو، چې اوس نوي په کابل کې هم رواج شوي دي، له ښاره ووتو او موټر وې ته شولو، دا لاره راساً له ابوظبی نه شارچې ته راغلې، چې دنورو لویو لارو په شان ښه پوره، کره او عصري لاره ده، شل دېرش کیلو متره مزل مو لانه و کړی، چې عبدالحفیظ وویل استاده ښي لاس ته هغه خړبخن مسجد گوري؟ ما ویل هو گورم یې ده ویل دا هغه مسجد دی چې شیخ زاید یې په خپله د جوړولو امر کړی و او وخت پر وخت به ورته راته، خو دامسجد لاتکمیل شوی نه و، چې دی وفات شو اوس یې په همدې مسجد کې ښخ کړی دی، کرزی صیب هم

همدلتنه جنازي ته راغلی و. له ابو ظبی نه تر شارچې پورې نږدې دوه نیم سوه کیلو متره لاره مو په زیاتو کم دوو ساعتونو کې ووهله او څه کم یوه بجه به وه، چې دشارچې یاسمین پلازا کې خپل پلاټ ته ستانه شو، عبدالحفیظ او ژوندون راڅخه رخصت واخیست او زه پلاټ ته پورته شوم.

عبدالحفیظ وویل سبا زه ۱۲-۱ بجې راځم بیا به لاړ شو دوی ته، زه چې دیکشنې ورځې سهار دمارچ (۲۰) له خوبه پاڅېدم، نو دیادبست کتابچه مې راواخیستله او دیونلیک پر لیکلو مې پیل وکړ، هغه یادبستونه چې مې د دوو ورځو او شپو په بهیر کې اخیستي وو له هغو څخه مې گټه پورته کړه او نږدې شل مخه یونلیک مې ولیکه، یوه بجه عبدالحفیظ راغی او دواړه دتاج ولي دفتر ته لاړو، عبدالحفیظ ماته په لاره کې وویل، چې سبا شپه ۳ بجې زما او د تاج ولي پرواز دی، نور نو موږ درڅخه ځو، ما ویل داسې پروگرام به جوړ کړو، چې زما هم دلته شپې زیاتې نه شي، نن شپه چې زه دوی ته لاړ شم، سبا به سودا وکړم، نو بل سبا به زه هم لاړ شم، په دې وجه به زما کارونه هم خلاص شي، ده ویل بېخي درسته ده، زه ودی د تاج ولي دفتر ته لاړو، هلته مو د غرمې ډوډۍ وخوړه، اماراتو کې خلک دغرمې ډوډۍ ډېره وروسته خوري، ځکه چې اکثره خلک ایله (۱۱) بجې له خوبه پاڅېږي.

د ډوډۍ پر وخت تاج ولي عبدالحفیظ ته وویل، چې ته یون صیب سره دوی ته لاړ شه او په هوټل کې ورته اتاق ونیسه او دلجان استاد به ورته دسبا نه بل سبا یانې د سه شنبې ورځې لپاره ټکټ جوړ کړي، زه او عبدالحفیظ د ددوی پر لوري را

رهي شو، ماښام به و، چې دوبي ته راغلو، لاره کې مو حبيب ته تليفون وکړ، هغه وويل، اول دلته دفتر ته راشئ بيا هغه نه وروسته هوټل کې اتاق ونيسئ. موټر مو يو ځای کې پارکنگ کړ او د حبيب د شرکت پر لوري وخوځېدو، حبيب تجارتي شرکت خپله د حبيب په نامه دی او د دوبي ښار منځ کې په يو تعمير کې چې لوحه يې له عمومي سپرک څخه ښکاري موقعيت لري، دفتر په لومړي او دويم پور کې دی. د حبيب څنگ ته چې لاړو هغه ډېر مصروف و، خو موږ سره کښاست موږ ته يې ويل څه شی، چای، مېوه او که د ميوې جوس؟ موږ ويلې هېڅ مو زړه ته نه کېږي، بيا يې دخپل دفتر يو چا باندې غږ وکړ دمېوې جوس راوړئ. هغه لاړ دمېوې جوس يې راوړ، حبيب سره مو د افغانستان، ننگرهار او په تېره بيا د گردې غوث په اړه ښه بحث وکړ، حبيب ته مې ويلې چې گردې غوث کې خو بيا څه مشکل پيدا شوی داڅنگه معامله ده چې هېڅ خلاصی نه لري، دا لگښت خو والله که پر دې ځای ارزي چې کله مو کوچيانو سره پرې جنجال وي او اوس په کې د شينووارو خبره هم پيدا شوه، هغه ويل والله چې زه هم حيران يم په دوبي، امريکا او ناروې يې گټو او پر گردې غوث لگوو که دا پيسې موږ پر بل ځای لگولې وای اوس به پرې څلور پنځه گردې شوي وای. حبيب زياته کره چې خو ځله مې حاجي صيب (خپل پلار پير محمد حاجي) ته وويل، چې تېر شه ترې، هغه ويل، چې موږ خو ترې تېر يو، خو خلک مو نه پرېږدي، کله يو غاړه کې راجوي او کله بل. ما لا ورته د گردې د ارزښت په اړه يو کيسه هم وکره چې ويل کېږي، د گردې يوې مخورې څېرې يو وخت

کې کابل کې خپل یو انډیوال ته دگړدي غوښت ډېره ستاینه وکړه، چې دا داسې ځای د غرونو لمن کې پروت دی لاندې ترې عمومي سړک او بیا لاندې ترې دکابل کونړ عمومي سیند بهیري، مقصد یې دا و، چې خپل ملگری تشویق کړي، چې دده ست او مېلمستیا ومني او ده سره گړدي ته لاړ شي، له ورځو نه یوه ورځ د ده ملگری گړدي ته راغی او دده مېلمه شو کله چې مېلمه گړدی وکوت، نو خپل ملگري ته یې مخ راواړوه، چې ((مدیر صیب دلته خپله راغلي یاست که دولت اچولي یاست)). مېلمه فکر وکړ، چې داخلک یې جزایي دولت دلته راوړي دي، ځکه په داسې سخت او وچ ځای کې خو څوک په خپله خوښه نه اوسېږي، حبیب هم ډېر وخنډلې، حبیب بیا عبدالحفیظ ته مخ راواړوه چې یون صیب ته کوم هوټل کې ځای نیسي؟ فایو ستار، فور ستار کوم یو، ما ویل مور (ستار والا) نه یو مقصد داسې یو ځای وي، چې نن شپه او سبا شپه په کې تېره شي او بېرته ترې ووځو، حبیب په خندا کې وویل، وه یون صیب دلته گوره هوټلونه ډېر خطرناک دي چې راڅخه خراب دي نه کړي، سم روغ جوړ پاک ستره سړی یې چې دوبي کې رانه خراب نه شي ما ویل والله شارجه کې ښه پاک ستره پلاټ کې اوسېدم خو دا ځوانان روان دي او سخت مصروف دي نور یې له کاره نه باسم، حبیب وویل دوی ته خو ما وظیفه ورکړې چې یون صیب سره به گډوډی که نه دا دومره دتورې نه دي که نه وخته به یې پرې ایښی وای، ما ورته وویل چې زه په دې څو ورځو کې سخت بند یم نو تاسې باید یون صیب وگډوډی حبیب وویل زما نن شپه

پاکستان ته پرواز دی، د معدې تکلیف راته پیداشوی او سخت په تکلیف یم، کله چې څوکی کې کېنم نو معدده مې جوش وکړي، چاراته وویل، چې په لاهور کې دمعدې یو ډېر ښه ډاکټر دی، هلته لاړ شه، نو اوس فقط دهمدې مرض لپاره ځم، ما ویل وایي چې طب کې هندوستان ډېر مخکې دی هلته نه ځي؟ هغه وویل زموږ څو نور ملګري چې دمیدې تکلیف یې درلود همدې ډاکټر ته ورغلي وو او اوس ښه شوي دي دغسې لږ تجربه شوی غوندي ډاکټر دی نو توکل په خدای نو بیا یې عبدالحفیظ ته وویل چې سم ځای کې اوسم هوټل کې ورته اتاق ونیسه، چې بازار ته نږدې وي او وخت پر وخت راووخې، هوټل کې هم متواتر د خلکو زړه تنګېږي. زه او عبدالحفیظ ووتلو څو هوټلونه مو وکتل سخته ګڼه ګڼه، کړنگ او کړونګ په کې و، هغه ته مې وویل دې کې به دچا پلار خوب وکړي، ځینو هوټلونو سنګل بېډه نه درلود او د ډبل بېډه یې په شپه کې څلور سوه درهمه اخیستل، ما عبدالحفیظ ته وویل دا خو سخته قیمتي ده، ما فکر وکړ، چې څلور سوه ډالر یادوي، خو وروسته راته هغه وویل، چې نه درهم یادوي، بیا دريو هوټلونو نورو ته لاړو چې په سینګل بېډه یې دوه سوه او یونیم سل درهمه اخیستل، دهغوی اتاقونه مو چک کړل ښه و بد نه و، خو په څو وم منزل کې وو، ما ویل، موږ څو د لفت سیستم او نورو ضروریاتو سره بلدېږو زړه به یې راچولی وي، هر هوټل له استثنا پرته نایت کلب او ډسکو کلب درلود او اوازونه ترې پورته کېدل، عبدالحفیظ هغوی ته دنه او هو خبره ونه کړه او ویې ویل چې بېرته راځو اخر په لاره کې یو بل هوټل ته ورغلو

له بهر څخه ډېر لوکس معلومېده، څو منزله و، کليفورنيا هټل نومېده، عربان هټل نه فندق وايي په عربي نوشته و. (فندق کليفورنيا) او په انگرېزي (CALIFORNIA HOTEL) نوشته و. ريسپشن ته ننوتو، بڼه پاک معلومېده ريسپشنستان يې اکثره هنديان وو انگرېزي اردو ميکس خبرې يې کولې، عبدالحفيظ وويل څه دوی سره خبرې اسانې دي، که انگرېزي کې بندېرم اردو وایم که اردو کې بندېرم انگرېزي ورسره وایم. هغوی نه يې د سينگل بيد پوښتنه وکړه چې شته که نه؟ هغوی وويل هو شته، په څو په شپه کې؟ دوه سوه درهمه، عبدالحفيظ وويل ليدی يې شو؟ هغوی وويل هو، يو تن يې راسره کړ، کله چې په لغت کې ودرېدو نو د اول منزل تکمه يې ووهله په لغت کې خوشبويي لگېدلې وه، کله چې مو د لغت ولاړو غاړو ته وکتلې، نو دهندي او ايراني ډسکوگانو عکسونه په کې لگېدلي وو، عبدالحفيظ ته مو وويل له دې شيانو لکه چې خلاصی نه شته، اعلان خويې ان په لغت کې لگېدلی دی، هغه وبل دلته په هټلونو کې دا وي، خو ته ودرېره چې اتاق يې وگورو چې سم دی او که نه اوازونه ورته راځي چې بيا به دې د شپې خوب ته نه پرېږدي، اتاق ته چې لاړو يو چپرکټ، تلویزيون، څو څوکی، مېزونه، الماری او يخچال په کې و، اتاق يې هم بڼه پاک او ستره و، عبدالحفيظ وويل استاده تردې نور پاک نه شو پيدا کولی، که دې خوبه وي، همدا به بوک کړو او بیک به ورته راوړو، بيا به زه او ته ووځو، که سوداګوې او ډوډی به هم وخورو، دلته دې هټل کې څوک ډوډی نه خوري. ما وبل سهي ده ريسپشن ته

لارو د دوو شپو لپاره مو افاق ونيو او عبدالحفیظ څلور سوه درهمه تحویل کړل.

بیک مې په افاق کې کېښود، چې بېرته وتلو د هوټل په چپ لاس کې سره او شنه کروپونه بلېږي، عبدالحفیظ وویل ته درځه چې سر وردننه کړو چې څه حال دی، هغه چې سر وردننه کړه ویل درځه پرېږده یې چې لار شو خپل کارونه خلاص کړو، عبدالحفیظ بېرته راووت، ماته یې وویل د ایران ډسکو وه او ایرانی سندرې یې په کې ویلې، ما په لاره کې ورته ویل چې دا سندرې مفتې وایي او که پیسې اخلي؟ ده ویل نه سندرې مفتې دي، خو څوک چې هلته کېږي، هغوی پیسې څښي، یا الکولي مشروبات څښي او خوراک خوري هغه پرې دومره لوړ حسابوي چې د ټولو قصور په کې وځي.

تر هغه وروسته زه او عبدالحفیظ ښار ته لاړو، د دوی د طلا بازار صفت مو ډېر اورېدلی و او خلکو به ویل چې دلته په طلاو کې هېڅ ثقل نه وي، ما عبدالحفیظ ته وویل چې کېدی شي یو دوه ګوټمې واخلو، هغه وویل د دوی هسې نوم دی، که نه دې نه سره زر افغانستان او پاکستان کې ښه تمامېږي، دا صحیح ده، چې دلته په سرو زرو کې درغلي نه وي، خو دوی داسې نورې لارې راوباسي د میکنګ چارج (د جوړولو لګښت) په نامه اونورې، څرنګه چې دلته دمزدور معاش لوړ دی، نو چې داپرې حساب کړي ډېر قیمته کېږي، بله خبره داده چې دلته اکثره بهرنيان راځي، پر هغوی باندي چې دوی هر څومره میکنګ چارج کېښود تېرباسي یې، لار به شو بازار به وګورو که دې خوښ شول

وابه يې خلې او که نه زمامنې چې په کابل او پېښور کې يې واخلي ښه به وي، هلته يې شپونه هم ښه وي، دلته اکثره داسې شپونه دي چې غريبان يې خوښوي، خو بيا هم لار به شو وگورو که څه دې خوښ شول وابه يې خلو، د دوبي طلا بازار دنړۍ د سرو زرو له لويو بازارونو څخه يو دی، چې په سلگونو لوی او واړه دکانونه لري او هر دکان په رڼا او طلا باندې لکه دلمر شغلې داسې ځل وبل کوي، خو دکانونو ته ورپورته شو هر دوکان کې دومره گڼه کونه وه چې سړي په اسانۍ نه شو کولای په دوکان کې ټول ايسودل شوي سمپلونه او شپونه دقيقاً له نظره تېر کړي، په ډېرو گڼو شپونو کې سړي نه دخپلې خوښې ښه هم ورکه شي، خو دکانونه مو همداسې له نظره تېر کړل، يو بل دکان ته هم پورته شو يوه خوا له سپينو زرو جوړ شوي شيان ايسودل شوي وو، څنگ ته يې يو تک تور او وچ هندو ولاړ و.

ما له عبدالحفيظ څخه پوښتنه وکړه دلته دسپينو زرو کاربار هم کېږي؟ هغه وويل: دلته تر سرو زرو سپين زر ډېر قيمته دي، ما ويل په افغانستان کې خو سپين زر ډېر ارزانه دي دلته ولې دومر قيمته دي، هغه وويل ميکنگ چارج قيمت ډېر گران کړی دی، دې وخت کې هندو په سپوره لهجه عبدالحفيظ ته وويل: دا مه بېرته کوئ تاسې يې هسې هم اخيستلای نه شئ، هسې يې گورئ دلته تاسې غوندې ډېر راغلي او تللي، څوک چې دا شيان اخلي هغه له ورايه معلومېږي، عبدالحفيظ وربرگ شو په اردو ژبه يې ورته وويل: څنگه يې نه شو اخيستلای؟ ته په دې قواره دلته ولاړ يې او دکانداري کوي او زه يې نه شم اخيستلای، هندو بيا په (سوي

تبسم) ډول وويل دا الماس دي الماس دي، عبدالحفیظ وويل الماس دي که سره دي که سپين که د چا خوښ شول ضرور به يې اخلي، چې خوښ يې نه شول، هغه هېڅ ارزښت نه لري، هندو بيا خپلې خبرې ته زور ورکړ، نه يې شي اخيستلای، عبدالحفیظ بيا ورتاو شو، قواري ته دې وگوره اخلاقو ته دې وگوره ته غواړې په دې شکل يو څوک په غيرت کې راوړې او خپل مال پرې خرڅ کړې، عبدالحفیظ زياته کره زه هم دوکان لرم، خو په تاغوندي بدو اخلاقو په چا څه نه خرڅوم، زه پوهېږم چې په دې دوکان کې پردی مزدور يې او د څو روپو په مقابل کې دلته په دوو پښو ولاړ يې، اول د دوکاندارۍ اخلاق زده کړه بيا دوکان وکړه پوه شوې که نه؟ عبدالحفیظ نور هم وربرگ شو او غوښتل يې هندو ښه بې عزته کړي، ما ورته وويل رآه څه يې کړې همدا به يې اخلاق وي، ده ويل نه دا اخلاق زه ورته وربښم، عبدالحفیظ مې په زوره له دوکانه راوويست، څو دوکانونه مو نور هم وکتل، خو دتېر هندو په شان وضع بيا چا تکرار نه کړه، خو بالاخره مور ته د خپلې خوښې غوږ والی، غاړکی او گوتمی په نظر رانغلې له هغه ځايه راووتلو، عبدالحفیظ وويل رآه چې لاړ شو د عطرو دوکان ته څو دوکانو کې مو عطر بيه کړل، ديو دکان بيه تر بلې ډېره کښته او پورته وه، ما ويل ولې دلته په دوکانونو کې دومره تفاوت شته، عبدالحفیظ وويل دلته يوازې په سوپر مارکېټونو کې قيمتونه فکس دي، نور نو دهر دکاندار زړه وي، چې خپله سودا په څو خرڅوي، دلته اکثره بهرنيان رآهي او هغوی خپلو کورونو ته تحفي وروړي قيمتونه ورته معلوم نه وي

دوی چې پرې هر څه په هر څو خرڅ کړل دا ددوی خپله خوښه ده، مسافرینو سره وخت هم کم وي او ځینې یې په ژبه هم سم نه پوهېږي، نو ځکه دا دوکانداران ډېره گټه کوي، بیا دعطرو څو مخصوصو دوکانونو ته لاړو، هلته قیمتونه تر نورو نسبتاً ارزانه وو، ما ویل دوی به نور قیمتونه نه راتپوي خو عبدالحفیظ به دکابل له دکاندارانو سره چې جگړه کوي دومره جنجال ورسره وکړ نو قیمت به یې ان په سلو کې (۳۰) فیصده راتپت کړ، همدلته مو دوه درجنه عطر په ښه بیه ترلاسه کړل تقریباً یو متوسط بوتل ښه عطر په (۱۵) درهمه چې تردې دمخه دوکانو کې همدا په (۳۰) درهمه خرڅېدل، واخیستل، تر هغه وروسته عبدالحفیظ وویل، نوره څه سودا کوي، ما ویل سبا به څه سودا وکړم، هغه ویل خیر نو چې داسې ده څه چې څو همغه افغاني هوټل ته هغه هوټل ته لس یوولس دقیقې پلې لاره وه، هلته لاړو، په افغان کباب هاوس کې مو کباب وخوړ، د افغانانو تر څنګ دنورو هېوادونو گڼ شمېر اتباع هم دلته د ډوډۍ لپاره راغلي وو چې عرب شیخان هم په کې وو. دښې یوولس بجې به وې چې بېرته هوټل ته لاړم، عبدالحفیظ رانه خدای پاماني واخیسته او ویل یې چې سبا یوولس بجې به دې لیدو ته درشم، سبا شپه زما پرواز دی او مازیگر به زه درنه خدای پاماني واخلم.

د دوشنبې ورځ (د مارچ ۲۱)مه نېټه عبدالحفیظ سهار (۱۱) بجې هوټل ته راغی، موټر کې سواره شو او سودا پسې لاړو، ماغوبنتل دکور لپاره ځینې شیان واخلم، څو دکانونو ته لاړو، غوبنتل مو د عکاسۍ یوه کمره، دماشومانو دخوښې سامان، دثبت یا یادښت یو

ماشين او ځينې نور شيان واخلو. څرنگه چې عبدالحفیظ خپله دوکاندار و، نو د بازار او دوکان په ژبه ډېر ښه پوهېده، په نرخونو کې يې دومره سختې کوله چې دلته په کابل کې يې هم څوک له کوم دوکاندار سره نه کوي، د ښار زيات شمېر دوکانداران هندیان او پاکستانیان وو، د عبدالحفیظ اردو هم ښه زده وه، بالاخره په يوه دکان کې مو يوه د عکاسۍ ډيجيټل کامره خوښه شوه، يوولس سوه درهمه يې بيه کړه، خو د عبدالحفیظ د زيات ټينگار او جنجال له امله مو په (۷۰۰) درهمه واخستله، د یادښت د ثبت ماشين مو په درې سوه درهمه او ځينې نوره وړه غټه سودا مو هم وکړه، بيا مو يو لوی سفري بکس او دوه نور واړه لاسي بکسونه واخيستل، سودا مو په کې واچوله او موټر کې مو کېښوده، بيا عبدالحفیظ وويل: رآخه چې د بحر غاړې ته لاړ شو، لږ وخت شته، هلته به وگرځو، لږ نور ځايونه به هم وگورې، نيم ساعت زيات وکم مزل به مو کړی و، چې د بحر غاړې ته ورسېدو، موټر مو د سرک غاړې پارکينگ کې ودراره، دا داسې مهال دی، چې نوې گرمې لگېدلې او خلک د بحر غاړې ته دلمبلو لپاره راتلل، عبدالحفیظ نوې کامره چې همدا اوس مو اخیستې وه له موټره راواخیسته او ويې ويل رآخه چې دلته يې ټيسټ هم کړو، د بحر غاړې ته ورڅېرمه د سل مترو لرې په واټن تشابونه وو چې ځينو خلکو په کې جامې بدلولې او ځينو په کې پر ځان اوبه تېرولې، ما له عبدالحفیظ څخه پوښتنه وکړه، چې هلته بحر کې لامبي نو بيا دې تشابونو کې ولې پر ځان اوبه تېروي؟ هغه وويل د بحر اوبه تروي دي، کله چې سړی په کې ولاسي او پر ځان پاکې تصفيه شوي اوبه تېرې نه کړي، نو وجود يې سوخت کوي او پوستکي ته يې سخت زيان رسوي.

نو ددې تشابونو اوبه چې دي تصفيه شوي دي، په همدې وجه
څوک چې هلته بحر کې ولاړي، نو دلته يو ځل بيا پر ځان اوبه
تېروي چې جلد يې له خطرې بچ شي.

دبحر تر غاړې تفريح ځای کې خرما ونې کرل شوې وې، خو
اوس هم کارگران لکيا وو کني خرما ونې يې نهالولې، دا داسې
خرما ونې وې، چې بل ځای کې کرل شوې وې او ثمر ته نږدې
وې، اوس په عربو کې دا دود چې په خپلو کورونو او باغونو کې
خرما نهالکي کړي او کله چې ثمر ته ورنږدې شي، نو دولت ترې
هغه اخلي او بيا هغه د ښار په واټونو او تفريح ځايونو کې کړي
چې ژر ورسېږي. دلته يې هم داسې په لسگونو نوې خرما ونې
راوړې وې او کرل کېدې.

لږ څه وړاندې پر هغې بلې لارې وڅوځېدو چې شاوخوا په غټو
ډبرينو تېرو پوښل شوي وه، داسې ښکارېده چې دا تېرې يې له
کوم لرې غره څخه راوړې وې، پخه لاره تقريباً دسلو مترو په
اوږدوالي دبحر تر سينې پورې ورغځېدلې وه.

پر همدې لاره تر پايه پورې لاړو، څو قطعي عکسونه مو واخيستل
بيا کين لاس ته دبحر تر غاړې پلي روان شو، ځينې نارينه له خپلو
مېرمنو سره په شکه کې ناست او ملاست ښکارېدل، ځينو له خپلو
مېرمنو او ماشومانو سره په بحر کې لامل، د ژغورنې عمله هم
ځای ځای تر سترگو کېده، په بحر کې د لامبلو دمصونيت
(خوندیتوب) برید معلوم و، تر هغه اخوا يې دخطر علامې ايښې
وې، هغه چا ته دا ډول صحنې ډېرې جالبې وې چې يا يې بحر
نه وي ليدلی او يا بهر ته کله نه وي تللی، تر څو دقيقو مزله

وروسته بېرته راغلو او موټر کې سواره شو، عبدالحفیظ وویل چې داسې به لاړ شو خو نوې کالونۍ به وگورو چې د حکومت له خوا نوې جوړ شوې دي او خپلو خلکو ته یې په قسط ورکوي، یوه کالونۍ مو وکتله، ټولې ودانۍ یې په یوه ډیزاین جوړ شوې وې، ټولې دوه پوریزه وې، له ډېرې بڼې معماری څخه په کې کار اخیستل شوی و، زما یې ډیزاین او رنگ ډېر خوښ شول، ماعبدالحفیظ ته وویل دا رنگ یې ډېر بڼایسته او سنگینه نه دی؟ هغه وویل دلته خو ډیکوریشن ته زیات ارزښت ورکوي، دکور د بهرني اړخ ځانته متخصصین دي چې هغه دکور تر ترمیم وروسته رنگ ورته غوره کوي، دا خلک دومره رسېدلي چې هر څه ته یې پام دی، بل پيسې لري ډېرې زیاتې، ټول کار په پيسو کېږي، لږ چې وړاندې لاړو هلته هم یوه بله کالونۍ وه چې لسگونو بلاکونه په کې ودان شوي وو دا هم اکثره دوه پوریزه وو، خو ډیزاین او ډیکوریشن یې ترهغې بلې کالونۍ بشپړ تفاوت درلود، خو دومره ښکلې وه، چې دچا خبره ننداره یې کېدله ننداره، له هغه ځایه راغلو یو سوپرمارکیت ته، غوښتل مو دغابڼو برس، کریم، صابون او ځینې نورشیان واخلو، ځینې سوپرمارکیتونه داسې دي چې قیمتونه په کې فکس وي، څوک یې په قیمت کې بحث نه کوي، کله چې مارکیت ته ورننوتو، ښکلې لاسکاډي او پلاستيکي کڅوړې دا ټول په کې وو، دا کڅوړې او لاسکاډي داسې دي، چې شیان په کې راټولوي بیا یې په پای کې د کمپیوټر ترڅنګ وروړي، پر شیانو باندې خپل خپل قیمتونه لیکل شوي، مسؤل مامور، هغه قیمتونه له ماشینه تېروي او کمپیوټر درته په پای کې

بل درکوي، ما نا دا چې هېڅ ډول درغلي په کې نه کېږي، که
احیاناً څوک غواړي کوم مال چې د قیمت مارک پرې لگېدلی
وي، همداسې له ځان سره یوسي، نو هلته کمپیوټر اواز کوي، د
دوبی په ټولو سوپرمارکیتونو کې دا سیستم فعال نه دی، خو په
ځینو کې شته، دلته مو سودا وکړه تقریباً د (۴۰۰) درهمو بل یې
راکړ، تر دې سوپرمارکیت چې راووتو، نو عبدالحفیظ وویل راځه
چې نن درباندي سیاره ډوډی وخورم، ما ویل سهي ده، موټر یې
داسې یو ځای ته ودر واوه چې تا فکر کاوه د تېلو ټانک دی، د
تېلو ټانک نه و، خو هغه ته ورته و! چې لاس ته تعمیر و، خو تنه له
یوې کرکې څخه بنکاره کېدل، هغوی عبدالحفیظ ته دخپلې
غوښتنې په اړه وویل، هغوی خپل بل ورکړ او پیسې یې تحویل
کړې، اشاره یې وکړه چې هغه بلې غرفې ته لاړ شئ، یو اوه اته
متره په فاصله موټر هغه بلې غرفې ته لاړ، هلته یې زموږ غوښتي
شیان تیار کړي وو، بل مو ورکړ او هغه شیان یې تیار په پلاستیک
کې تاو کړي وو، راته رایې کړل، همبرگر، چپس او پیسې او څه
نور شیان په کې وو، موږ چې ډېر وږي شوي وو، نو ژر مو په
خوراک پیل وکړ، موټر ورو ورو د حرکت په حال کې و ډوډی مو
په خوند خوند وخوره او د هوټل پر لوري رهي شو، په لاره کې
موټر یو ځای کې ځمکتلي یا زیر زميني کې ننوت، اټکل پنځه
سوه متره مزل به یې کړی و عبدالحفیظ ماته وویل چې دا بحر
لاندي لاره ده او بیا یې د داسې یوه پله یادونه هم وکړه چې
ویل یې د بحر له پاسه تېر شوی کله چې ضرورت وي د پله دواړه
غاړې سره وصلېږي او پل تر جوړېږي موټر پرې ځي، خو کله چې

کښتی له دې ځایه تېرېږي پل سره بېرته جلا شي او لاره کښتی ته اواره شي.

مازيگر نږدې و، چې خپل مقیم هوټل ته ورسېدو، عبدالحفیظ راسره سودا تر افاقه پورې ورسوله، زه ورسره راکښته شوم او د هوټل رسپشن (هرکلیوال) ته یې وویل چې که څه ضرورت و مرسته ورسره وکړه، عبدالحفیظ له ما څخه خدای پاماني واخیسته او زه بېرته هوټل ته لاړم. کله چې هوټل ته لاړم دلجان تلیفون وکړ چې سبا سه شنبه ستا پرواز معطل شو ټکټ نه شته (اریانا) خو بېخي بله اوونۍ پرواز لري خو (کام ایر) کې د جمعې پر ورځ امکان شته، نو که خوښه دې وي چې هغه ټکټ بک کړم. ما ویل بل امکان نه شته هغه وویل نه، ما ویل، نو مجبور یو دکام ایر ټکټ بک کړه، هغه همداسې وکړل. دټکټ په معطلۍ ډېر خفه شوم.

په همدې چرت کې وم چې خوب راغی او ویده شوم، یو وخت چې بیدار شوم، ساعت ته مې وکتل، د افغانستان پر وخت د شپې یوولس بجې وې، تشاب ته ننوتلم، مخ و لاس مې ومینځل د موسیقۍ اوازونه مې تر غوږو شول، کړنکهار شېبه په شېبه زیاتېده او توندېده، کمره مې ځان سره واخیسته او لاندې رسپشن ته کوز شوم، هغوی نه مې د خپل پارسپورت د اخیستلو هیله وکړه، هغوی وویل پاسپورت خو اصولاً مور سره وي، خو ماته یې د خپل هوټل بزنس کارتونه راکړل چې ادرس او تلیفون هر څه په کې وو، ما ویل پولیس به پرابلیم پیدا کړي، هغوی وویل چې هېڅ خبره نه شته دا کارت خپله سند دی، هرڅه مشکل چې پیدا شو

په همدې نومره مور ته تلیفون کولای شي، هغه کارتونه مې په جیب کې کېښودل او تر هوټله په دې نیت بهر شوم چې که کوم افغاني، پاکستانی او یا هم ایرانی رستورانټ پیدا کړم، افغان هاوس خو مې لیدلی و، خو ډېر لرې و او زما په شان دیوه نابنده شخص لپاره یې پیدا کول هم څه اسانه کار نه و.

په همدې وجه له هوټل څخه ښي لاس مخ بره وگرځېدم، پر یوه پاکستانی هوټل مې سترگې ولگېدلې، نو زړه مې وغوړېده کله چې څوک بهر؛ مقصد لرې اروپایي هېواد ته لاړ شي، نو پاکستانی، هندي او ایرانی هم ورته ډېر قریب او عزیز معلومېږي، هوټل ته پورته شوم، همغه دلاهور فضا خوره وه، خو دومره وه چې دلته غذا او فضا دواړه پاک وو.

دچرک یوه ټوټه او یوه پیسې مې راوغوښتل، ډوډۍ مې ښه په مړه خېټه وخوره، دهوټل خزانه دار ته مې وویل خو روپۍ شوې؟ هغه وویل (۷) درهمه، هغه مې ورکړل او بېرته دهوټل پر لوري روان شوم، کله چې دسړک پر غاړه روان وم، نو هم دخلکو ګڼه ګوڼه او هم د موټرو ټک راتګ ډېر زیات و، دلته ماته هغه دخپل ملګري خبره رایاده شوه، چې عرب د ورځې خوب کوي او د شپې عیاشي، نو ډېر شیخان مې له ښځو سره ولیدل چې ګرځېدل خو بیا هم تر کورنیو عربو بهرني خلک، ښځې او نر زیات ګرځېدل، خصوصاً په تور لباس کې سپینې ایرانی مېرمنې، کله چې هوټل ته لاړم، نو یو ځل بیا مې دلاجان ته له ریسپشن څخه تلیفون وکړ او دټکټ پوښتنه مې وکړه، هغه وویل د جمعې ورځ امکان لري سبا به درته ټکټ راوړم.

له ريسپشن څخه تليفون ډېر قيمته و، تقريباً يو تليفون پنځه درهمه تمامېده ما څو تليفونونه وکړل په همدې وجه بلاخره ريسپشن راته وويل چې تليفون کارت واخله او له خپل اتاق څخه يې ډايل (داير) کړه داسې ارزانه تمامېږي، بيا مې همداسې وکړل د شلو درهمو کارت مې واخيست او بنايسته کار يې راکړ. څو دقيقې دهوټل په ريسپشن کې ناست وم او چرت وږی وم، په دې وخت کې راپه ياد شول چې سبا ته خو دهوټل وخت هم پوره کېږي، نو بايدې دي چې ددريو شپو لپاره نور هم اتاق بک کړم، ريسپشن ته مې وويل چې زه درې شپې نور هم پاتې شوم، هغه زما کارت راوويست او درې شپې يې نورې هم په کې زياتې کړې او شپږ سوه درهمه بل مې تحويل کړ، دې وخت کې بېرته پر څوکۍ کېناستم، تر لږ ځنډ وروسته دمو سيقۍ بېلابېلو اوازونو ته متوجه شوم، بڼي لاس د ايراني موسيقۍ او سندرغاړو اوازونه وو او چپ لاس دهندي، پردې وخت دهندي ډسکو خونې ور چابېرته کړ ډېر خلک ناست وو، له خونې شاوخوا د سگرتو لوگي له ورايه بڼکارېدل پر مېزونو بڼځې او نر ناست بڼکارېدل، ما چې دسگرتو دا حال وليد نو ان له لرې مې ترې بد راغلل، الکولي څښاک، څکاک او نشه کوونکي څښاک سره زما له ډېرې پخوا وړانه ده، دخداي (ج) فضل دی د هېڅ ډول نشه کوونکي څښاک او څکاک عادت او عمل نه لرم، له شرابو او نورو نشه کوونکو توکو سره خو مې ځکه وړانه ده، چې د انسان د فکر دثقل مرکز له منځه وړي او له نورمال حالتې يې باسي، زه غواړم چې په فکري ثبات دخپلې ټولنې ناخوالې له منځه يوسم او اسلام هم چې دا

شيان حرام کړي دي د انسان د دې او هغې نړۍ دواړه گټې يې تضمين کړي دي.

له سکرتو سره مې له پخوا وړانه وه، خو هغه وخت مې ورسره حساسيت لاريات شو، چې په (هيله) مجله کې مې دسکرتو او له هغو څخه د راولاړېدونکو ناروغيو په باب دښاغلي پوهندوی ډاکټر بشير نورمل څو پرله پسې مقالې خپرې کړې. ښاغلي بشير نورمل په يوه مقاله کې ديوه لوی او پرمختللي هېواد په باب ليکلي وو، چې په کال کې د اتو ميلاردو ډالرو په ارزښت سکرت څکوي او تر دې زياتې پيسې بيا له هغو څخه دراولاړو شويو ناروغيو دتداوی لپاره لگوي، دا پيسې چې ماټولې محاسبه کړې، د افغانستان تقريباً دپنځوسو کالو بودجه جوړوي، ماته دا تصور پيدا شو چې زموږ دملکت دپنځوسو کلونو د بودجې په اندازه يو بل هېواد په کال کې په سکرتودوره کوي، کله چې مې ښي لاس ته وکتل، دلته د ايراني سندر و غږ راته، دا هغه ځای و چې عبدالحفیظ ورته پر اوله ورځ سر وړ داخل، کړ خو بېرته ترې راووته.

ما ويل راځه دې سندر ته خو به کېنو چې څه وايي که دخوراک يا څښاک ست يې وکړ، نو ورته به ووايم چې د چرگ يوه ټوټه او يوه پيسې راوړئ او بس. کله چې دې ځای ته وړ داخل شوم، نو په دروازه کې هرکليوال ماته ښه راغلاست ووايه، هال ته يې د ورتگ بلنه راکړه، هال ته وړ داخل شوم، يو څو ايراني جونې دهال په اخره برخه او يو دوه شيخان دهال په بله برخه کې ناست وو، گڼه گڼه ډېره نه وه، خو ورو ورو د ښځو او نارينه

وو تعداد زیاتېده، وخت تقریباً د شپې دولس نیمې بجې وې،
دستیچ پر سر یو ځوان ایراني هلک په فارسي ژبه سندري ویلي او
نورو دموسیقی. الې لکه جاز او نور غږول، اوازونه دومره تېز وو
چې دڅنگ سړي خبره دې هم نه شوه اورېدلای، زه تر ټولو لرې
د یوه تش مېز خواته کېناستم، له ناستې سره سمې دوه چيني
جونې (ګارسونې) چې په قد ټیټې او خورا بدرنگې وې زما څنگ
ته راغلي، دیوې لاس کې قلم او کاغذ او د بلې لاس کې مینو وه،
سره له دې چې زه ښه مور وم، خو چې هوټل کې کېنې او مفتحه
موسیقی اورې، نو ضرور به یو څه خورې او څینې، ماته یې ځان
رانږدې کړ دومره پوه شوم چې وایي څه غواړې اوڅه څښې،
ماخپلو غوږو ته لاس ونيو او بیا موسیچ ته چې څه نه اورم
اوازونه ډېر لوړ دي، مانا دا چې مینو کېږده چې زه یې خپله په
کې خوښ کړم، مینو یې کېښوده، چکن پيس او یوه پیپسي مې
ورته فرمایش ورکړ، هغوی هغه مینو ځان سره یوږه لومړی یې راته
پیپسي او یوه قاب کې دجوړو پولی. راوړې، ما چې دې دواړو
چيني نجونو ته وکتل، ما ویل زموږ شاعرانو هم مور ډېر غولولي
یو، مور ته یې د چین دختن دښاپېریو څومره صفتونه کړي دي
که دا دهغه ځای ښاپېری. وي، نو له ښاپېرو نه به هم دخلکو زړه
تور شي.

د استاد الفت هغه خبره هم راپه یاد شوه، چې د پښتو شاعرانو
په باب یې کړې وه او ویلي وو، دوی پښتانه غولولي دي، چې
تاسې ډېر غیرتي، توریالي او جنګیالي یاستئ، علم و معرفت ته یې
نه دي تشویق کړي، جنګ او جګړې ته یې هڅولي دي، مقصد

دا چې شاعران هم له (نه) شي څخه يو شی جوړولای شي.
دپولۍ يوه يوه دانه مې خوړله او موسيقۍ ته غوږ وم، څو دقيقې وروسته يې د چرگ يوه سره کړې ټوټه او لږ وچه ډوډۍ هم راوړه، لږ لږ ډوډۍ مې هم خوړله او موسيقۍ ته هم متوجه وم (دگل مريم) سندرې يې هم وغږوله، خو چندان په زړه پورې سندرې نه وې يا يې ماته خوند نه راکاوه، څو شيبې لانه وې تېرې شوې چې يو شيخ راننوت، سپينې جامې پر تن او چلتار پر سر، ښه چاغ او ودان سرې ښکارېده، ښه پوره نشه و، کله چې ايرانيو نجونو هغه وليد، نو دهال له وروستۍ برخې ورته راپورته شوې او مخې ته ورته راغلې، له لاسه يې ونيو، شيخ يوه جلی له لاسه ونيوه او د ستيچ لاندینی برخه کې يې له ځان سره تاوه کړه، ټولو وخنډل بيا شيخ له هغې جلی سره هلته لرې ديوه مېز تر شا کېناستل، موسيقي چالان وه، دې وخت کې زما زړه نور راتنگ شو، خپلې کمږې ته مې پام شو، ما ويل راځه يو عکس خو واخله او نور به ځم، زړه کې مې دا هم وگرځېدل هسې نه چې عکس منع نه وي. خو زړه مې وکړ کمږه مې دمېز پر سر عياره کړه او د ستيچ پر سر چې کوم ايراني سندرې ويله دهغه او ستيچ عکس مې واخيست، دکمږې فلش دومره تېز و چې ټول هال يې خبر کړ، دې وخت کې يو دم دا چيني جينۍ راغله او په ډېره تونده لهجه يې وويل ډونټ ټيک پيکچر! (تصوير مه اخله!) ما ويل ولې؟ دا بيا په قهر شوه، دې سره د ستيچ پر سر موسيقي هم غلې شوه، سندرغاړی زما څنگ ته راغی او رانږدې شو وې ويل، اغا اهل کجايي؟ ما ويل، افغانم، چرا تصوير گرفتې، ما ويل چرا تصوير

ممنوع است؟ ده ویل چرانی ممنوع یه، ماته یی وویل تصویر دې له کمري لري کره، ما چې کونښ وکړ، تصویر مې ډیلیټ (لري) نه کړای شو، ما ورته وویل وروره دا کمره نوې ده زه یې هم دتصویر په صفا کولو نه پوهېږم، که ته پوهېږې، مهرباني وکړه نو زما نور تصویرونه به نه خرابوي خپل تصویر دې لري کره، هغه کمره واخیسته ګوتې یې په کې ووهلې خو خپل تصویر یې ډیلیټ نه کړای شو، بیا یې کمره واخیسته بل چا ته یې یوره، خو بالاخره تصویر یې ترې لري کړ او کمره یې بېرته ماته راوړه او راته یې وویل وګوره خپل مخکې تصویر دې په کې شته.

یو څو شېبې نور هم کېناستم، موسیقي ورو ورو بېرته چالان شوه، دخلکو ګڼه ګڼه هم زیاتېده یو نیم شیخ بل هم رازیاتېده، خو ما هغې چيني جلی ته اشاره وکړه چې بل راوړه، هغې بل راوړ (۴۵) درهمه یې په کې لیکلي وو، پيسې مې ورکړې او نور بې خونده له هاله را بهر شوم، څو شېبې مې په اتاق کې دهمدې یونلیک پر لیکلو تېرې کړې او نور ویده شوم.

سهار چې کله پاڅېدم نو یو څو شېبې مې پر یون لیکلو تېرې کړې، بیا راباندې خوب راغی، کله چې راوینس شوم ساعت ته مې وکتل یوولس بجې وې، ریسپشن ته مې تلیفون وکړ، چې چای راته راوړي، هغه لکه چې زما په خبره سم پوه نه شو، نیم ساعت ووت، خو چای رامعلوم نه شو، بیا مې تلیفون وکړ، داځل غوړی بل شخص جګه کړه هغه راته وویل لومړي منزل ته لاړ شه، هلته چای تیار دی، لومړی منزل مې پیدا نه کړ، لاندې ریسپشن ته لاړم، هغه راته وویل لغت کې د لومړي منزل بټن ووهه چای هلته

څښي، هلته لارم، چای هم اخر و، يوازې يو څو تنه ناست و، چای يې څښه، يوه هم په کې يوه توره افريقايي مېرمن وه چې هغه د چا خبره پوره ننداره يې کېدله او که پر کوم ډارن سړي دښپې له خوا ورغلې وای نو زړه به يې پرې بوټ کېنلې وای. هر چا په خپله ځان ته چای اچوه، يوه دېگ کې لږ شان سره کړې غوښه، يو بل ځای کې لږ پنبړ او وچه ډوډۍ ايښي وو، دوو ترموزونو کې گرمې اوبه وې چې ورسره څنگ ته وچ چای، قهوه او بوره ايښي وو، ما د شين چای يوه ټوټه راجکه کړه، کيلاس مې له اوبو ډک کړ او چای مې په کې وواهه، چای مې وڅښه او بېرته خپل اتاق ته لارم.

څو شپې مې بيا پر يونليک تېرې کړې، خوب راباندې راغی تر يو ساعت خوب وروسته پاڅېدم لمونځ مې وکړ او بيا د پاکستاني هوټل پر لوري رهي شوم، خو مخکې تر دې چې پاکستاني هوټل ته لاړشم، داځل مې نو يو دوه درې کوڅې اخوا دېخوا هم قدم وواهه او په اصطلاح لږ مې ځان نور هم بلد کړ، خو دا مهال دگرمۍ زور ورو ورو زياتېده، نو ځکه خلک چندان پر سرکونو او واټونو نه ښکارېدل، هلته هسې هم دود دی، چې خلک د ورځې خوب کوي او د شپې چکر وهي تر مازيگر وروسته مانښام نږدې څخه دخلکو گڼه گڼه زياتېږي او ټوله شپه خلک کار وبار کوي، په حقيقت کې ټول امارات په تېره بيا دوبي دښپې ښار دی، او دښار ښکلا هم دښپې له خوا د ورځې په انډول څو ځله زياته ده. ډوډۍ مې په پاکستاني هوټل کې وخوړه او بيا همداسې په دې نيت په واټونو کې گرځېدم که کوم افغان هېوادوال چېرته

پیدا کړم، په لاره کې ځینې خبرې راته اشنا بنکاره شوې، خو دخبرو اترو جرئت مو ونه کړ، یو ځای کې مې له یوه افغان څخه د اماراتو د بېلابېلو سیمو شو پوستکارتونه واخیستل، هغه کلي بندونه، پوسترونه انټیک زنجیرونه خرڅول او د سړک پر سر یې کار وبار کاوه. له هغه څخه مې پوښتنه وکړه چې د ورځې شو روپی ګټې هغه وویل، همداسې ۵۰-۶۰ روپۍ ګټم کله زیاتې کله کمې، مقصد ګوزاره ده روانه کړې موده، څه وکړو، چاره څه ده؟ ډېر مې زړه و چې داسې کوم افغان پیدا کړم چې وزگار وي او ماسره وګرځي او دا پاتې سفر راسره تمام کړي، خو څوک مې پیدا نه کړل، کمره هم راسره وه، د ښار په منځ کې مې د عکسونو داخیستلو ډېره هڅه ځکه نه کوله ماویل چې هغه د هویل معامله تکرار نه شي. په لاره کې یوه سوپر مارکیټ ته پورته شوم، د ژوندانه هر ډول سامان په کې خرڅېده او داسې منظم او په خوند خوند یې سره ایښي وو چې د سړي دومره اشتهار راوړي چې جیب دې له پیسو ډک وي نو ته وایي چې ټول راوینسم.

داسو پر مارکیټ مې په نښه کړ، ما ویل څه بله ورځ به په کې ځینې شیان واخلم، قیمتونه خو یې هسې هم فکس دي او درغلي په کې نه شته. ما ښام ماښام به و، چې کالیفورنیا هویل ته راغلم، دریشي مې وایستله او جامې مې واغوستلې، لمونځ مې وکړ او څو شېبې مې بیا پر یونلیک تېرې کړې، تلویزیون مې چالان کړ، کیبل تلویزیون و، یوازې اوه اته چینلونه یې نیول، چې اکثره یې خپله له همدې اماراتو خپرېدل او نور ټول هغه چینلونه چې اخلاق خرابوي سانسور شوي وو، څو شېبې مې خبرونه واورېدل او د

یوسپورتی چینل ننداره می وکره، بیا راباندی خوب راغی. په اتاق کی سړی باندی حکه خوب راته چې بهر ته به ووتلی نو گرمی هوا دی دمخ پوتکی سزه، داچې یو شه پلی منزل، دی هم وکر او وجود به دی خولې شو، نو چې بېرته ته به اتاق ته راغلی، وجود به دی یخ شو په اتاقونو کی دایرکنډیشن داسې سستمونه لگولې وو چې هډو فکر دی نه کاوه چې اوړی هم شته که نه، دشیپ له خوا به می دومره یخ وشو چې کمبله به می پر ځان راکاږله دشیپ می همداسې یخ وشو، د ایرکنډیشن د درجې په کمولو هم نه پوهېدم، ایرکنډیشن هم نه معلومېده چې چېرته دی، خو کله چې می پاس چت ته وکتل، نو پاسني چت او د لاندې ورختلي دېوال ترمنځ دیوی لوېشتې په ارتفاع او دڅلور اینچو په اوږدوالي یخه هوا راچلیدله، شاوخوا می وکتل چې ریموت کنترول پیدا کړم، د دېوال په یو تاق کې ریموت نصب و څو ځله می راواخیست، خو پر سستم یې پوه نه شوم، بیا می ریسپشن ته تلیفون وکر یو تن راولېږه، هغه تنکی ځوان هندو، هغه ته می په گوډه ماته اردو وویل چې ای سی ډېره لوړه ده، هغه کنترول کړه او بیایې چل راته راوښود، تر هغه وروسته نو په اتاق کې هوا ډېره نورماله وه.

له خوبه چې پاڅېدم، ساعت ته می وکتل، نو د افغانستان پر وخت دشیپې (۱۲) بجې دي او ددی ځای د ماسختن د ډوډۍ وخت دی. مخ و لاس می ومینځل چې بیا می دموسیقی اواز تر غوږو شو، چې اوازونه نور هم گرم شول، کله چې می په ریسپشن کې بیا بڼي لاس ته وکتل، نو ایراني موسیقی هال کې بڼه گڼه

ګوڼه جوړه وه، خو زما چې تېره خاطره راپه زړه وه، همداسې بهرته لاړم او دپاکستاني هوټل پر لوري رهي شوم. په پاکستانی هوټل کې مې بیا د معمول په شان ډوډۍ وخوړه او بېرته په کالیفورنیا هوټل کې دخپل استوګنځي پر لوري راروان شوم. په اتاق کې تر یو څه مطالعې او لیکنې وروسته ویده شوم، سهار چې له خوبه پاڅېدم نوپلان مې دا و چې دا ځل ضرور کوم افغان پیدا کړم چې ماسره په دې پاتې یوه ورځ کې چېرته وګرځي، دخپل یادښت کتابچه مې راوکښله خو دا زما د تلیفون د یادښت نوې کتابچه وه، چې ما په کې دخپلو دوستانو د تلیفون نمبرونه اخیستي وو، زما زړه کتابچه چې تقریباً له درېیو کلونو راهیسې زما د بېلابېلو ملګرو خصوصاً د بهر مېشتو ملګرو تلیفون نمبرې په کې دي، هغه راسره نه وه، په هغه کې په اماراتو او دوبي کې زما ډېر داسې دوستان وو، چې له دې ځایونو به یې هیلي مجلې ته، لیکونه، شعرونه او مضامین رالېږل او موږ به خپرول، ان جلال خیلواک خو په اماراتو کې دهیلې مجلې استازی هم و. خو نوې یادښت کتابچه کې مې په دوبي کې د هېڅ بلدي افغان ادرس او تلیفون نمبر پیدا نه کړ. لږ چې هوا بهر ته د وتلو شوه، نو له هوټل څخه بهر شوم کمره مې هم ځان سره واخیسته، تر یوه ځایه چې لاړم، په لاره کې د عمومي سړک پر غاړه دیوه جګ تعمیر سیوري ته درې تنه افغانان چې یو تن سره یې لاس ګاډی هم دی، ناست دي او خپلو منځو کې پښتو خبرې کوي، زړه مې و چې وګرځم، خو بېرته ټکنی شوم، ما ویل هسې نه چې له کاره روزګاره یې وباسم، همداسې مې خپل منزله ته

دوام ورکړ، هغه سوپرمارکیت ته لاړم، چې مخکې مې په نښه کړې و او قیمتونه یې فکس وو.

مارکیت ته وختلم، د ماشومانو د لوبو ځینې سامان، دکور د پخلنځي ځینې شيان او ځینو انډیوالانو ته مې څو بوتله عطر، شامپو او ځینې نور شيان واخیستل، لس کم درې سوه درهمه بل یې راکړ، پیسې مې ورکړې او بېرته د اتاق پر لوري رهي شوم، ساعت نیم به په اتاق کې ناست و، چې بیا د ډوډۍ په نیت پاکستاني هوټل ته لاړم، داخل ډوډۍ ډېر خوند وکړ، ځکه چې زه ډېر پلي گړځېدلی وم او ډېر ستړی شوی وم.

تر ډوډۍ وروسته مې یو څو واټونه نور هم تر پښو لاندې کړل، خو ډېر به خپل ځای ته متوجه وم چې راڅخه ورک نه شي. تر گېټې نیمې منزله وروسته بېرته خپل اتاق ته راستون شوم او تر دریشي بدلولو ساعت وروسته ویده شوم.

د پنجشنبې ورځ زما د سفر وروستی ورځ ده، نور نو دویې ماته په زړه پورې ځای نه دی، دسهار چای مې وڅښه، نو یو ځل بیا مې دیونلیک پر لیکلو پیل وکړ، څو شپې لا نه وې تېرې شوې، چې خوب راباندې راغی، کله چې له خوبه پاڅېدم، نو بیا پخه غرمه وه، ډوډۍ مې وخوړه او داخل مې ځان سره پرېکړه وکړه، پروڼ چې کوم درې تنه افغانان لیدلي، چې یوه سره یې لاس گاډی هم و، ټیک به همغه ځای ته ځم، دهمغه ځای په نیت روان شوم، خو په لاره مې په یوه درملتون سترگې ولگېدلې، راپه یاد شول، چې لږ څه درمل ته هم ضرورت دی، وړم کال چې زه جرمني ته تللی وم، نو زما ملگري شېرولي شېر ماته ډېره زیاته دوا درمل

راکړل، په دغو درملو کې د لوړ فشار او ټیټ فشار لپاره هم پرمانه درمل وو، کله چې ما هغه کور او یا نعمان ته یوړل، نو ځینو ناروغانو ته هغه د چا خبره ټک و پتری شول، ځکه چې ځینو د لوړ فشار له امله سر ټکاوه او ځینو د ټیټ او ما ددې دواړو لپاره ښه جرمني دوا راوړې وه. نو بیا به هم ډېرو خپلوانو راڅخه هیله کوله چې که چېرته بیا خارج ته لاړې، نو موږ ته به هغه اصله دوا راوړې، نو ځکه درملتون ته پښه نیولی شوم، زړه مې وکړ، چې ورداخل شم، هسې خو ماته په دوبي کې پته لگېدلې چې اوله ژبه په کې اردو، دویمه انگریزي، بیا عربي، فارسي او پښتو، ما ویل چې مشکل به خپل حل کړو.

کله چې درملتون ته ننوتم، نو له اټکل سره سم هندوانو په کې کار کاوه، (پاناډول) ګولویو پاکټ ته مې لاس ونیو ما ویل (پور پاکټ سي ضرورت هی) هغه څلور پاکټه راکړل، بیا مې ورته وویل: های پریشور اور ډاوون پریشور کیپسول کی ضرورت هی، خو هغه هندو زما په خبره سم پوه نه شو، دې وخت کې یوه ښځه چې همدې درملتون کې یې کار کاوه، او سپینه چین یې پرتن وه، راغله، ما ورته خپله خبره تکرار کړه، هغې سر و خوځوه او دوه وړې قوطی یې راته راکړې او ویې ویل چې یوې کې د لوړ فشار لپاره دي او بلې کې د ټیټ، د حساب په ماشین یې راته حساب کړې ما پښه سوه درهمه ورکړل، هغوی ترې څلوېښت درهمه وګرځول او نورې یې بېرته راکړې.

د پنځمې ورځ د مارچ (۲۴) مه په دوبي کې زما وروستی ورځ وه، نور نو ډېر په تنګ شوی وم. همغه تکراري حالت و، له هوتله

ووځه، يو څو واټونه وگوره او بيرته راشه، بيا له هوټله ووتلم، پرهمغه سړک لارم چې دمخه مې څو تنه افغانان چې لاس گادۍ هم ورسره وو او دکار په تمه ناست وو، ليدلي وو. گورم چې همغه کسان بيا ناست دي او خپلو کې پر خبرو بوخت دي، سلام مې پرې واچوه، هغوی سلام ته وعلیکم والسلام وويل، ما ويل ورونو تاسو کې څوک لږ وزگار نه شته، چې ماسره دلته څو دقيقې وگرځي، زه نابلد يم، خير دی داچې تاسې له کار روزگار وځئ، دهغه به زه درته همغومره اجوره درکړم، چې تاسې يې په دې وخت کې گټئ، دې وخت کې درې واړه رابړگ شول نه وروره دا څه خبره کوي، موږ درې واړه درسره ځو، پيسې څه شی دي، د پيسو خبره مه کوه، پښتو خرابېږي، ته پښتون يې چې هر چبرته غواړې موږ درسره ځو، بغير له هغه نه هم اوس موږ خپله اتاق ته تللو، ما ويل نه درې واړو ته ضرورت نه يوازې يو تن، چې ستاسو هر يو غواړئ، دې وخت کې يوه وويل: ميرولي څه ته ورسره لار شه او ښه يې وگرځوه، ميرولي خپل لاس گادۍ هغو نورو انډيوالانو ته ورتسليم کړ او زه و دی رهي شو، ميرولي ته مې وويل اول ځان راته معرفي کړه، دکوم ځای يې دلته څه کاروبار کوي او گوزاره دې څنگه ده؟ ده وويل نوم مې ميرولي دی، دپکتيا ولايت څخه يم او دلته داڅه کم درې کاله کېږي، چې اماراتو کې کار کوم، بيا مې په پکتيا کې دځينو مشرانو او مخورو په باب پوښتنه ورڅخه وکړه، ده ځينې پېژندل او ځينې يې نه پېژندل، ميرولي ته مې خپل ځان ورمعرفي کړ، هغه وويل بس استاده ومې پېژندې له بي بي سي او ازادۍ راډيو مې دې مرکې

اورېدلي او زموږ د افاق ټولو ملگرو خو خو ځله دا خبره کوله، چې دا يون څومره تکړه او زړور دی، چې په هېچا رايه نه وهي، خدای دې سرته ورته خیر کړي...

خیر نو استاده ښه چې ځان دې راوېژنده اوس خو به نو ماسره ضرور افاق ته ځي، هغه زموږ نور انډيوالان چې تا وويني څومره به خوشحاله شي سبا به کار ته نه ځم او ښه ډېر به دې وگرځوم، ما ويل نه زما يوازې همدا يوه شپه پاتې او سبا ته په خیر روان يم، دلته به هغه وړاندې ځای کې په کاليفورنيا هوټل کې اوسم او نن مې پنځمه شپه ده، هغه وويل هوټل څه کوي راځه چې ځو، کالي به دې هوټل څخه واخلم او لاږ به شو افاق ته، څومره ښې غوري به وکړو، موږ لس دولس تنه په يوه افاق کې اوسو، ښه ساعت به دې تېر شي، ما ويل نه همدا يوه شپه پاتې او سبا سهار وختي روان يم، ميرولي وويل سبا سهار وختي به دې موږ ميدان ته ورسوو ما ويل نه که بيا بل ځل راغلم نو ضرور به ستاسو څنگ ته درځم، له ميرولي څخه مې تېلفون نمبر هم واخيست، ميرولي ښايسته ټينگ ست وکړ، خو ما خپل ټينگار وکړ. ميرولي ته مې وويل چې لومړی به دلته يو څه پيسي ماتې کړو او بيا به گرځو چکر به ووهو! ميرولي فکر وکړ چې زه غواړم افغانستان ته څه پيسي حواله کړم، نو په ډېرو کړو وړو لارو يې څو کوڅې اخوا دېخوا ديوي ودانۍ دويم پوږ ته پورته کړم، هلته يو پاکستاني پښتون، په يوه وړه خونه کې غلی ناست و او لاندې ترې رخت پلورنځی و، ظاهراً داسې فکر کېده چې دا خلک د رخت کاروبار کوي، ميرولي ورسره پېژندل، هغه ته يې زه معرفي کړم، هغه ته

يې وويل چې څه ډالر ورسره دي، څنگه به شي، هغه وويل چېرته يې حواله كوي، ماويل نه حواله كوم يې نه، زه غواړم ډالر په درهمو بدل كړم، او بيا دلته څه سودا وكړم،

كې ميرولي هم پوه شو، خير نو چې داسې ده راځه نو چې صرافي ته ځو، له هغه شخص څخه مورخصت واخيست او صرافي ته لاړو، څلور سوه ډالر مو په درهم بدل كړل او دښار بېلابېلو واټونو ته دچكر په نيت ووتلو، ميرولي زه بېلابېلو ځايونو كې وگرځوله. ما هم ترڅخه ښه خوب كړی و او د پلي مزله ښه شيمه راكې وه، ميرولي ته مې وويل ستړی كېږي خو نه، هغه وويل نه بابا ټوله ورځ لاس گاډی چلوم اوس خو لاش گرځم، ميرولي څخه مې پوښتنه وكړه چې څنگه دی روزگار دې او دنورو افغانانو څه حال دی؟ هغه وويل هسې نوم يې د دوبي دی او خلك فكر كوي چې پلانکی په دوبي كې دی او سختې پيسې به يې گټلې وي، خو موږ چې دمياشتي هر څومره زور ووهو تر اته نهو زرو كلدارو زياتي نه شو بچت كولاى، ټولې زر يوولس سوه درهم گټو، چې دا څه د افاق خرچه شي، څه هغه چاته وركړو، چې زموږ تصديق كوي، كله اوزگار هم پاتې كېږو، خو دا نور ټول مصارف چې ترې وباسو په پای كې همدا اوه اته، نهه زره كلدارې پاتې كېږي، نورڅه نه كېږي، ما ويل چې دومره پيسې خو اوس افغانستان كې هم هر څوك گټلاى شي، هغه وويل زه هم خبر شوى يم، كه ماته كوم داسې كار پيداشي، زه يوه ورځ هم دلته نه تېروم، خو چې هلته كار دايمي وي، خبر شوى يم

چې په پوځ کې خلک نيسي او ښه ډبل معاشونه ورکوي، ما ويل له هره څه سره کېدی شي همدومره برابر شي، همدې خبرو کې وو، چې ميرولي د ښار منځ يو واټ ته بوتلم راته يې وويل چې استاده راځه دلته به يو څو عکسه واخلو، زه ودرېدلېم دا يوه لويه څلور لارې وه، ميرولي مې عکس واخيست دا د شپې اته بجې وې شاوخوا رڼاگانو سيمه دومره روښانه کړې وه، چې له ورځې سره يې تفاوت نه کېده، ميرولي تر عکس اخيستلو وروسته اخوا دېخوا کتل، ما ويل څه خبره ده؟ ده ويل دلته په دې ځای کې يو ډېر بريټور سړی ولاړ وي، ډېر غټ او اوږده بريټونه لري، ډېر خلک راځي او ده سره يادگاري عکس اخلي، لس دي که څو درهمه بيا دی ترې غواړي، د ورځې په لسگونو خلک له ده سره يادگاري عکسونه اخلي، ما ويل دا ده د بريټو حق الزحمه او گټه، دا خو د ورځې تر زرو درهمو زياتې پيدا کوي، ميرولي وويل هو که نه! له هر ځايه خارجيان راځي، ښځې او نر ده سره عکسونه اخلي، ښه نمونه يې سړی دی، خو نن فکر کوم نه دی راغلی که څنگه درک يې نه لگي.

ميرولي بيا وويل استاده! که ستړی نه يې لږ څه وړاندې هلته بحر راغځېدلی او ښار منځته رارسېدلی، ډېر ښه د سيل ځای دی، راځه هغه به هم وگورو، ما ويل درځه چې ځو، لس پنځه لس دقيقې مزل به مو کړی وي، هلته چې لاړو په سوونو خلک راټول وو، وړې وړې تفريحي بېړۍ په بحر کې گرځېدې راگرځېدې، مانوگان يې اکثره هنديان او پاکستاني پنجابيان وو، څو تنه به يې په کبتي کې سواره کړل او تر اوه اته دقيقو مزله او چکر وروسته

به يې بېرته همدې ځای ته راوړل، ديو تن پر سر يې څو درهمه اخیستل، دخلکو گڼه گڼه دومره زیاته وه، چې یوه بېړۍ هم څو دقیقې وزگار نه پاتې کېده، یانې دمانوگانو بازار ښه تود و، میرولي وویل استاد که زړه دې غواړي، سواره به شو، ما ویل نه همدا لیدل یې کفایت کوي، دوه یخې پیسینې مو هلته دبحر تر غاړې له کانتین څخه راواخیستې، وموڅښلې او نور بېرته دبازار پر لوري را رهي شو.

میرولي وویل: که سودا کوې وبه گړځو، ما ویل سودا مې کړې که بیا هم څه داسې انټیک شی وي سړی یې واخلي، ښه به وي، هغه وویل دوی کې، خو نو ډېر شیان د وړلو دي، خو ځینې شیان له دې ځایه افغانستان کې ارزانه دي هسې نوم د دوی ډېر مشهور دی، دلته خلکو سره پیسې زیاتې دي، خو نرخونه ډېر اوچت دي. میرولي وویل دلته کندهاري دکانداران یو ډول لوکسې چرمي خپلې خرڅوي هغه ډېرې کلکې او ښې دي، هلته لارو دڅپلیو یوه دوه درې دوکانه وو، دکانداران یې کندهاریان وو، عیناً لکه دکابل دڅپلیو خرڅولو بازار، همغه صحنه یې ذهن کې تداعي کوله، خو دلته ځل وبل، پاکي او صفایي زیاته وه که نه نور خوکندهاري هټیوال په لهجه کې گړد سره تغیر هم نه و راغلی، دڅپلیو ځینې شپونه مو وکتل، خو زموږ په کې څه خوښ نه شول، له هغه ځایه یو بل دوکان ته لاړو، دکالیو یو اتو مو په پنځه ویشتمه درهمه واخیست، وخت نور دښې یوولس بجې وې، میرولي ته مې وویل چې نور به درنه رخصتېږم، هغه یو ځل بیا ډېر ټینگ شو چې ماسره افاق ته لاړ شه، ما ویل نه دښې خپلې غوتې

تیارومه او سهار وختي حرکت دی په خیر، میرولي ته مې دېرش درهمه په زوره ورکړل چې زما له خوا پرې خپلو انډیوالانو ته یو څه مېوه واخله، هغه پیسې نه اخیستلې، خو ما په زوره ورته ورکړې او زه د هوتل پر لوري تری را رهي شوم.

یوځل بیا پاکستانی هوتل ته لاړم، ډوډی مې وخوړه او بیا خپل اتاق ته لاړم، د هوتل ریسیپنیست ته مې وویل چې سبا ته زما پرواز دی، سهار شپږ بجې به ما ته زنگ ووهې او که تر هوایي ډگره د ټکسي غم راته وخورې، نو ډېره به ښه شي، هغه وویل ټیک ده څه مشکل نه شته، د شپې مې په اتاق کې خپله کړې سودا په یوه لوی او دوو وړوکو بیکونو کې منظمه ځای پر ځای کړه، دریشي مې وکښله، جامې مې واغوستې اودس او لمونځ مې وکړ، یو څو شېبې مې تلویزیون چالان کړ او بیا ویده شوم، سهار وخته پاڅېدم، تر لمانځه وروسته مې دریشي وکړه او کله چې مې ساعت ته وکتل نو لس کم شپږ بجې وې، ما ویل ودرېره چې ریسیپن نه تلبفون راځي که نه؟ دوه درې دقیقې شپږو ته پاتې وې چې زنگ راغی او ماته یې ویل چې ځان تیار کړه! ما ویل تیار یم، یوبیک مې اوږه کې یو یو لاس او بل په لاس کې ونیول او لغت کې راکښته شوم، له ریسیپن څخه مې خپل پاسپورټ او هغه بل تر لاسه کړل چې څو ورځې په کې زما لگښت لیکل شوی و، له هغوی مې خدای پاماني واخیسته، دوه تنه یې راسره کړل، چې زما بکسونه ټکسي ته انتقال کړي، څو شېبې د هوتل مخې سرک ته ورسېدو، خو ټکسي رانکاره نه شوه، بیا هغوی وویل لږ وړاندې به هغه عمومي سرک ته چې یو پنځوس متره لرې و، لاړ

شو، هلته چې ورسېدو، نو یوه یو سیته ډاټسن زموږ مخې ته ودرېده، ډریور یې پښتون و، ما ورسره هم سملاسي پښتو خبرې پیل کړې، ما ویل هوایي ډگر ته به مې بوځې، هغه ویل صحیح ده، زما بیکونه یې شاته په موټر کې واچول دهوټل له کاریگرو سره مو خدای پاماني وکړه او دهوایي ډگر پر لوري رهي شو، په لاره کې مو له ډریور څخه پوښتنه وکړه چې دکوم ځای یې او دلته دې گوزاره څنگه ده؟ هغه وویل دپکتیا یم او گوزاره مو شکر دی فضل دخدای دی همدغه موټر چلوم گوزاره مو پرې کېږي، دې موټر کې څه وړې راوړې؟ دې کې مال او سامان وړم راوړم. دا مهال تر رسمیاتو دمخه وخت و، پر سرکونو ښه کونه ډېره کمه وه، په خبرو خبرو کې هوایي ډگر ته ورسېدو، ډریور زما بیکونه کښته کړل، ما ویل استاذه خو روپۍ شوې، هغه ویل نه وطندار یې پیسو ته حاجت نه شته، ما ویل نه ضرور به یې اخلې، بیا یې وویل خیر نو شل درهمه راکړه هغه ته مې شل درهمه ورکړل او ما یوه ټایر لرونکی لاسکاډی چې لږ وړاندې په گڼ شمېر کې ولاړ وو، رابېل کړ او خپل بیکونه مې په کې کېښودل، لږ وړاندې مې دهنو خلکو پر لوري حرکت وکړ، چې له ورايه افغانان معلومېدل، هغوی ته ورسېدم، سلام مې واچوه، ځینو سره مې په لاس روغېر وکړ، دپرواز پوښتنه مې وکړه ټولو ویل په ټکټ کې خو یې نهه بجې لیکلي دي.

تر هغه پورې ايله چکن مکن خلاص شي، خو شېبې انتظار مو وویست چې دترمینل داخل ته یې دننوتو اجازه راکړه، ټول په منظم ډول له خپلو لاس گاډو سره ترمینل ته داخل شو، د دوی

هوایي ډگر د دنیا له لویو هوایي ډگرونو څخه یو دی، چې دوه نړیوال ترمینلونه لري، مور دویم ترمینل ته راغلو، کله چې ترمینل ته وړ داخل شو، نو خپل بیکونه مو تر چک کوونکي کمپیوټره تېر کړل او دې سره د ودانۍ هغې برخې ته وړ داخل شو، چې دلسگونو هوایي شرکتونو سر لوحې دهرې یوې ټاکلې غرفې له پاسه څرېدلې وې، دا هال دومره لوی و، چې سلگونه مسافرین په کې هېڅ معلومېدل هم نه، کله چې کمپیوټر چک څخه تېر شو، نو زموږ پر هر بیک یې یوه نومره ووهله، یانې د بیک په تسمې پورې یې ونښلوله، بیا هر مسافر دهغه هوایي شرکت دلوحې پر لوري ورته چې ټکټ یې ورڅخه اخیستی و، ما د(کام ایر) د هوایي شرکت پر لوري حرکت وکړ، هلته دوه درې تنه ولاړ وو، دلته یې ټکټ کاته او چک کاوه یې او هم یې سامان وزن کاوه، دچا چې به سامان تر ټاکلي حده زیات و، نو هغه ته به یې د اضافي بار دمحمول دتحويلې پاڼه ورکوله او تقریباً شل متره وړاندې بیا هلته په یوه بله غره کې دمحمول پیسې تحویلېدلې او دپیسو درسېدو سند یې ورکاوه، خو اکثره افغانان چې د سفر له شرایطو او کړاوونو سره آشنا دي، هغوی همپشه په دوو یا درېو بیکونو کې خپل سامان تنظیموي، یوغټ بکس چې ټول وزن یې تر یوویشته دوه ویشته کیلو زیات نه شي، بل داسې یو بیک چې اوږه کې یې وي او ټول وزن یې تر لس پنځه لس کیلو وانه وړي او بل هم داسې یو لاسي بیک یا بکس چې په لاس کې ونیول شي او ایله اوه اته کیلو بار په کې ځای شي، دې دوو وړو بیکونو ته اجازه ورکوي، چې ځان سره یې الوتکې ته پورته کړي او هغه بل بیا

دالوتکې دبار وړنې برخې (شاته) دوی خپله انتقالوي. مور خپل بیکونه یو یو دتول لپاره وړاندې کړل، زما خو تر ټاکلي وزن کم و، نو ژر یې نومرې پرې ووهلې او دا نومرې داسې وي، چې یوه برخه یې ترې شلوي مسافر ته یې ورکوي او بله برخه یې د بیک په تسمې پورې نسلوي. زما ټکټ یې ټاپه کړ او یوه پاڼه یې چې دڅوکی نمبر په کې لیکل شوی و، هم په کې کېښوده، لاسي وړوکی بیک مې په دې بل متوسط بیک کې کېښود او اوږې ته مې کړ، خو مخکې تر دې چې زه حرکت وکړم، یوه مسافر افغان د زیاتي بار پر سر دکام ایر شرکت له مامور سره خبره تاوه کړه، خو بلاخره مامور پر زیاتي بار سترگې پټې کړې او لانجه غوڅه شوه.

زه په هغه لین کې ودرېدم، چې مسافرین دترمینل داخلي برخې ته ورداخلېدل، دلته وروستی چک و، پاسپورت او ټکټ یې کتل او په پاسپورت کې یې خروجي ویزه وهله، خو بیکونه یې تر هغه دمخه یو ځل بیا له کمپیوټر چکه تېرول، ما مخکې خپل بیک د کمپیوټر په لین کې کېښود، بیک له کمپیوټر تېر شو، خو مسؤلې بنځې زما بیک بلې خواته کېښود، پر کتلو یې پیل وکړ، ټول شیان یې ترې راوکښل، خو څه یې په کې پیدا نه کړل، ما ورنه دلاس په اشاره پوښتنه وکړه چې څه خبره ده؟ هغې په ګوتو دبیاتي اشاره وکړه او د کمپیوټر سکرین ته یې متوجې کړم، په کمپیوټر کې یې بیاتي ښکاره کوله، چې په سره لیکه ترې چلیپه راتاوه وه، ما بیک ته لاس کړ او بیاتي مې ترې راوکښله او مامورې ته مې ورکړه، هغې بیاتي ستنه کړه او ما ته یې دتګ اجازه راکړه، هلته

ماتہ پتہ ولنگدہ چي الوتکي ته له خان سره ان د وارہ چاقو او وري بياتي د ورو اجازہ ہم نه شته. تر دي تلاشۍ وروسته هغي غرفي ته په لين کي ودرېدم، چي پاسپورټ يي چکاوه او خروجي ويزه يي وهله، غره کي دوه عرب مېرمني ناستي وي په قد او بنکلا متوسطي وي، توري جامي يي پر تن وي، يوازي دمخ کاسه يي بنکاره کېدله او بس، پاسپورټ مې دغرفي په بښنه يي سوړه کي ور داخل کړ، زما پاسپورټ يي واخيست کمپيوټر کي يي ثبت کړ او تر يو دوه دقيقو ځنډ وروسته يي راته ټاپه کړ، يانې خروجي ويزه يي ووهله او بېرته يي راکړ، هلته يولس کامه لري يو پوليس ولاړ، هغه ته لارم خپل پاسپورټ مې ور وښود، هغه پاسپورټ وليد او تر کتلو وروسته يي دټرمينل بهرني برخي ته، چي مسافر په کي د الوتني لپاره منتظر وي، اجازہ راکړه. هغه نو ښه لوی هال و تقريباً دوه دري سوه متره پراخوالي به يي درلود، دناسټي لپاره په کي په سلگونو عصري او نرمي څوکی ايښي وي، يوه خواکي يي سوپر مارکيټ هم و، چي مسافرو په کي خان ته سودا کوله، البته دي سوپر مارکيټ کي اکثره انټيک شيان وو، چي خپله د اماراتو محصول گڼل کېدل، دالماسو، سرو زرو او سپينو زرو گوتمي او غوړوالي هم په کي پيدا کېدلې، د اماراتو په باب بېلابېل مصور او تشريحي کتابونه، پوسترونه او لنډه داچي هر څه دي غوښتل دلته دي کتلاي او اخيستلاي شول، خو دي سوپر مارکيټ کي شيان دومره قيمته وو، چي د بازار تر نرخه دوه دري ځله پورته اټکلېدي شول، وړاندي يو لوکس کرولا ته ورته موټر هم دسميل (نموني) په توگه ولاړ و او داسي بنکارېدله چي ډېر قيمتي موټر دي، چي

په دې حساس ځای کې یې ځای ورته جوړ کړی دی. خو شیبې په سوپر مارکیټ کې وگرځېدم، داماراتو څو پوست کارتونه مې واخیستل او د اماراتو په باب کتاب مې هم وکوت، چې د اماراتو د بېلابېلو ښارونو نقشې، تصویرونه او انکشافی بهیر په کې راغلی وو، د کتاب د پښتۍ پر څنډه لیکل شوي وو، (پنځوس درهمه) هغه مې بېرته کېښود، یوازې نه لس پوسترونه مې واخیستل چې ټول شل درهمه یې راڅخه واخیستل، په دې سوپر مارکیټ کې اکثره ښځینه کارکوونکو کار کاوه، له خبرو یې ښکارېدله چې له فلپین او یا چین څخه به وي.

تر لږ ګرځېدو راګرځېدو وروسته پریوې اوږدې څوکۍ کېناستم او کمره مې له بیکه راوکښله، ما ویل چې څو عکسونه واخلم، دې وخت کې یو دریشي کړی سپینکی هلک ماته مخامخ ناست دی، راته موسک او رانږدې شو، استاده په خیر! لاس یې راکړ، ما ویل په خیر، ویل یې استاده دلته څه ته راغلی یې؟ ما ویل هسې! ده وویل رسمي راغلی یې که شخصي؟ ما ویل نه د دوستانو لیدو ته راغلی یم، ده ویل زه دې ونه پېژندم، ما ویل نه والله چې که ځان راته معرفي کړې، نو ډېره به ښه شي، ده ویل زه به دې په یاد کې پاتې نه یم، زه تقریباً درې کاله وړاندې د پېښور ګل حاجي پلازې ته له حنان حبیبزي سره درغلی وم، زه د بغلان یم نوم مې محمد نسیم دی او تاسو هغه وخت ماته ډېر زیات کتابونه هم راکړل چې بغلان کې یې پښتو ته ورسوم او ما بیا هغه کتابونه ټول بغلان ته یوړل او ډېرو ښو خلکو ته مې ورکړل. ما ویل ښه نو ته دلته څه کوې؟ ده ویل زه یو کال دمخه دلته شارچې ته راغلی

وم، شپږ مياشتې دمخه پوليسو ونيوله او بندي شوم، همدا پرون له زندانه راخلاص شوم او نن مې دا دی له اماراتو رسماً باسي، ما ويل ولې بندي شوی وي؟ دلته خو ټول افغانان قاحاقي راځي صحيح اسناد نه لري، زه هم په همدې ډول راغلی وم، شپږ مياشتې مې کار وکړ بيا پوليسو ونيوله او اوس دادی په ډېر تکليف له زندانه راخلاص شوم، ډېر نور افغانان لا په زندان کې شپې تېروي او خپلوان يې په تمه دي، چې دوی به دلته پيسې گټي! محمد نسيم د زندان ډېرې اوږدې او ترخې کيسې وکړې، دې وخت کې مې مخامخ له چت نه پر راخوړند شوي سکرين باندې سترگې ولگېدلې، چې بېلابېلو هېوادونو ته د الوتنو ټايمونه په کې دقيقه په دقيقه ليکل کېدل او مسافرو دخپلې الوتنې وخت په کې کتلاى شو، دکابل پرواز ته متوجه شوم دوبي- کابل لس بجې ليکل شوی، ساعت ته مې وکتل يو ساعت وخت پاتې و، محمد نسيم ته مې وويل وخت ډېر پاتې څه کوو؟ هغه وويل کمږه درسره ده راځه چې څو قطعې يادگارې عکسونه واخلو، ما ويل ټيک ده هغه زما څو قطعې عکسونه واخيستل، ما دهغه عکس واخيست او بيا مو په گډه يو قطعه عکس واخيست، دترمينل په دې برخه کې مو ورو ورو پر قدم وهلو پيل وکړ، يو ځل بيا سوپر مارکيټ ته لاړو او شيان مو بيا له نظره تېر کړل، محمد نسيم وويل دلته شيان څو چنده قيمته دي، ما ويل هو ما مخکې بيه کړل، محمد نسيم په اماراتو کې يو څه وخت تېر کړی و، دغږبو پرخوی بوی يو څه بلد و، نو ځکه يې دغږبانو دکلتور او د پانگوالو داخلاقو په باب ډېرې بڼې او بدې خبرې وکړې، تر لږ ځنډ وروسته ما يو ځل بيا

سکرین ته وکتل، محمد نسیم ته مې وویل لکه چې د الوتنې وخت رانږدې کېدونکی دی، هغه وویل هو وخت کم پاتې، شل دقیقې به پاتې وي چې مساپرین له ترمینل نه هوايي ډگر ته د وتو پر لاره لیکه شول، هر کس چې تر ترمینل وته نو ټکټ یې دیو پولیس له خوا په نیمه خپرېده، او هغه برخه چې نومره یې لرله مسافر ته ورکول کېدله، ټول مسافرین له ترمینل ووتل نو دوه (۳۰۲) موټر راغلل او موږ په کې سواره شو، تر یو دوه دقیقې مزله وروسته یې دکام ایر الوتکې تر سینې لاندې کوز کړو، الوتکې ته دختو په نیت په لین کې ودرېدو، دوه درې دقیقې به لا وتې نه وې چې ټول الوتکې ته وختو او هر سړی پر خپلې څوکۍ کېناست، له نېکه مرغه چې دمحمد نسیم او زما څوکۍ څنګ په څنګ شوې، زه دښینې خواته کېناستم او ژر مې دالوتکې له ښینې څخه په کمره د هوايي ډگر یو څو قطعي عکسونه واخیستل، ما ویل څه خو چې الوتکه الوتنې ته چمتو کېږي، دا عکسونه خو به واخلم، کله چې الوتکه الوتنه کوي، نو یو عمومي اعلان کوي، چې الکترونیکي او مخابراتي وسایل لکه تېلفون، کمره او مخابراته ټول باید ګل وي چې دا ټول الوتنې ته ستونزه راولاړوي.

پوره لس بجې به وې، چې دالوتکې څرخونه وڅرخېدل، دالوتکې عملې لومړی په الوتکه کې له معمول سره سم دکمربندونو د تړلو، دخطر په حالت کې له الوتکې د خروجي دروازې څخه د وتلو لارې او له اکسیجن څخه دګټې اخیستنې لارې چارې په ګوته کړې، په لوکسو الوتکو کې دا چارې په

الوتکه کې د لگېدلو تلویزیونو له لارې بنودل کېږي، خو په معمولي الوتکو کې دا چارې خپله د الوتکې د عملې له خوا د وسایلو په بنودلو او د لاس په اشارو تر سره کېږي، تر لارښوونو وروسته الوتکه په نوبت سره د الوتنې عمومي کړنې یا رنوي ته برابره شوه، د دوبي هوايي ډگر دومره لوی دی، چې پر یوه وخت د الوتنې شو لیکې لري چې داتولې په کې بیا پر خپل وخت مصروفې وي، دلته له دې کړنې څخه هم په دقیقه کې دوه درې پروازې کېدل، الوتکې د الوتنې پر کړنې ځناسته پیل کړه، تر یوې دقیقې چټکې ځناستې وروسته الوتکه له ځمکې پورته شوه، کله چې الوتکه یا له ځمکې پورته کېږي او یا کېني نو دسړي زړه ډیپ لوېږي، داسې لکه په خوب کې چې څوک له بامه او یا هم لوړ ځایه راوېږي، زړه یې ودرزېږي، خو ژوبل نه شي او بیا پوه شي چې دا خوب دی او رښتیا نه دي، یا هم داسې لکه د مهترلام- سرخکانو پر سړک په ګرندې حالت کې چې موټر یو دم په خوږ کې کښته شي او یا هم د کابل - جلال اباد لویه لاره چې موټر په خوږ کې کښته شي، دسړي زړه ډیپ ولوېږي، د الوتکې د الوتنې او ناستې پر وخت هم همداسې یو حالت رامنځ ته کېږي.

الوتکه د دوبي پر سر وڅرخېده کله چې دې لاندې کتل، نو په زرګونو موټر په واټونو کې تېر وېږ کېدل، نو هلته سړي ته پته لگېدله، چې دلته ژوند څومره ګرم او په تېزۍ سره روان دی، لاندې پاک، لوړ او ستره تعمیرونه چې دې کتل، عقل ورته کار نه کاوه، چې په څه ډول دا جوړ شوي دي. نو هلته سړي ته هغه د

استاد الفت دا شعر ورپه زړه شي چې:

ډېر تفاوت شته په انسان کې د مانا په لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي
دې وخت کې ماته په دوبي کې هغه د دوو افغان قومندانانو
خبره هم راياده شوه، چې په جنگ او دځاني کتو په ترلاسه کولو
کې يې ډېر مهارت درلود، ټول ذهن يې د وړانې په باب مصروف
و او د عمران هېڅ فکر ورسره نه و. دا دواړه قومندانان په دوبي
کې ګرځېدل پر يوه لوړ شل پوريزه شیشه يي تعمير يې سترګې
لګېدلې وې، نو يوه بل ته يې ويلي وو: ياره چې له دغې زاويې
(کونج) څخه يې وولې نو په يوه ډز سره ټول چپه کېږي،
قومندان صيب په ويشتلو او چپه کولو کې ډېر مهارت درلود، خو په
ودانې نه پوهېده، ما ويل خداى (ج) به کله هغه وخت راولي چې
زموږ د هېواد ټول خلک د وړانې پر ځاى د ودانې په فکر کې
شي.

همدې چرت کې وم چې الوتکه له وچې دبحر تر غاړې تېره او
بلي فضا ته داخله شوه، دبحر تر غاړې پر اوږده ليکه بې شمېره
ودانې تر سترګو کېدې او په سلګونو بېړۍ ورته را روانې
بنکارېدې، الوتکې ورو ورو خپله ارتفاع لوړوله، خو بياهم په بحر
کې لويې لويې بېړۍ د وړو وړو کبتيو په بڼه بنکارېدې، بالاخره
الوتکه دومره لوړه شوه، چې يوازې دبحر د اوبو شنه سطحه
ملعومېدله اوبس، تر څه کم نيم ساعت مزله وروسته داسې
بنکارېدله، چې الوتکه د ايران د بندر عباس بندر له لارې د ايران
خاورې ته ورداخله شوه، دلته هم څه ناڅه ابادي تر سترګو

كېده، خو تر يو څو دقيقو مزله وروسته تر الوتکې لاندې يوازې يوه سپېره دښته معلومېدله او بس، کله کله به يوه توره نرۍ ليکه هم ترې تر سترگو کېدله غالباً چې عمومي سرک به و، ډېر لرې لرې په دښتو کې کلي ودان ښکارېدل، خو نه دومره ودان چې شينوالی يې د سړي زړه راکارې، الوتکې همداسې د سپرې دښتې له پاسه مزل کاوه، چې ماباندې لږ تنده راغله د اوبو بوتل ته مې لاس کړ، گورم چې اوبه په کې لږ کمې شوې دي، کله چې مې د بوتل سر خلاص کړ نو چس هوا ترې ووته، محمدنسيم راته وويل چې دلته اوبه کمېږي، اکسيجن له لاسه ورکوي او ماته بيا په مکتب کې دکيميا د استاد خبره راياده شوه، چې اوبه له دوو عناصرو، اکسيجن او هايډورجن څخه جوړې شوې دي، نو دلته زه پوه شوم چې يو يې په لوړه ارتفاع کې په غاز بدلېږي، نو ځکه په بوتل کې اوبه کمې شوې دي، تر اوبو څښلو وروسته راباندې خوب راغی، نيم ساعت خوب به مې کړی وي، چې بيدار شوم، کله چې مې لاندې وکتل له يو څر گړد پرته نور څه نه معلومېدل، ما اول فکر وکړ چې دا گڼې وربځي دي، خو وروسته متوجه شوم چې له دښتو څخه راپورته کېدونکي گړد دی، دافکر کوم د افغانستان او ايران ترمنځ سرحد يانې دنيمروز او د ايران د بلوچو سيمه ده، محمدنسيم وويل چې له همدې لارې اکثره افغانان ايران ته په قاچاقې ډول راځي او مخدره مواد هم له همدې لارې قاچاق کېږي، دلته قاچاق وړونکي اکثره وسلوالي ډلې لري او دپوليسو پرې هم چندان زور نه رسېږي، خو بيا هم د دواړو غاړو ترمنځ سختې نښتې کېږي او ډېر پوليسان او قاچاق وړونکي

په کې وژل کېږي، ډېر افغانان هم، دې لارې وخوړل. همدې خبرو کې وو، چې د الوتکې په دهلېز کې له يوه ګرځنده يخچال ته ورته لاس ګاډي څخه هرې څوکۍ ته ډوډۍ وپشل کېدله، يوې بنځينه کارکوونکې يو يو پټنوس چې څو خونې يې درلودې دهر چا د څوکۍ دمخه پر مېز چې دمخنۍ څوکۍ له شاتنۍ برخې سره وصل و او د اړتيا پر وخت به بېرته کېده او تړل کېده، اېښوده، د پټنوس په يوه خونه کې وريچې، په بله کې لږ سره کړي کچالو او همدارنگه په وړو وړو پاکټونو کې دروميانو مایع او يو څه وچه ډوډۍ البته روټ ته ورته وچه ډوډۍ، پلاستيکي قاشغې او کاشغېچې او په يوه خونه کې د پيپسي لپاره يو پلاستيکي ګيلاس ايښودل شوي وو. ډوډۍ يې ډېره خونديوره نه وه، خو بيا هم د افغانستان په شان يو هېواد لپاره دا هم مناسبه غذا وه، په الوتکه کې به ټول دوه سوه شاوخوا مسافرين ناست وو، ماته الوتکه روسي ساخت معلومېدله، پيلوټان يې هم روسان وو، په الوتکه کې غرس هم زيات و، يانې د اريانا افغان هوايي شرکت تر اوسنيو الوتکو يې سرويس لږ کښته و، خو غذا يې په دې ډول ترتيب کړې وه، چې افغانانو او بهرنيانو دواړو ته دمنلو وړ وه، يانې د دواړو ترمنځ وه، په دې الوتکه موږ سره ګڼ شمېر بهرنيان هم وو، چې کابل ته راروان وو. ددې ډوډۍ پټنوس او سامان يوازې يو ځل د استعمال وړ و او بس. لږه شېبه وروسته يې چای هم راوړ او چا چې غوښته خپل ګيلاس يې ورنیوه او کارکوونکې ورته ډکاوه. تر ډوډۍ وروسته چې مې لاندې وکتل نو يو نيم ځای کې به د شينوالي څرک ولګېده او چرته دلورو غرو

پر سر به د واورو سپين خادر غورېدلی بنکاره شو، الوتکې بيا خپل منزله ته دوام ورکړ، يو وخت پيلوټ غږ کړ چې الوتکه کابل ته نږدې کېدونکې ده، انشاءالله چې (۲۰-۲۵) دقيقې وروسته به الوتکه د کابل پر نړيوال هوايي ډگر کښته شي، لاندې ټوله فضا ورېځو نيولې وه، هېڅ نه بنکارېدل، کله چې به الوتکه په ورېځو کې ننوته، نو سخت ټکان به يې وخوړ، ما محمد نسيم ته وويل: خو موده دمخه په همداسې حالت کې دکام اير شرکت يوه الوتکه د کابل دخاک جبار په غرونو کې راولوبده، چې بيا خداى مه کړه هغه حالت تکرار نه شي. هغه وويل څه خداى (ج) مهربانه دى. الوتکې يو دوه دورې ووهلې او خپله ارتفاع يې راکمه کړه، تر ورېځو راکښته شوه، نو لاندې د ځمکې سطح راڅرگنده شوه، الوتکه چې څومره ټيټېدله نو لاندې ځمکه ښه ليدل کېده، د الوتکې وزرو ته مې پام شو چې د باران څاڅکي پرې ورېدل، خو شېبې وروسته پيلوټ په درېيو ژبو: پښتو، دري او انگليسي اعلان وکړ چې الوتکه ناستې ته چمتو ده، هيله ده چې خپل کمربندونه وټړئ! الوتکه د کابل پر نړيوال هوايي ډگر کېناستله او مور ترې په نوبت کښته شو، همدې وخت کې مې له الوتکې څخه دهوايي ډگر يو دوه قطعې عکسونه واخيستل او له الوتکې کښته شوم، د الوتکې تر څنگ دوه (۳۰۲) ته ورته موټر ولاړ وو او مور يې تر ترمينله پورې ورسولو، زموږ غټ بيکونه يې په يوه بل موټر کې ترمينل ته راوړل، په ترمينل کې بيا يوه اوږده انتظار وځورولو، نږدې يو ساعت کې ايله زموږ د دخولي ويزې کار خلاص شو، يانې دا چې اول مو پانه ډکه کړه، بيا په لين کې

ودرېدو او هغې ټاکلې غروفې ته چې تر څو رسېدو ساعت راباندې تېر شو. د دخولي ويزې تر وهلو وروسته چې دې بلې برخې ته راتېر شو، نوهر څوک دخپل بکس په لټه کې و، ما مخکې يو پوليس ته دبکس نمبر ورکړی، هغه زما بکس وختي پيدا کړی، چې يوه تسمه يې لا د واره په همدې ټېل ماټېل کې شلېدلې وه. څنگ ته يې دگمرک دچک يوه دروازه هم وه، چې کمپيوټر په کې ايښی و او خپل بيکونه به دې دلته هم چک کول، ماخپل بيکونه کېښودل، ژر يې تېر کړل او څه يې ونه ويل، خو ځينو نورو مساپرو سره يې جنجال و، کله چې مې پوښتنه وکړه، يو تن وويل دا دگمرک محصولي غرفه ده، ځينې خلک له خارج څخه قيمتي شيان لکه سره زر او نور راوړي، دا بايد دلته وکتل شي او محصول شي، نو دا غرفه دهمدې قيمتي شيانو د محصول لپاره ده.

دلته نو دهمدې ځای ډېر زيات جواليان ولاړ دي، چې له دې ځايه لږ څه وړاندې يانې دسلو مترو په واټن ټکسي پورې درسره په لاس گاډي کې شيان ور وړي، خو د مزدورۍ په نامه نه، بلکې دښېښې په نامه در څخه ډبلې پيسې اخلي، اکثره افغانان چې له بهر څخه راځي نو دوی سره افغانۍ نه وي، نو دوی چې درې څلور ډالره هم ورکړي، دوی ته ډېر شی دي. زما بيکونه يې په لاس گاډي کې واچول، زه، محمد نسيم او يو بل په يوه ټکسي کې سره کېناستو، ټکسيوان ته مې وويل لومړی به ما (شش درک) او بيا به دوی خپل خپل ځای ته ورسوي، پر سرک ښه باران شوی و، دخټو او ناپاکيو هېڅ کمې نه و، نيم ساعت کې شش درک ته

راورسېدو، محمد نسيم او هغه بل ملگري ته مې ښه ټينگ ست وکړ، خو هغوی راسره پاتې نه شول، موټروان ته مې پنځه ډالره ورکړل ما ويل چې دا دې کرایه، هغه خوشحاله شو او زه له خپل سامان سره کور ته ور دننه شوم، په کور کې تر روغېږ او ستړي مه شي لږ وروسته يې راته چای کېښود، چای مې څښه چې همداسې چرت يورم، کابل او دوبي، افغانستان او امارات مې سره مقایسه کړل، بيا مې سره پرته کړل، ديوې اوونۍ سفر مې ټول له نظره تېر کړ، دواړه هېوادونه او سيمې هېڅ دپرتلې نه وو، يو حل بيا چرت کې ډوب شوم ما ويل چې زه هېڅ هلته تللی نه يم او دا هر څه چې مې ليدل دا هسې يو خوب او خيال و او بس.

انخورونه

عبدالحفیظ زیننی

حاجی دلجان

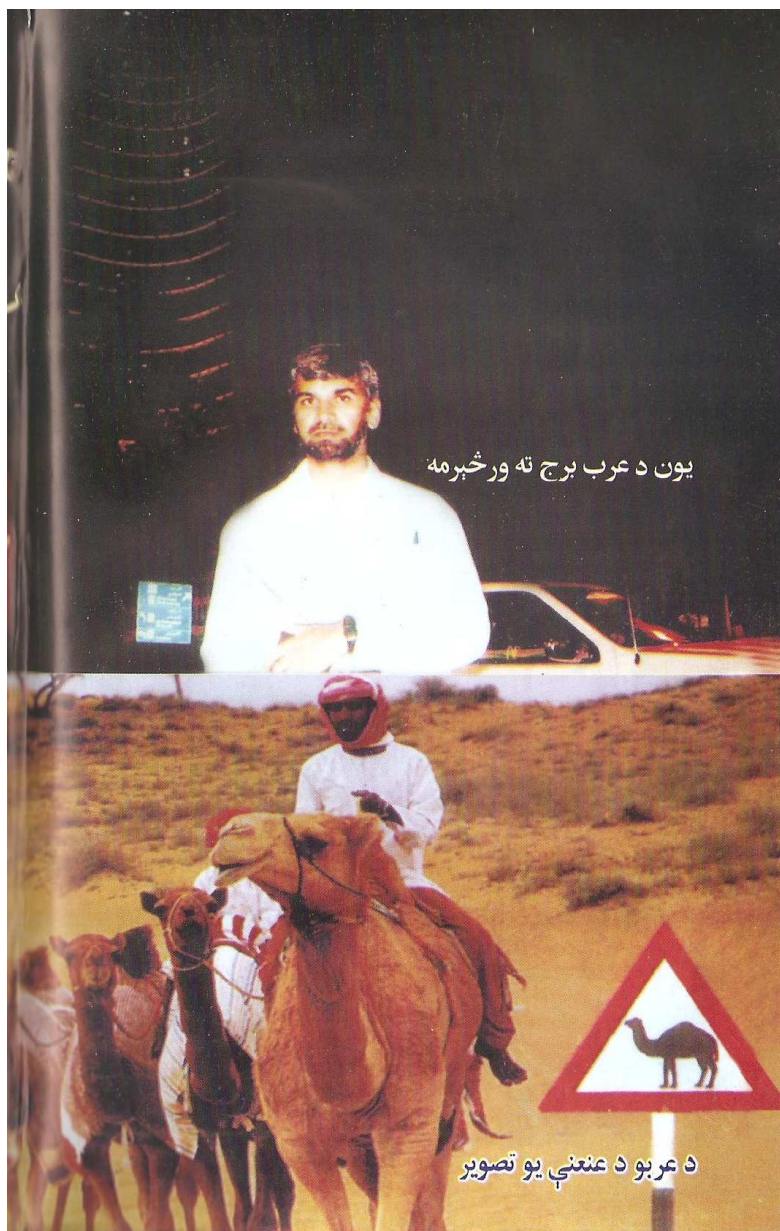
تاج ولی

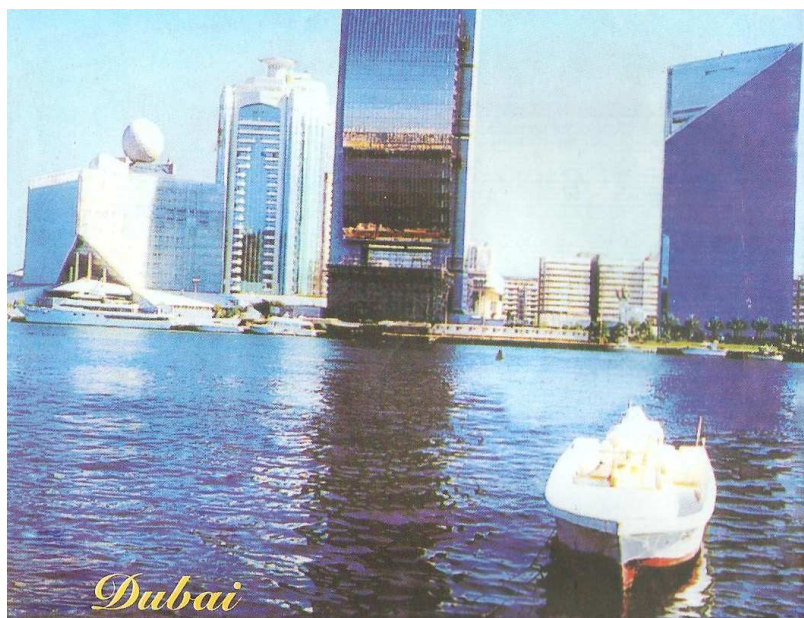

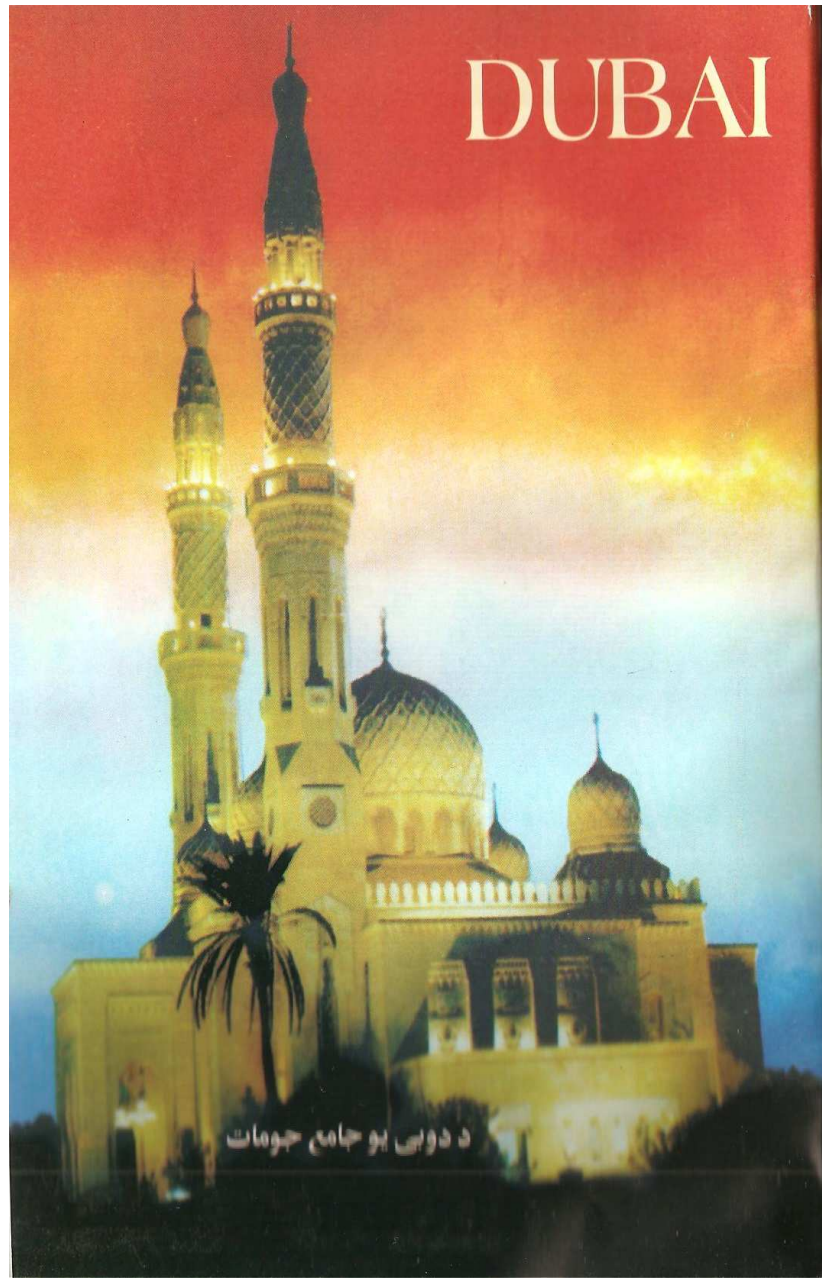

د دوبي د هوايي ډگر ترمينل

يون ه دويي د هوايي ډگر په ترمينل کې

په راتلونکي کې ه دويي ه ماسټر پلان يوه پسرخه، په دې تصوير کې
 ه هغه تعمير تصوير کړی، چې په پلان کې ده د دنيا تر ټولو لوړ، قسيمي
 او لوکس هوټل به وي، ددې تعمير يوه ځانگړنه دا ده، چې تر ځانه لوړ
 بسال تعمير نه شي، که چېرې په نړۍ کې تر دغه تعمير بسله لوړه ودانۍ
 جوړه شي، نو دا تعمير ددې وړتيا او ظرفيت لري، چې ځان تر هغه لوړ کړي

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون
د حاجي محمد خان
زوی پر ۱۳۴۲ ل
کال، د لغمان ولایت
د الینگار ولسوالۍ
د نیاز یو په یوې
روښنفکرې کورنۍ
کې زېږېدلی دی.
لومړنۍ زده کړې یې
د الینگار ولسوالۍ

د سلینگار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۲ ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا ترننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د (پوهندوی) علمي پورې ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د «کابل پوهنتون»، «هیلي»، او «شمشاد» مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې «معارف» مجلې کتونکي غړی هم و. همدارنگه د یو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرگې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرگې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرگې غړی، بیا د جرگې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرگې د لومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد د ښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرگې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرگې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرگې د دارالانشاد غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوي وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان

د جمهوري رياست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لويو جنگسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملگرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره گوښه شو. ملگرو ملتونو (UNAMA) استاد يون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوره دنده دروسپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملگرو په زيات ټينگار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنگي چارو د رياست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سر بيره لټر اوسه دا دنده پر مخ وړي. استاد يون پر ۱۳۸۵ ال کال د افغانستان او پاکستان د امن گډې جرگې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توگه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلواک ليکوال په توگه په تېرو شلو کلونو کې گڼ شمېر فرهنگي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په گڼو چاپي، راډيويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د واقعيتونو او حقايقو د څرگند بيان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او گټورو نظرياتو ته هم غلط رنگ او تعبير ورکوي، دا ډول

اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو تپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي گټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينگه مخالفت کوي. زه ددې شاهد يم، هر کله چې يون کومه ليکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې يې مثبت او منفي غبرگونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرگونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سياسي بهير کې يې ډېرې نامشروع گټې ترلاسه کړي او ځانونه يې مطرح کړي دي.

مثبت غبرگونونه اکثره د ولس دمشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد يون په دغسې سختو اغزنو او تنگو شرايطو کې بيا هم خپل فرهنگي، سياسي او ټولنيز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنگي کار، چې تاسو يې اوس په مسلسل ډول گورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر يونيم کال راهيسې پرې په منظم ډول کار شوی، او ډل شوي او دادی ستاسو مخې ته ايښودل کېږي، په داسې يو دولتي دفتر کې چې بوختياوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنگي کار سرته رسول اسانه کار نه دی. استاد يون پر خپلو فرهنگي کارونو سربېره د گڼو فرهنگي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توگه هم خپل فرهنگي رول ادا کړی، په پېښور کې يې د دوو المان مېشتو فرهنگي ټولنو

د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې (او د پښتني فرهنگ د ودې پراختيا ټولنې) د همکار په توگه د بېلابېلو ليکوالو په لسگونو اثار، ايډيټ او چاپ کړي دي. دغه راز يې په سلگونو کورنيو مشاعرو، ادبي غونډو او سيمينارونو کې ونډه اخيستي ده، خپله يې هم په لسگونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په يوزيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړي ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثر

الف- پنځونې:

کتاب نوم	څرنگوالی	چاپکال
• متکور	لومړۍ شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دويمه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هيلې	گډه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• نيمگړي ارمانونه	د حيران شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	گډه شعري ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د نازوانا ياد	د سيمينار د ليکنو ټولگه	دويم ۱۳۸۷
• د استاد الفت تشرېکليات	د استاد الفت تشرېکليات	درېيم ۱۳۸۷
• سيندونه هم مري	د اسحق تنگيال شعري منتخبات	دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

- د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه
- د پوهنوال روستار تره کې اثر د ویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنگي میراثونو ته یوه کتنه
- د نینسي دوپرې اثر د ویم ۱۳۸۷
- په افغانستان کې د جگړې جنایتکارانو محاکمه
- د پوهنوال روستار تره کې اثر د ویم ۱۳۸۷

د- یونلیکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو یونلیک د ویم ۱۳۸۷
- که یون دی یون دی د اروپا یونلیک لومړی ۱۳۸۷
- دپتیاگون ترخندو د امریکا یونلیک لومړی ۱۳۸۷

ه- خپرني او شننې:

- د محمد گل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه د ویم ۱۳۸۷
- استاد زیار د پښتني فرهنگ یو ځلاند ستوری د ویم ۱۳۸۷
- د کابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود د ویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنگ ته اوبښتې زیانونه د ویم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل د ویم ۱۳۸۷
- ساینسي پرمختیاوې د ویم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لویه جرگه ولسواکي او زورواکي د ویم ۱۳۸۷
- انډیال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هیله د خپلو سریزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري یون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنگي فقر لومړی ۱۳۸۷

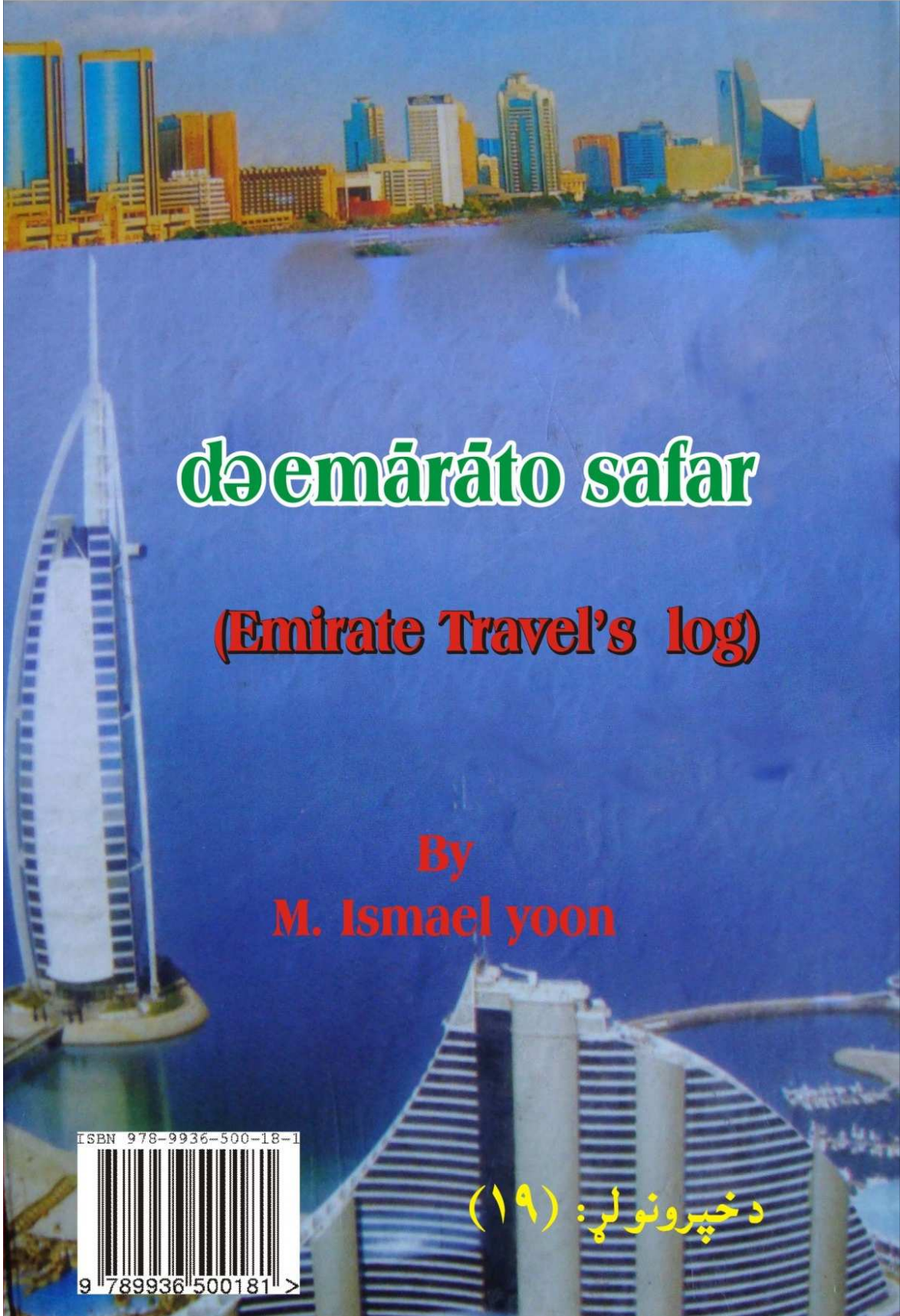
- لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ایډیال لومړی ۱۳۸۷
- د کتابونو په وړېدو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سیاسي کړلېږ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو لیکنی سمون لومړی ۱۳۸۷
- اوسنی رسنی لومړی ۱۳۸۷
- که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم
تاند لري، الله (ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنگي
کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسپلې هیله لرم.

په درناوي

وفالرحمن وفا

کابل- افغانستان

de emārāto safar

(Emirate Travel's log)

By
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-18-1

9 789936 500181 >

دخپرونولپ: (۱۹)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**